

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav pedagogiky a sociálních studií

DIPLOMOVÁ PRÁCE

ROMAN TRÁVNÍČEK

**VLIV VZDĚLÁVÁNÍ PŘÍSLUŠNÍKŮ POLICIE ČESKÉ
REPUBLIKY NA VÝKON SLUŽBY**

Olomouc 2012

Vedoucí práce: PaedDr. Jiří Hejda

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci dne 10. března 2012

.....
Roman Trávníček

Poděkování:

Děkuji touto cestou panu PeadDr. Jiřímu Hejdovi za odborné vedení při přípravě a zpracování mé diplomové práce, své rodině, které jsem se nemohl během zpracovávání dostatečně věnovat, a která mě vytvořila podmínky pro studium a vypracování diplomové práce.

Obsah

ÚVOD.....	8
I TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1 Vzdělávání policistů a jeho historický vývoj.....	11
1.1 Vzdělávání policistů jako celoživotní edukace	11
1.1.1 Obecné pojmy celoživotního vzdělávání - Andragogiky.....	11
1.1.2 Formy edukace u policistů	13
1.2 Vzdělávání četnictva a policie v ČR.	14
1.2.1 Podmínky pro přijetí k četnictvu a policii České republiky.....	14
1.2.2 Soustava četnických škol	16
1.2.3 Metody a formy vzdělávání četníků.....	19
1.3 Vzdělávání příslušníků bezpečnostních sborů po II. světové válce.	22
1.3.1 Vzdělávání příslušníků nově vznikajícího sboru NB.....	22
1.3.2 Vzdělávání příslušníků SNB po roce 1948	26
1.3.3 Počátky vysokého školství u SNB	28
1.4 Vývoj vzdělávání v období normalizace.....	30
1.4.1 Situace po roce 1968	30
1.4.2 Pohotovostní pluk SNB - jako nástupní škola příslušníků SNB	33
1.4.3 Praporčické a důstojnické školy SNB	35
1.4.4 Vysoká škola SNB	37
1.5 Vývoj policejního školství po roce 1989.....	39
1.5.1 Legislativní změny v souvislosti s přestavbou společnosti.....	39
1.5.2 Úpravy na úseku resortního školství	40
1.5.3 Vznik Policejní akademie.....	41
1.5.4 Podmínky pro vzdělávání policistů po roce 1989	42
2 Organizace současného resortního vzdělávání	46

2.1	Legislativní podmínky nově nastupujících příslušníků PČR.....	46
2.1.1	Zákon o služebním poměru příslušníků ozbrojených sborů.....	46
2.1.2	Pojem „služební poměr“ dle zákona o služebním poměru.....	48
2.1.3	Předpoklady k přijetí do služebního poměru.....	49
2.2	Kariérní řád u Policie ČR jako motivace k dalšímu vzdělávání.....	51
2.2.1	Pojmy služební hodnost, hodnostní označení a tarifní třída.....	51
2.2.2	Podmínky pro ustanovení na služební místo.....	52
2.2.3	Posloupnost postupu v kariérním řádu	54
2.2.4	Skrytá problematika kariérního postupu v dosaženém vzdělání	55
2.3	Podmínky vzdělávání příslušníků bezpečnostních sborů vyplývající ze zákona o služebním poměru	56
2.3.1	Práva a povinnosti bezpečnostního sboru a příslušníků bezpečnostního sboru na úseku vzdělávání	56
2.3.2	Možnosti příslušníka k dalšímu vzdělávání dle zákona o služebním poměru ..	57
2.3.3	Problematika poskytnutí služebního volna při studiu	60
3	Současné možnosti vzdělávání příslušníků PČR	62
3.1	Resortní vzdělávání příslušníků PČR	62
3.1.1	Základní odborná příprava příslušníků PČR	62
3.1.2	Další odborná příprava příslušníků PČR.....	63
3.1.3	Studium za účelem zvýšení stupně vzdělání	64
3.2	Vzdělávání příslušníků PČR na vyšších a vysokých školách.....	65
3.2.1	Vyšší policejní školy MV ČR	65
3.2.2	Policejní akademie České republiky	66
3.2.3	Vzdělávání policistů na vyšších a vysokých školách mimo resort MV ČR.....	68
4	Filozofie podstaty vzdělávání příslušníků PČR.....	70
4.1	Úkoly policie a policistů	70

4.2 Požadavky kladené na policistu	70
4.3 Požadavky na vzdělávací potřeby policisty.....	71
II. EMPIRICKÁ ČÁST	73
5 Výzkumná část.....	73
5.1 Metoda výzkumu.....	73
5.2 Časové období zvolené pro provádění výzkumu	74
5.3 Stanovení základny respondentů výzkumu	74
5.4 Provedení sběru dat výzkumu	79
6 Rozhovory s policisty	80
6.1 Pokládané otázky	80
6.2 Přepisy odpovědí dotazovaných respondentů.....	81
Nadpraporčík P. M. – policista č. 1	81
Nadporučík Mgr. D. S. – policista č. 2.....	83
Poručík Bc. I. M. – policista č. 3.....	85
Kapitán Ing. Bc. P. S. – policista č. 4.....	87
Nadporučík Ing. Bc. L. K. – policista č. 5.....	89
Poručík Bc. J. F. - policista č. 6.....	91
Praporčík I. S. - policista č. 7	93
Nadpraporčík Z. P. - policista č. 8.....	94
Nadpraporčík O. K. - policista č. 9.....	96
Poručík R. R. Dis. - policista č. 10.....	98
Poručík L. K. Dis. - policista č. 11	99
Poručík Mgr. D. G. - policista č. 12	101
6.3 Vyhodnocení rozhovorů s policisty a doporučení pro další vývoj policejního vzdělávání.....	104
Závěr	107

Seznam zkratek.....	110
Seznam použité literatury	111
Elektronické zdroje.....	114
Přílohová část	

ÚVOD

„Každý voják nosí ve své torně maršálskou hůl.“ Asi každý zná toto zlidovělé úsloví slavného císaře a vojevůdce Napoleona Banaparte, které vyjadřuje určitou možnost člověka ovlivnit svoji další životní dráhu. Já jsem se ve své práci rozhodl zjistit, jestli tento empirický výrok platí i u Policie České republiky a jak pomyslná maršálská hůl ovlivní službu policisty, kterou vykonává vůči občanovi. Zájem o tuto oblast vzdělávání vyplývá z mého povolání, které se mi stalo takřka posláním. Jsem příslušníkem Policie České republiky již 15 let. Za tuto dobu jsem absolvoval různá služební zařazení, a proto jsem měl možnost se blíže seznámit se službou u policie jak z vlastního pohledu sloužícího policisty, tak i z pohledu nezúčastněného občana - tedy jak si práci policisty představuje široká veřejnost. Do teoretického pohledu na službu bych rovněž zařadil i pohled některých policistů, kteří se ze své současné pozice vlastně ani přímého výkonu služby nikdy nezúčastnili. Výkon služby policisty je velmi spjat se vzděláváním a výchovou člověka. Policista by měl být jedním z výchovných pilířů společnosti, který se podílí na jejím bezproblémovém chodu. U vlastního policisty se pak jedná o celoživotní edukaci, která by měla posilovat mravní a etické hodnoty policisty a rozvíjet jeho schopnosti a dovednosti na základě soustavného systematického vzdělávání. Vzdělávání policistů je navenek prezentováno jako jedna z hlavních priorit, která by se měla podílet na kvalitnějším výkonu policejní služby. V současné době dynamického rozvoje, především informačních technologií, vědeckých objevů a zdokonalující se techniky, se zdá zcela nemožné, aby policie na tyto trendy nereagovala soustavným systematickým vzděláváním příslušníků policie, kteří by měli získané poznatky praktikovat ve výkonu své služby. Je však otázkou, do jaké míry dochází pouze k tak zvané umělé vzdělanosti a jak dochází k využití získaných vědomostí a poznatků v policejní praxi. Po důkladném prostudování okruhu této problematiky by měl být řečeno, jakým směrem by se mělo vzdělávání policistů ubírat a jaké směry jsou vlastně pro službu policisty slepou uličkou.

Diplomovou práci na toto téma jsem se rozhodl zpracovat především z osobního zájmu o problematiku policejní služby a vzdělávání policistů. V průběhu svého výkonu služby jsem se seznámil s různými druhy nařízení a koncepcemi, jež mají za úkol upravovat či směřovat vzdělávání policistů. Z vlastního pohledu řadového policisty

zastávám názor, že tyto koncepce jsou značně vrtkavé a chaotické. Mění se v závislosti na politických poměrech ve státě a s přicházejícími a odcházejícími lidmi ve vedení rezortu Ministerstva vnitra ČR a Policie ČR, kteří si s nimi pravděpodobně plní manažerské ambice. Nějakou podobnou ambici jsem si vlastně vytvořil i já, když jsem se rozhodl zpracovat tuto diplomovou práci. Moje práce by měla být především přínosem pro ty policisty, kteří mají zájem se dále vzdělávat tak, aby se dosažené vzdělání stalo přínosem nejen pro jejich osobnost, ale i pro výkon jejich služby a došlo tak i k posílení jejich morálních a mravních kvalit. Soustavným posilováním těchto hodnot by pak měli při výkonu služby pozitivně působit na ostatní společnost.

Cílem mé diplomové práce je zjistit, jaký vliv má vzdělávání policistů na výkon jejich služby, jak ovlivňuje jejich kariérní růst a která forma a druh vzdělávání se pozitivně podílí na kvalitě výkonu služby. V teoretické části práce budu analyzovat vývoj vzdělávání policistů a charakterizovat současné možnosti vzdělávání policistů. Na základě historické analýzy a provedeného výzkumu mezi současnými policisty, vytýčím směry, kterými by se měla ubírat policejní edukace. Dále pak budu informovat případné uchazeče o zaměstnání u Policie České republiky a seznámím je s možnostmi zařazení do služebních hodností při nástupu do služby a při dalším celoživotním vzdělávání. Při realizaci diplomové práce budu využívat praktické i teoretické zkušenosti své i mých kolegů, které jsme získali v průběhu výkonu služby a při celoživotním vzdělávání. Rovněž tak budu čerpat z odborné literatury a norem, které souvisí přímo či nepřímo s edukací policistů.

Diplomová práci jsem rozdělil na dva základní celky. Část teoretickou a část praktickou, empirickou. V teoretické části práce - v první kapitole čtenáře stručně seznámím se systémy vzdělávání policistů od dob vzniku Československé republiky do současnosti se zaměřením na jejich vývoj ve vztahu k tehdejší společnosti a požadavky na příslušníky tehdejších bezpečnostních sborů.

Ve druhé kapitole se zaměřím na problematiku současného resortního vzdělávání, legislativu a některé interní normy v oblasti vzdělávání policistů. Jedná se především o podmínky pro uchazeče o přijetí k policii ČR, povinné vzdělávání policistů vyplývající ze zákona o služebním poměru a zákona o PČR, jako je střelecká a tělesná příprava a přezkoušení ze znalostí platné legislativy. Dále zmíním základní odbornou přípravu

nově nastupujících policistů, důležité pojmy související se služebním zařazením policisty a podmínky, za jakých je možné studium realizovat.

Ve třetí kapitole se budu zabývat současnými možnostmi vzdělávání policistů na resortních i civilních institucích. V první části kapitoly seznámím čtenáře o vzdělávání na školách a v kursech, které jsou policistovi nabízeny k vlastnímu zdokonalování. Ve druhé část se zaměřím na externí vzdělávání policistů s nejvíce preferovanými oblastmi studia příslušníků policie.

Kapitola čtvrté budu vycházet z podstaty, proč je vůbec nutné policisty vzdělávat, jaké požadavky jsou kladeny na policisty a jejich další vzdělávání.

V empirické části práce provedu shromáždění vlastních poznatků od policistů, kteří prošli či procházejí systémem vzdělávání u policie. Jedná se především o výběr typických policistů, kteří prošli systémem resortního i mimoresortního vzdělávání a zhodnotím poznatky, které policisté získali při výkonu služby a jsou schopni tyto poznatky upotřebit v dalším výkonu služby. V závěru empirické části práce se bude nacházet souhrnné vyhodnocení analýzy historického vývoje vzdělávání u policie a výstupy z empirické části diplomové práce. V této části se najdete odpovědi na problematiku okruhu celoživotního vzdělávání policistů, pojatou v souvislosti s výkonem jejich služby.

Vzdělávání policistů je jednou z nejdůležitějších oblastí fungování policie. Edukace policistů byla odedávna spjata se vzděláváním dospělých osob. Vždyť policistou se člověk nerodí, ale měl by jím být vychován. Edukační proces u policie ve své podstatě pracuje výhradně s dospělými jedinci, kterým má předávat nové poznatky a mravní hodnoty. Ze strany státu by tomuto procesu měla být věnována dostatečná pozornost. Pohlédneme-li do soukromého sektoru různých firem, tak vzdělávání zaměstnanců je jednou z důležitých oblastí pro další rozvoj zaměstnanců, která se jim vrací v podobě zvyšování pracovních a ekonomických výsledků. Vzdělávaným zaměstnancům se taktéž rozšiřují možnosti uplatnění na trhu práce. V současné době stárnoucí populace, již nikdo nemůže pochybovat o nutnosti dalšího vzdělávání dospělých jedinců. Celoživotní vzdělávání nabývá nové důležitosti a stává se tak nekonečným procesem učení.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 Vzdělávání policistů a jeho historický vývoj

Policie je součástí společnosti v různých formách již od počátku lidského společenství. Její označení či názvy byly v průběhu dějin různé, ale úkoly, které bezpečnostní sbory plnily, zůstávaly v jádru stejné. První prokazatelné zmínky o policejních sborech se objevily ve 4. stol. před n. l. s názvem „Skritští lučištníci.“ Bezpečnostní sbory ve formě, jak je dnes známe, vznikaly na počátku 17. století ve Francii a odtud se myšlenka moderních četnických sborů šířila do Rakouska – Uherska a českých zemí. První popisované metody vyšetřování kriminálních činů jsou známy již ze středověku, ale většina odborných kriminalistických disciplín vznikala v druhé polovině 19. století a první polovině 20. století. Dynamický rozvoj kriminalistických věd, a všeobecně nástup vědy a techniky, kladl nové odborné požadavky na příslušníky bezpečnostních sborů. Tomu muselo odpovídat i adekvátní vzdělávání příslušníků bezpečnostních složek. K typickým moderním vzdělávacím institucím patřily četnické školy, které poskytovaly pro četníky počáteční odborné vzdělání a celoživotní kariérní vzdělávání.

1.1 Vzdělávání policistů jako celoživotní edukace

1.1.1 Obecné pojmy celoživotního vzdělávání - Andragogiky

Vzdělávání příslušníků policie je široký pojem, který zahrnuje oblast policejního i civilního školství. Při vzdělávání policistů se jedná o dlouhodobý proces vzdělávání, výchovy a výcviku příslušníků policie. Jak už jsem v úvodu uvedl, je vzdělávání policistů jednoznačně vzděláváním dospělých jedinců. Termín dospělý jedinec je těžko definovatelný termín. Jan Ámos Komenský definoval dospělého člověka jako jedince, který dosáhl mezníku vzrůstu a sil, schopného k životním úkolům a který zahajuje ten druh života, k němuž se připravoval. V jiné odborné literatuře je dospělý jedinec definován jako stav, kdy jedinec doroste do určité velikosti a síly, kterou potřebuje k vykonávání samostatných činností ve svém životě. Z právního hlediska je dospělý

jedinec starší 18 let, či v určitých výjimkách ukončil základní školní přípravu a vstoupil na trh práce. Mělo by se tak jednat o biologicky, psychicky a sociálně-ekonomicky zralého člověka¹.

Při tvrzení, že vzdělávání policistů je vzděláváním dospělých, tedy vycházím především ze současné zákonné úpravy, která upravuje podmínky pro přijetí k Policii České republiky². Předpokladem pro přijetí do služebního poměru je, že se jedná o osobu starší 18 let, plně způsobilou k právním úkonům a zdravotně, osobnostně a fyzicky způsobilou k výkonu služby. Na základě tohoto znění by se v případě policisty mělo jednat o osobnost dospělou jak po rozumové, tak fyzické stránce. Proto nadále budu pracovat s pojmem dospělý jedinec. Vzdělávání dospělých je spjato s termínem „Andragogika“. Pojem „Andragogika“ se poprvé objevil v díle „Andragogika, neboli vzdělávání v dospělém věku“ (Alexandr Kappa 1833). Název „Andragogika“ je ve své podstatě odvozen od daleko staršího pojmu „Pedagogika“, který je složen ze slov „paidos“ – chlapec a „ago“ – vésti. Stejně tak vznikl i název andragogiky „anér, Andros“ – muž (dospělý jedinec) a „ago“ – vésti. V odborné literatuře se tak dočteme, že Andragogika je věda o vzdělávání, výchově a péči o dospělé, která respektuje všestranné zvláštnosti dospělé populace a zabývá se její personalizací a socializací. V oblasti vzdělávání a výchovy se zabývá působením obecné pedagogiky na dospělé jedince. Definuje ho jako osobnost ve vzdělávacím a výchovném procesu, přičemž respektuje zvláštnosti ve vztahu k ostatním společenským a pedagogickým vědám.³

Pojem edukace zahrnuje výchovu i vzdělávání. Důležitým pojmem je zde vzdělávání. „Vzdělávání chápeme jako proces, ve kterém jedinec, na základě vnějších podnětů a osobního chtění, získává vědomosti a dovednosti, osvojuje si určité postoje, hodnoty a normy z oblasti kognitivní, afektivní a psychomotorické.“⁴ Jedná se tedy o proces cílevědomý, kdy hlavním cílem je rozvoj celkové osobnosti. Ve všestranném rozvoji osobnosti tedy musí být nerozlučitelně zastoupena jak složka vzdělávací, tak výchovná. Dostáváme se tak k dalšímu důležitému pojmu - výchova. Ta je definována

¹ BEDNAŘÍKOVÁ, Iveta, I. *Kapitoly z andragogiky* 1. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2008. s 16–17. ISBN 80-244-1192-X.

² § 13 odst. 1 písm. b),e) f) z.č. 361/2006 Sb.

³ BEDNAŘÍKOVÁ, Iveta, I. *Kapitoly z andragogiky* 1. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2008. s 9-11. ISBN 80-244-1192-X.

⁴ KALHOUS, Zdeněk ; OBST, Otto. *Školní didaktika*. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 1998. 178 s. ISBN 80-7067-920-4

jako: „záměrné, cílevědomé působení, které se projevuje všestranným formováním osobnosti a má adaptační, anticipační a permanentní charakter. Je to specificky lidská činnost.“⁵ Z obou pojmů vyplývá, že se musí jednat o proces chtěný, cílevědomý, probíhající nepřetržitě. Výsledkem by měly být schopnosti jedince uplatnit se ve společnosti a obstát v budoucnosti a přispět k rozvoji lidské společnosti. Zde vidím podstatu procesu vzdělávání příslušníků policie. Policista by měl při svém výkonu služby působit především na správný vývoj ve společnosti. Nejde tedy pouze o bezpečnostní složku působící čistě represivně, ale i působící preventivně a výchovně. V této oblasti by tedy osobnost policisty neměla ustrnout pouze ve znalosti platné legislativy a aplikaci práva na konkrétní případy, ale mělo by docházet k permanentnímu rozvoji jeho osobnosti ve vztahu ke změnám, které probíhají ve stále vyvíjející se společnosti.

1.1.2 Formy edukace u policistů

Vzdělávání příslušníků policie je v každém případě i výchovným procesem. Proto je zcela na místě termín edukace policistů. Toto souhrnné vzdělávání by se tak rozdělilo do tří základních skupin:

1. Vzdělávání formální

Probíhá záměrně ve vzdělávacích institucích, se stanoveným cílem, obsahem, za pomoci stanovených prostředků a jeho hlavním cílem je stvoření policisty. Jedná se o formu výučního listu, kdy se člověk z jiného oboru, či bez konkrétního oboru, vyučí policistou. Jde o vzdělávání povinné, probíhající v určitých institucích, kdy objekt je řízen subjektem. Jedná se odbornou školu s klasickým vyučováním, jak presenčním, tak distančním, které probíhá na policejních školách zřízených Ministerstvem vnitra ČR. Výstupem je policista, který by měl být schopen samostatné služby se základními znalostmi práva, policejních činností, sebeobrany a střelby.

⁵ GRECMANOVÁ, Helena; HOLOUŠOVÁ, Drahomíra; URBANOVÁ, Eva. *Obecná pedagogika I*. Olomouc : Hanex, 2002. 231 s.

2. Vzdělávání neformální

Je systematicky organizované, ale je realizováno mimo formální vzdělávací školské systémy. Je známo jako interní firemní vzdělávání. Jedná se především o krátkodobé kurzy a různá školení. Je zaměřeno na určitou skupinu policistů (školení kriminalistických techniků, vyšetřovatelů dopravních nehod atd.). Jeho výstupem je zdokonalení určitého druhu policistů ve své specifické policejní činnosti, či seznámení policisty s novou metodou znaleckého zkoumání. Pracuje se zde s jedincem, který má již nějaké odborné znalosti a další si osvojuje či zdokonaluje.

3. Vzdělávání informální

Jde o neorganizované, nesystematické a institucionálně neřízené získávání poznatků, dovedností, zkušeností a postojů z každodenního života a výkonu služby. Vzdělávání tak probíhá získáváním poznatků z běžného života, televize, knih, časopisů, kulturních akcí a dalších běžných aktivit člověka v interakci s běžným životem⁶. Tuto formu vzdělávání bych zaměřil především na výkon služby a přebírání zkušeností a poznatků od déle sloužících kolegů. Tato složka je přímo uvedena v legislativě jako jedna z rozhodujících složek pro zastávané služební místo a výši služebního příjmu. Jde o odstupňování základních tarifních tříd ve tříletých časových úsecích podle získaných odborných zkušeností.⁷ Tato složka policejního vzdělávání byla zohledněna již od vzniku policie a četnictva v ČSR.

1.2 Vzdělávání četnictva a policie v ČR.

1.2.1 Podmínky pro přijetí k četnictvu a policii Československé republiky

Už na počátku vzniku mladé Československé republiky si tehdejší politické elity uvědomovaly, že vzdělání sehraje nezastupitelnou roli při správném výkonu služby tehdejších bezpečnostních sborů. Bylo jasné, že příslušníci těchto sborů budou povinni prosazovat důležité společenské zájmy - zejména zájem na dodržování veřejného pořádku

⁶ BEDNAŘÍKOVÁ, Iveta. *Kapitoly z Andragogiky I*. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. Problematika vzdělávání dospělých, s 58. ISBN 80-244-1192-X.

⁷ § 117 zák. č. 361/2006 Sb. O služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

a vnitřní bezpečnosti státu. Denně tak vstupovali do kontaktu s různými lidmi ze všech společenských vrstev, s kterými museli komunikovat a zasahovat do jejich chování, mezilidské interakce a zejména řešit konfliktní situace, při kterých měli prosazovat oprávněný zájem státu.

Už v dobách vzniku Československa byla snaha připravit členy bezpečnostních sborů do výkonu služby tak, aby mohli bezproblémově a profesionálně plnit svěřené úkoly. Tato potřeba se promítla v zákoně o četnictvu, kde byly stanoveny podmínky pro přijetí nových uchazečů, tak zvaných četníků na zkoušku. Konkrétně se podmínkami nastupujících uchazečů zabýval § 17 zák. č. 299/1920 Sb.

„Mužstvo četnické doplňuje se přijímáním uchazečů dobrovolně k četnictvu se hlásících. Uchazeč přijímá se nejprve jako četník na zkoušku. Za četníka na zkoušku může býti přijat jen ten, kdo:

a) jest státním občanem republiky Československé,

b) jest bezúhonný, svéprávný a duševně způsobilý,

c) překročil 21. a nedosáhl ještě 35. roku věku,

d) jest svobodný neb bezdětný vdovec,

e) má silné, zdravé tělo a přiměřenou výšku,

f) je znalý v slově i písemně jazyka československého,

g) prokáže se vzděláním, jakého se nabývá na obecné škole,

h) má výcvik vojenský, konal službu vojenskou se zbraní nejméně

po tuto dobu, kterou branný zákon pro normální presenční službu stanoví.

Ministerstvo vnitra může prominouti požadavek pod písmeny c) a d) uvedený vůbec, pak požadavek pod písmenem f) uvedený, tento však jen s podmínkou, že mu žadatel nejdéle do dvou let vyhoví. Dočasně na dobu potřeby, zejména v případě mobilizace, může ministerstvo vnitra v dohodě s ministerstvem národní obrany doplnit četnictvo osobami vojenskými, bez ohledu na to, zda hořejším požadavkům plně vyhovují čili nic.“⁸

⁸ MACEK, Pavel; UHLÍŘ, Lubomír. *Dějiny policie a Četnictva I.* Praha : Themis, 1997. 180 s. ISBN 80-85821-52-4.

Zajímavé podotknout, že tento zákon měl pouze 27 § a řešil i soukromý život četníků. Některé priority byly mimo obecné stanoveny na požadavcích, které vyplývaly z tehdejší doby. Například znalost jazyka československého a podmínka svobodného a bezdětného stavu. Jiné priority se zachovaly do současnosti. Nutnou poukázat na již zmíněnou problematiku dospělosti, kdy tehdejší legislativa stanovila věk dospělosti na 21 roků. Další podmínkou, která nás především zajímá, je prokázání nabytého vzdělání na obecné škole. V tehdejší době zákon o četnictvu u nově nastupujících četníků vůbec neřešil problematiku středního vzdělání a vzdělání na univerzitách. Takto vzdělaní lidé se zpočátku o službu u četnictva ani moc neucházeli. Pracovní trh jim nabízel daleko lukrativnější pracovní zařazení. Pokud se objevily nějaké výjimky, jednalo se hlavně o absolventy vojenských středních a vysokých škol. Problematika středoškolského vzdělávání začala řešit až v pozdější době samostatnou instrukcí pro četnické školy⁹.

Problematika vzdělávání nastupujících četníků i již sloužících četníků byla od základu zpracována v Instrukci pro četnické školy vydané ministerstvem vnitra pod č. 47.761-13/1928. V této směrnici bylo přímo konstatováno, že: „nezbytným předpokladem pro správné a úspěšné konání četnické služby, je náležitý teoretický výcvik. Účelem tohoto výcviku pak bylo získávání odborných vědomostí, zdokonalení a prohloubení všeobecného vzdělávání, docílení nezbytného stupně fyzické zdatnosti a vypěstování morálních vlastností, jimiž mělo četnictvo vynikat.“ Podle této směrnice a na základě uvedeného mota vznikaly na základě momentálních potřeb speciální školy, kurzy a doškolovací kurzy, které sloužily k soustavnému a progresivnímu vzdělávání příslušníků četnictva a policie.

1.2.2 Soustava četnických škol

Tehdejší speciální školy byly po škole nástupní organizovány výběrově. Po absolvování nástupní školy byl četník zařazen do běžné služby a záleželo na jeho kvalitě výkonu služby, odsloužených letech a složení přijímacích zkoušek na školu vyššího stupně. Četnické školy byly organizovány do čtyř základních stupňů:

⁹ MACEK, Pavel. *Dějiny policie a Četnictva III*. Praha : Police Histori, 2001. 230 s. ISBN 80-86477-01-0.

1. Škola četníků na zkoušku
2. Škola pro výcvik velitelů stanic
3. Škola pro výcvik výkonných důstojníků
4. Pokračovací výcviky a kurzy.

Škola pro výcvik četníků na zkoušku - byla osmiměsíční a měla začínajícím četníkům poskytnout základní výcvik a znalosti pro praktický výkon služby. Rovněž tak se měla stát jakýmsi startovacím stupněm pro další výcvik na vyšších stupních četnických škol. Rozvrh předmětů byl stanoven do dvou základních skupin:

- **Všeobecně vzdělávací předměty**, jako počty, služební jazyk, dějepis, přírodopis, zeměpis, zdravotní věda a jazyk menšinový. V současnosti označován jako cizí jazyk, ale tehdy byl předmět orientován na jazyky, které používaly národnostní menšiny v ČSR.

- **Odborné předměty**, které byly složeny z kasárního předpisu, občanského práva a trestních předpisů civilních i vojenských, pátrací a daktyloskopické služby a nauky o zbraních.

Toto dělení předmětů bylo dodržováno i na dalších stupních vyšších škol. Ve všech stupních škol byl samozřejmostí výcvik fyzické zdatnosti a praktický výcvik v ovládnutí zbraní.

Škola pro výcvik velitelů stanic byla prvním pokračujícím stupněm po základním četnickém vzdělání a trvala celkem 10 měsíců. Sem mohly být přijímáni pouze četníci, kteří prošli nejméně čtyřletým výkonem služby, vykonali přijímací zkoušku a výkon jejich služby byl bez závažnějších přestupků. Četníkům, kteří nastoupili do základní služby již se středoškolským vzděláním, byla doba povinné služby zkrácena na dva roky. Vzhledem k tomu, že i škola pro výcvik velitelů stanic obsahovala ve svém učebním plánu velké množství všeobecných předmětů, je tento krok logický. Tato forma nenahrazovala v žádném případě středoškolské vzdělání, ale byla převážně odborně

zaměřenou školou. Byla rozšířena o předměty typu hospodářských předpisů pro četnictvo, nauce o terénu, praktický výcvik v pátrací službě, což bylo něco jako současná kriminalistika. Praktické výuce byla opět věnována část výuky na škole.

Škola pro výcvik výkonných důstojníků – jejím účelem bylo poskytnout frekventantům škol pro výcvik velitelů stanic vzdělání, které by odpovídalo důstojnickým hodnostem v armádě. Dalo by se říct, že tato škola odpovídala úrovni vyššího odborného vzdělání. Výcvik zde trval pouze šest měsíců, ale výběrové podmínky byly velmi přísné. Podmínkou bylo nejméně 15 odsloužených let, velmi dobrá kvalifikace ve službě, absolvování školy pro výcvik velitelů stanic s prospěchem velmi dobrým, nejméně dvouletá služba velitele stanice, dokonalá znalost služebního jazyka a dobrá znalost nejméně jednoho menšinového jazyka. V odborných předmětech se vyučovaly především nové objevy a poznatky z oblasti vědy a techniky, jejichž znalostí mohlo být využito v četnické službě. Všeobecné předměty se zajímavě rozšířily o vychovatelství a vyučovatelsví. Předpokládalo se, že četník zařazený na dané služební místo by měl po jejím absolvování působit jako vychovatel podřízenému četnictvu a měl by občasné přednášet na četnických školách získané poznatky z praxe.

Pokračující výcviky a kurzy – jak vyplývalo z koncepce vzdělávání četnictva, mělo být vzdělávání stálé a zakládalo i částečné stálé opakování již osvojeného učiva. K prohlubování odborných vědomostí a k osvojování nových znalostí a nově vydaných předpisů sloužily pokračující výcviky a kurzy. Některé byly prováděny přímo na četnických stanicích a jiné byly organizovány u četnických či vojenských škol. Jednalo se o reakce na dynamický vývoj vědy a techniky a využití nových potřeb a poznatků v praxi. V nabídce se objevily například kurzy výcviku služebních psů a jejich vůdců, informační kurzy pro polní četnictvo, zpravodajský kurz, kurzy řidičů a letců, odborné pátrací kurzy, výcvik ve střelbě z karabiny a pistole. Prostě kurzy a výcviky, kterými si četníci doplňovali odborné znalosti, které by mohly využít ve službě a byly tedy požadavkem doby.

1.2.3 Metody a formy vzdělávání četníků

V instrukci bylo stanoveno, že předměty všeobecné nesměly být ve výuce upřednostňovány před předměty odbornými. Platila zásada, že všeobecné předměty nesmí naplňovat více jak jednu čtvrtinu z celkového vyučovacího plánu. Zajímavou se jeví výuková zásada, že definice jsou vhodné pro vědu, ale nikoli pro praxi. Této zásady měli četniční lektori za povinnost dbát při své výuce a platilo, aby žáci učivo porozuměli a dobře si ho osvojili a následně formulovali definice. Rovněž tak zásada soustavnosti, která byla definována jako „Vyučuj trvale.“ Na této zásadě byla vlastně postavena celá podstata četnické instrukce. Četnické elity si už v počátcích uvědomovaly, že nelze veškeré učivo shrnout výlučně na počátek služební doby, ale je třeba základní získané vědomosti upevňovat a postupně rozšiřovat o nově získané informace. Vzdělávání mělo četníka provázet po celou dobu jeho služby. Za tímto účelem byly vytvořeny pokračující školy a seznamující a procvičující kurzy. Z této zásady vyplývá i zásada opakování. Platilo obecně, že opakování je matka moudrosti a v instrukci byla zásada definována jako „Opakuj vždy.“ Tato zásada byla uplatňována i v praktickém výcviku, který se stal další zásadou četnických škol, tedy jako zásada názornosti. Co si mohl četník samostatně vyzkoušet a ohmatat, to se mu mělo vrýt do paměti. Pro četnické lektory byla povinnost znát látku a pečlivě se připravovat na výuku, upoutat žákovu pozornost a probudit v něm zájem o učivo. Samozřejmostí byla důstojnost a kázeň při výuce, což se týkalo jak žáků, tak vyučujících. Zvláštní pozornost měla být věnována žákům s horším prospěchem. Součástí výuky byla i společenská výuka a zásady vystupování ve společnosti a veřejnosti. Za tímto účelem se organizovaly návštěvy různých kulturních událostí, při kterých měli četníci posilovat a rozvíjet etické a mravnostní zásady v jednání s lidmi. Jejich služba zasahovala od oblastí nejhorší kriminální spodiny až do nejvyšších kruhů politických a osobnostních elit¹⁰.

Tehdejší četnická instrukce dělila metody vyučování do dvou základních skupin:

- **Metoda dogmatická** – výklad učitele, který probouzel v žácích zájem a žák si činil poznámky a případně činil dotazy na vyučujícího.

¹⁰ MACEK, Pavel. *Dějiny policie a Četnictva II.* Praha : Police Historie, 1999. 230 s. ISBN 80-902670-0-9.

- **Metoda genetická** - předpokládala, že žák již má nějaké zkušenosti, na kterých může být stavěna další výuka a učitel vedl žáka formou analýzy či syntézy k vytyčenému cíli a tedy k novému poznání či odbornosti.

Tyto zásady jsou známy z dnešní didaktiky a vyplývají z učení J. A. Komenského. V současné době jsou tyto didaktické zásady definovány jako:

- Zásada komplexního rozvoje osobnosti žáka
- Zásada vědeckosti
- Zásada individuálního přístupu
- Zásada spojení teorie s praxí
- Zásada uvědomělosti a aktivity
- Zásada názornosti
- Zásada přiměřenosti
- Zásada soustavnosti
- Zásada trvanlivosti a operativnosti¹¹

Začlenění těchto základních didaktických zásad do didaktiky četnických škol vypovídá o propracovanosti tehdejšího policejního školství. Při vlastní výuce využívali učitelé známé formy výuky jako přednášky, rozpravy, pokusy, praktický výcvik. Zpětná kontrola výukového procesu byla rovněž komplexně propracovaná a zahrnovala jak složku výchovnou, tak vzdělávací. Klasifikace žáků se dělila do tří skupin.:

- Prospěch žáka hodnotil dosažené znalosti v jednotlivých výukových předmětech.
- Chování žáka - bylo hodnoceno chování, jak při vlastní výuce a praktických cvičeních při výkonu služby, tak i vystupování žáka v době mimo výuku a na kulturních akcích.

¹¹ KALHOUS, Zdeněk ; OBST, Otto. *Školní didaktika*. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 1998. 178 s. ISBN 80-7067-920-4

- Pilnost žáka - zvláštní kategorie hodnotícího kritéria, ke které se v dnešní výuce moc nepřihlíží. Vycházelo se z podstaty věci, že ne každý žák může zvládat stejné tempo výuky jako ostatní žáci a tím se ochuzuje o prospěchové výsledky. Liknavý přístup, který sice přinášel výsledky, byl hodnocen hůře než aktivita při výuce, která nevedla k žádanému výsledku. Z hodnocení vyplývalo, jestli je žák s aktivním přístupem spíše nestálý, či vytrvale se snaží dosahovat zadaných cílů¹².

Vzdělávání četníků bylo už tehdy kvalifikováno komplexně jako forma soustavného, celoživotního vzdělávání. Kladlo na jedince nároky, ale bylo motivováno služebním postupem a vyšším platem s lepší životní úrovní. Na hodnotovém žebříčku tehdejší společnosti byla služba u četnictva a policie váženou službou. Četníci tak projevovali zájem o další vzdělávání a zvyšování vlastní prestiže, které se jim vyplácelo. Na vyučující lektory byly rovněž kladeny velké nároky a požadavky. Četnickým lektorem se nemohl stát nikdo, kdo by předtím neprokázal své kvality při výkonu služby, či odborné znalosti prokázal při činnostech v civilním sektoru. Dbalo se jak na teoretické a praktické zkušenosti, tak i na všeobecné znalosti a především na verbální a pedagogické dovednosti. Četnický pedagog musel splňovat všechny profesní kompetence učitele¹³. (J.A. Komenský: „Žákovi náleží práce a učiteli její řízení“) Lektor musel mít všeobecný přehled a mravní etiku, aby k němu studenti chovali patřičnou úctu a respekt. Platilo, že učit může jen ten, od koho se máme co naučit. Ze současného pohledu lze velmi pozitivně hodnotit systém pokračujícího vzdělávání a kurzů, který progresivně reagoval na potřeby, jež se objevovaly v souvislosti s rozvojem vědy a techniky a aktuální problematiky výkonu služby četníků a policistů. Nově získané poznatky byly žáky prakticky obratem uplatňovány při výkonu služby, a to se pozitivně odráželo na výsledcích celého bezpečnostního aparátu. Kvalitní propracovaný školský systém u četnictva se tak stal základem dalších následných systémů, na jejichž základech můžeme stavět doposud.

¹² MACEK, Pavel. *Dějiny policie a Četnictva II*. Praha : Police Histori, 1999. 230 s. ISBN 80-902670-0-9.

¹³ Komplexní soubor dispozic a dovedností učitele, který je složen z dílčích či speciálních kompetencí. V. Spilková 1996

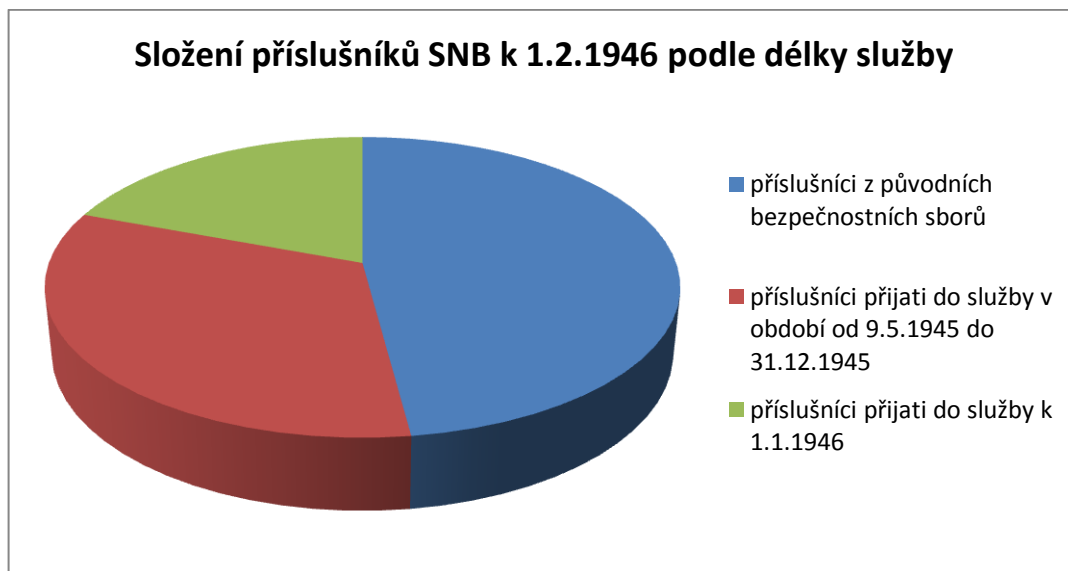
1.3 Vzdělávání příslušníků bezpečnostních sborů po II. světové válce.

1.3.1 Vzdělávání příslušníků nově vznikajícího sboru NB

V průběhu II. světové války nedošlo po stránce organizace vzdělávání četnictva a policie k žádným podstatným změnám. Většina drobných změn se odehrála v souvislosti s nástupem fašistické diktatury na území Čech a Moravy. Jednalo se především o politické čistky v řadách bezpečnostních sborů a prověřování jedinců v oddanosti práce pro zájmy Německa. Od této problematiky se rovněž odvíjela i struktura výuky na četnických školách.

Trend politického ovlivnění bezpečnostních sborů trval i po konci druhé světové války. Usnesením vlády ČSR ze dne 17. 4. 1945 bylo rozhodnuto o provedení restrukturalizace protektorátních bezpečnostních sborů. Restrukturalizace měla být dokončena úplným zrušením četnictva a policie a vzniku Sboru národní bezpečnosti. Postupně docházelo k rozpadu struktury četnického školství a za příslušníky sboru národní bezpečnosti (dále jen SNB) byli přijímáni přednostně bývalí partyzáni, političtí vězni a příslušníci skutečných i pomyslných odbojových skupin. I když se výkon služby SNB i se systémem školství měl nadále řídit platnými předpisy ze dne 29. 9. 1938, pokud neodporoval novým výnosům ministerstva vnitra, došlo k faktickému rozkladu vzdělávacího systému, který používalo prvorepublikové četnictvo a policie. Velkou roli při výběru příslušníků SNB hrálo kádrování příslušníků nově vznikajícího bezpečnostního aparátu. K datu 1. 1. 1946 bylo nově přijato na území Čech a Moravy k SNB 21236 příslušníků. Jen stav sloužících příslušníků SNB v Čechách a na Moravě činil k 31. 12. 1945 celkem 32027 příslušníků. Z toho pouze 19027 příslušníků bylo v minulosti členem původních bezpečnostních sborů.¹⁴

¹⁴ KROUPA, Václav. *Sbor národní bezpečnosti 1945 - 1948*. Praha : Naše vojsko, 1977. 48-49s

Obrovský příliv nových příslušníků SNB vyvolal naléhavý úkol tyto nové příslušníky co nejrychleji vycvičit a připravit na výkon služby. Původní četnický systém nemohl stačit zvládat takové množství žáků a ani politické kádry neměly zájem provozovat výchovu příslušníků SNB v prvorepublikovém duchu. K tomuto účelu byla vytvořena celá řada výcvikových středisek a speciálních kurzů. Do těchto kurzů měli být postupně, kvůli politické převýchově, zařazeni i příslušníci původních sborů, kteří prošli kádrovými čistkami. Vedené kurzy nepodléhaly žádné hlubší vzdělávací koncepci. U nováčků šlo především o vštěpení základních vojenských návyků, ovládnutí zbraní a seznámení se s platnými normami, které podléhaly rychlým změnám.

Zajímavé je seznámit se s operativní rychlostí jakou tyto kurzy vznikaly a jejich výukovými cíli. Prakticky ihned po osvobození celého území současné České republiky vzniklo 7 výcvikových středisek k přípravě příslušníků I. pluku SNB. Již 31. 8. 1945 byla tato střediska zcela zrušena a bylo vytvořeno 24 nových školicích středisek, které byly umístěny především v problematičtém pohraničí. Do těchto středisek bylo zařazeno 3355 nováčků. Střediska vznikala postupně od září do listopadu a tak většina nováčků vstoupila rovnou do výkonu služby. Do výcviku měli být zařazeni dodatečně. Výuka trvala 6 měsíců, ale vzhledem k tomu, že tato střediska vznikala v problematičtých lokalitách, vstupovali nováčci již během výcviku do ostré služby. Základní výcvik trval tři týdny a byl velmi (především fyzicky a psychicky) náročný. Po výcviku mohli nováčci

zasahovat do přímého výkonu služby pod vedením velitelů. 18. 2. 1946 byl zřízen třítydenní informační kurz pro důstojníky SNB s cílem prohloubit odborný výcvik a získat nejdůležitější znalosti, nezbytné pro zastávání velitelských funkcí. Především pak organizování a řízení výkonu bezpečnostní služby a výuky vedení podřízených. Kromě těchto kurzů probíhaly i čtyř až šestitýdenní kurzy k řízení motorových vozidel, spojařů, jezdců a zpravodajských důstojníků. Nejdéle trval kurz psůvodů (dvanáct týdnů) a jezdců na koních. Velká pozornost byla věnována přípravě osvětových důstojníků a instruktorů. Zřízení osvětové služby u SNB se opíralo o Košický vládní program čl. III. Jednalo se o formu politiků, kteří již působili v Československé armádě a Sovětské armádě. Jejich činnost měla být zaměřena na osvětu příslušníků SNB a původních bezpečnostních sborů. Cílem osvěty bylo vytvoření správného demokratického názoru, sblížení SNB s lidem, pěstování přátelství k SSSR, zvýšení kulturní úrovně příslušníků SNB a doplnění a rozšíření všeobecných znalostí a vzdělání. Vzhledem k brzké době vzniku osvěty nebyla přímo zaměřena na hodnoty prosazované komunistickou stranou, ale mělo se jednat o nepolitické zájmy. Kurz pro osvětové důstojníky trval šest týdnů. Osvětoví důstojníci a kurz byli zrušeni s platností zákona o SNB. Osvěta byla zařazena jako vyučovací předmět do nástupních kurzů SNB.

Snaha o vznik nového bezpečnostního sboru byla završena vydáním zákona O Sboru národní bezpečnosti č. 149 z roku 1947, který doznal dalších podstatných změn následujícího roku 1948 zákonem č. 286. Od této doby měl vzniknout a dále se rozvíjet nový lidově bezpečnostní sbor založený především na hodnotách třídní rovnosti a ochraně socialistického zřízení. Tomu měl odpovídat i profil uchazečů o službu u SNB. Za příslušníka SNB mohl být přijat pouze, ten kdo o to požádal a kdo:

- byl československým občanem, státně spolehlivým, oddaným lidově demokratickému zřízení a mravně bezúhonným
- překročil 18. rok věku
- byl duševně a tělesně způsobilý

- prodělal vojenský výcvik či konal vojenskou službu se zbraní nejméně po tu dobu, kterou stanoví branný zákon pro prezenční službu¹⁵

Ženy měly udělenou výjimku z vojenské prezenční služby. O službu u SNB se dokonce mohli ucházet jedinci, kteří nebyli odvedeni k vojenské službě. Otevřené dveře do sboru SNB měli především vojáci z činné služby. Zajímavá je rovněž podmínka dovršení 18. roku věku, kdy se věk pomyslné věkové způsobilosti posunul oproti zákonu o Četnictvu č. 299/1920 Sb. o tři roky níže. Vzhledem k okamžité potřebě naplnění početních stavů, je tento krok pochopitelný. Rovněž je zajímavé vymizení podmínky minimálního dosaženého vzdělání, i když na problematiku nedostatečného všeobecného vzdělání a znalostí českého jazyka příslušníků SNB poukazoval i tehdejší ministr vnitra V. Nosek¹⁶. Předpokládalo se, že k doplnění potřebného vzdělání dojde v nástupních školách SNB. Preferována byla především politická spolehlivost, třídní uvědomění a slepá poslušnost při plnění direktiv komunistické strany. To se projevilo i v obsahu výuky tehdejších škol SNB, kdy stovky výukových hodin byly věnovány marxisticko-leninskému učení, propagačním brožurám a materiálům ze stranických sjezdů. Další podstatná část výuky byla věnována výcviku ve zbraní. Všeobecným předmětům a policejním činnostem bylo věnováno minimum výukových hodin. Každý příslušník musel odsloužit dva roky na zkoušku a během této doby musel vykonat zkoušku před komisí složenou z důstojníků a určených úředníků SNB. V prvních fázích přijímání nových příslušníků SNB, kteří měli zastávat funkce vyšetřovatelů, se předpokládalo, že přeberou poznatky od starších a zkušenějších kolegů, kteří měli z minulosti vystudovány původní četnické školy a byli dobře seznámeni s policejní praxí a kriminalistikou. Tento cíl měla škola SNB I. stupně, jejímž účelem bylo vyškolit členy sboru tak, aby mohly následně po dokončení školy pod vedením zkušenějších kolegů vykonávat policejní službu. Vlivem důkladného politického kádrování se ale tento záměr postupně vytrácel, neboť se nedostávalo starších odborníků.

¹⁵ § 3 odst. 1 zák. č. 286/1948 Sb. o národní bezpečnosti.

¹⁶ KROUPA, Václav. *Sbor národní bezpečnosti 1945 - 1948*. Praha : Naše vojsko, 1977. 46-52 s

1.3.2 Vzdělávání příslušníků SNB po roce 1948

Od roku 1949 se u každého krajského či praporečného útvaru začaly zřizovat večerní školy pro okresní a rotní důstojníky sboru. Do těchto škol byli zařazováni i funkcionáři strany, vykonávající střední a vyšší funkce ve státní správě. Nejednalo se tedy vyloženě o policejní školu, ale o všeobecnou školu politického zaměření. Vyloženě policejní školství bylo rozděleno do čtyřstupňové soustavy:

Škola I. stupně – jednalo se o nástupní školu, kterou absolvovali příslušníci přijatí na zkoušku. Byla zakončena již zmíněnou odbornou zkouškou. Cílem školy I. stupně bylo vyškolení členů SNB, kteří by mohli pod vedením starších kolegů vykonávat bezpečnostní službu.

Škola II. stupně – byla zdokonalovací a více odborně zaměřená a produkovala nižší důstojnický sbor na úrovni velitelů družstev, čet a stanic veřejné bezpečnosti.

Škola III. stupně - byla určena pro výcvik důstojníků a přijatí členové již museli mít nejméně pětiletou služební praxi a úspěšné absolvování školy II. Stupně. Od roku 1950 bylo žákům této školy poskytováno maturitní vzdělání z všeobecných předmětů i odborných předmětů. Možnost studia měli jen příslušníci v důstojnických hodnostech nebo pověření důstojníci na vyšších funkcích.

Škola IV. stupně - byla nově zřízenou školou, která neodpovídala žádnému předchozímu systému vzdělávání četnictva. Šlo o odbornou vyšší školu, jež poskytovala odborné kriminalistické a politické vzdělání. Frekventanti musí mít střední odborné vzdělání a vynikající kádrové posudky.

Mimo tyto základní stupně existovala a postupně i vznikala celá škála odborných kurzů, tak jak si to vyžadovala tehdejší situace. Můžu jen namátkově zmínit kurzy pyrotechniků, zpravodajské důstojníky, řidiče motorových vozidel, psůvody a spoustu dalších kurzů a školení. Postupně, s odstupem od konce II. světové války, vyvstávala potřeba mít ve sboru odborníky na čistě policejní práci. V počátcích SNB byla potřeba především strážní služba a udržování pořádku v ulicích, ať už šlo o boj s Banderovci či třídním nepřítelem, nebo o prostou ochranu státních hranic. Na ochranu státních hranic se ze sborů SNB vyčlenily zvláštní sbory, které přešly k tehdejším vojskům ministerstva

vnitra, a jejich vývoj šel především strážní službou. Tento trend přetrval až do roku 1950, kdy si velitelský aparát začal uvědomovat potřebu nově vyškolených odborníků¹⁷, kteří by zasahovali především do boje s obecnou kriminalitou a se zahraničním a vnitřním nepřítelem. V padesátých letech 20. století se příslušníci SNB školili v širokém spektru resortních škol. Toto školství bylo podřízeno ministerstvu vnitra a bylo postupem času značně provázáno s mimo-resortním školstvím. Nově byly vytvářeny či reorganizovány střední odborné školy ministerstva vnitra jak praporčické, tak důstojnické. Zřídila se i resortní škola jazyková, ve které se vyučovaly světové jazyky, především ruština, němčina, francouzština a angličtina. V rámci mezinárodní spolupráce působily ve vojenských složkách a rovněž tak i u sboru NB a tedy i ve školství - sovětsí poradci. Od těchto poradců byly přejímány sovětské zkušenosti a výsledkem byly především politické procesy 50. Let. Policejní školství bylo do značné míry provázáno s vojenským školstvím, kde byl obdobný trend na zvyšování vzdělání. Zákonem č. 76/1959 Sb. bylo upraveno i studium na vysokých školách, kdy dle § 29 odst. 2 bylo umožněno příslušníkům ozbrojených sborů studovat na školách mimo ozbrojené síly s povolením příslušných orgánů. Významným milníkem ve vzdělávání příslušníku SNB byl rozkaz ministra vnitra č. 19 ze dne 14. 5. 1966, kterým se zřizoval Kriminalistický ústav veřejné bezpečnosti. K zajištění činnosti kriminalistického ústavu byli přizváni vědečtí pracovníci, laboranti a jiní odborní pracovníci. Kriminalistický ústav pracoval na vědecké úrovni, a proto potřeboval odborníky na vědecké úrovni. Byl to zcela nový druh vědecké instituce, který patřil pod ministerstvo vnitra a tehdejší bezpečnostní složky. Vedoucí pracovníci kriminalistického ústavu museli mít vědeckou nebo vědecko-pedagogickou hodnost. Kvalifikace ostatních zaměstnanců musela odpovídat jejich vykonávané odbornosti. První ucelená školská soustava MV byla vytvořena v roce 1964. Hlavními úkoly této nově vytvořené soustavy bylo zlepšení všeobecného a odborného vzdělání příslušníků SNB a zaměstnanců MV. Soustava rozšiřovala a zdokonalovala soustavu škol vzniklých v 50. letech 20. stol. Forma této soustavy vydržela až do roku 1974. Školství MV bylo tehdy upraveno do tří stupňů. První stupeň byl již zmiňovaná nástupní škola. Druhý stupeň vzdělávání se odehrával především na střední odborné škole MV F. E. Dzeržinského a třetí stupeň byl kurz při Právnické fakultě Univerzity Karlovy. Tento kurz při Karlově univerzitě sehrál další důležitou roli ve vzdělávání příslušníků NB.

¹⁷ Příloha č. I - grafy č. 1 a č. 2 o poměru dosaženého vzdělání příslušníků SNB

1.3.3 Počátky vysokého školství u SNB

Začátkem 60. let došlo ve společnosti k částečnému uvolnění politického napětí a vystupovaly tak na povrch zločiny, které byly páčány v 50. letech pod záminkou třídního boje a kolektivizace zemědělských družstev. Na těchto stalinských čistkách se podílel i SNB. Nastala tedy otázka, jak se s minulostí vyrovnat a jak zabránit podobnému protizákonnému chování ze strany SNB. Od tehdejších politických reformistů vzešel požadavek na vyšší právnické a kriminalistické vzdělání u příslušníků SNB. Do poloviny 20. století prakticky neexistoval žádný ucelený systém celoživotního vzdělávání policistů jak u nás tak i v zahraničí. Vzdělávání bylo zaměřeno především na seznámení se služebními předpisy, několika právními předpisy, vojenským výcvikem a poznatky z kriminalistiky. Policista většinu profesních znalostí a dovedností získával v průběhu výkonu služby od starších kolegů. Vysokoškolské vzdělání právního směru nebylo do osnov vzdělávacího programu příslušníků ozbrojených sborů nijak zahrnuto. Na situaci reagoval nový zákon O Sboru národní bezpečnosti č. 70 ze dne 30. 6. 1962. Zde se objevil požadavek na právnické vzdělání vyšetřovatelů. Vyšetřovatel, který koná vyšetřování podle hlavy 10. zák. trestního řádu zákona č. 141/1961 Sb. mohl být pouze příslušník SNB starší 23 let a s úplným vysokoškolským vzděláním právního směru. Ministr vnitra mohl tuto podmínku výjimečně prominout, pouze jestli jmenovaný dával záruku správného výkonu služby vyšetřovatele¹⁸. Rovněž tak byly nově stanoveny požadavky na přijetí do služebního poměru, kdy podmínky k nástupu do služebního poměru byly stanoveny v zákoně č. 70/1965 Sb. tak, že se musí jednat o politicky vyspělého, bezúhonného československého občana, který splňuje kvalifikační předpoklady. Tyto předpoklady byly stanoveny v nařízení ministra vnitra a kopírovaly požadavky ze zrušeného zákona č. 286/1948 sb. O národní bezpečnosti. Stejným nařízením se dle téhož zákona stanovily kvalifikační požadavky na výkon služby některých funkcí. Základem těchto velitelských funkcí se stávalo úplné středoškolské vzdělání a vysokoškolské vzdělání různých směrů.

Právnické vzdělání poskytovaly tehdy pouze dvě vysoké školy s právnickou fakultou, a to v Praze a Bratislavě. Jejich kapacita, která umožňovala promoci 100 studentů denního studia a 200 dálkového studia pro uchazeče jak z civilu, tak resortu MV

¹⁸ § 28 odst. 3 zák. č. 70/1965 Sb. o sboru národní bezpečnosti

byla zjevně nedostatečná. Proto byl v roce 1966 zřízen u Právnické fakulty UK v Praze kriminalistický směr právnického studia. Do tohoto studijního programu byli přijímáni příslušníci SNB nejméně s tříletou praxí. Méně byli do studia zařazováni i jiní civilní pracovníci ministerstva vnitra. Jednalo se především o příslušníky, kteří vykonávali či měli vykonávat funkci vyšetřovatelů nebo vyšší vedoucí důstojnické funkce. Zajímavé bylo uspořádání formy studia, kdy první a čtvrtý ročník probíhaly formou denního studia a druhý, třetí a pátý ročník formou dálkového studia při zaměstnání. Výukový plán byl převážně totožný s běžným plánem výuky na právnické fakultě, Rozšířil se pouze o policejní vyšetřování a kriminalistiku. Z důvodu otevření tohoto studijního směru byla při Univerzitě Karlově zřízena Katedra kriminalistiky. Výuka ostatních předmětů probíhala na již stávajících katedrách univerzity. Výuka byla dost náročná. Například z 1024 studentů dokončilo úspěšně studium 639, což činí 38 % neúspěšných studentů¹⁹. Vezmeme-li v potaz vysoký stupeň motivace studentů, kdy na úspěšném ukončení studia závisel jejich další profesní život a pracovní postavení, byla více než třetinová neúspěšnost ve studiu opravdu vysoká a vypovídala o náročnosti studia. Tehdejší odborné časopisy, jako již citovaný Kriminalistický sborník, hodnotily úroveň tohoto studia jako vysoce odborné a náročné studium, které odpovídá především potřebám vyšetřovatelských profesí. Studijní obor produkoval odborníky především v právním směru, jejichž vzdělání by odpovídalo současným funkcím vedoucích oddělení obecné a hospodářské kriminality od úrovně územních odborů výše. Tehdejší studenti plnili běžně funkce řadových vyšetřovatelů, kdy pracovali pod vedením velitelů s nižším nebo převážně politickým vzděláním. I přes vysokou odbornost padlo mnoho tehdejších vyšetřovatelů, absolventů tohoto studia za oběť politickým čistkám v dobách normalizace po roce 1968. Tehdejší studenti z řad SNB v rozvířené politické atmosféře poloviny a konce 60. let vstřebávali jen stěží poznatky z atmosféry, která panovala na tehdejší akademické půdě a která byla velmi kritická a svobodomyšlná na tehdejší poměry panující u SNB. Na základech těchto poznatků se mnoho absolventů a studentů studia přiklonilo na reformní stranu, což se jim v době normalizace stalo osudným rozhodnutím. Tento stav analyzovaly i tehdejší politické špičky ve svém poučení z krizového vývoje²⁰.

¹⁹ PRERAD, Václav. *Kriminalistický sborník :Završení první etapy specializovaného vysokoškolského vzdělávání pracovníků činných v trestním řízení*. Praha : Tiskárna MV ČR, 1972/2. 68-72 s.

²⁰ MUSIL, Jan. *Sborník Policejní akademie ČR : Vývoj sboru NB v době normalizace*. Praha : Tiskárna MV ČR, 2002/3. 34-65 s.

1.4 Vývoj vzdělávání v období normalizace

1.4.1 Situace po roce 1968

V období tak zvané normalizace, tedy po roce 1969 až 1980, v období upevňování socialismu po okupaci armádami Varšavské smlouvy, na vzniklou situaci reagovaly jak politické špičky tak tehdejší vedení ozbrojených sborů. K upevnění tehdejšího totalitního režimu použily veškeré možné prostředky, které jim byly k dispozici. Tehdejší režim cítil nedostatečnou ochranu před masovými akcemi občanů, které proběhly převážně v roce 1969, a proto hledal nové formy boje s reformistickým hnutím. Součástí tohoto boje se samozřejmě staly i bezpečnostní orgány. Přelomovým ve vývoji SNB a i jeho školství se stal rok 1970. V tomto roce vznikl nový zákon O služebním poměru příslušníků Sboru národní bezpečnosti č. 100 ze dne 17. 11. 1970 a nařízení ministra vnitra č. 10 ze dne 10. 3. 1970, kterým se zřídily pohotovostní útvary veřejné bezpečnosti. Zákon o služebním poměru byl zcela novou právní normou ve vztahu k SNB, který nesl známky právního propracování do nejmenších detailů, které se týkaly služby příslušníků SNB. Právní norma nabyla rozsahu 139 paragrafy a řešila komplexně problematiku přijetí a ukončení služebního poměru a trvání služebního poměru. Vyčlenila se tak z obecných právních norem, které upravovaly činnosti SNB a z norem, které byly společné pro vojáky z povolání. Rovněž se zde objevují i požadavky na vzdělání příslušníků a zcela nově řeší i problematiku vlastního vzdělávání tehdejších příslušníků SNB. Opět se zde ale projevila politická provázanost s tehdejším režimem, kdy jsou příslušníci zavázáni zákonem k ochraně politického zřízení a je od nich požadována i politická oddanost k tehdejšímu zřízení. V podmínkách přijetí do služebního poměru se opakují požadavky, které byly převzaty z předchozích právních norem, ale i nově stanovená podmínka oddanosti socialistickému společenskému zřízení²¹. Rovněž tak znění služební přísahy obsažené v § 5 odst. 3 zák. č. 100/1970 Sb. obsahovalo tvrdé politické zabarvení oddanosti a ochrany politickému zřízení. Podmínka požadovaného stupně vzdělání, která se objevila pod písmenem v § 3 odst. 1c) téhož zákona, byla dále rozvedena v témže zákoně na několik úrovní. Základní úroveň požadovaného vzdělání bylo vyučení v jakémkoliv učebním oboru. Podmínka byla stanovena v nařízení ministerstva vnitra, které doplňovalo zmiňovanou normu. Jmenování do služebních hodností bylo podle

²¹ § 3 odst. 1 písm. a) zák. č. 100/1970 Sb. o služebním poměru příslušníků SNB

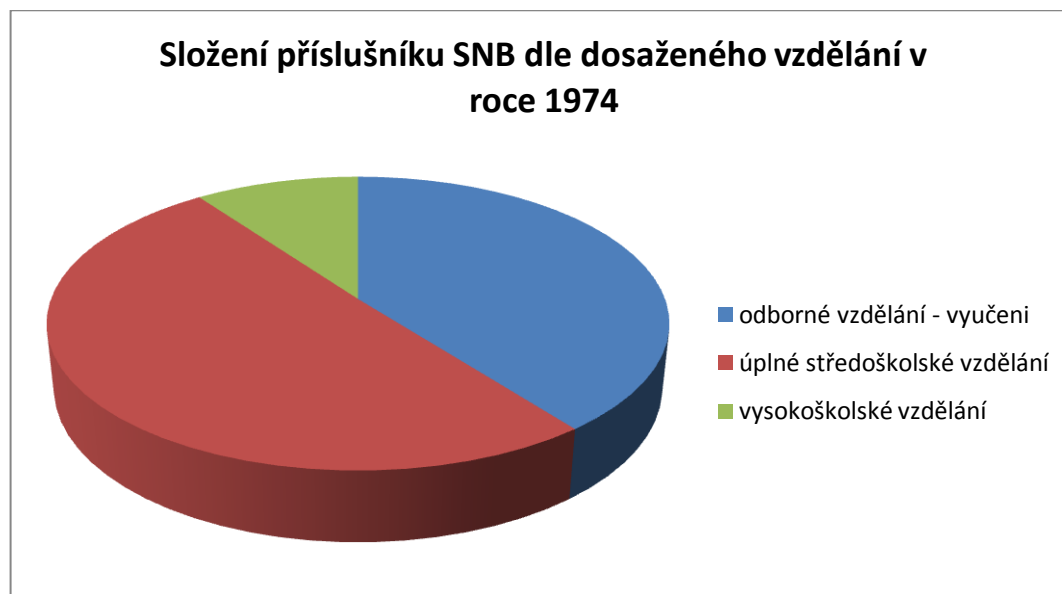
dosaženého vzdělání upraveno přímo v citovaném zákoně. Po přijetí do služebního poměru byl příslušník se základním vzděláním jmenován do hodnosti rotného, s úplným středoškolským vzděláním do hodnosti strážmistra a s vysokoškolským vzděláním do hodnosti podporučíka. Po ukončení zkušební doby v trvání od tří měsíců do osmnácti měsíců byl příslušník povýšen o jeden hodnostní stupeň. Tedy do hodnosti strážmistra, nadstrážmistra a poručíka²². Další povyšování podléhalo přesně stanoveným pravidlům, kdy příslušník musel vykonávat funkci, pro kterou byla hodnost stanovena, s dosahováním nejméně dobrých výsledků a ve své hodnosti odsloužil stanovenou dobu pro výsluhu v hodnosti. Dále pak musel splňovat kvalifikační předpoklady pro výkon funkce, do které měl být povýšen. Rozsah odsloužené doby v hodnosti a stanovení potřebné hodnosti pro funkci bylo určeno nařízením ministerstva vnitra. Do hodnosti podplukovníka a výše mohl být jmenován pouze příslušník, který splňoval podmínku vysokoškolského vzdělání, jakéhokoliv směru. Povyšování do funkcí plukovník a vyšší bylo výhradně výběrové. Muselo se jednat o příslušníky, kteří měli odsloužena léta do hodnosti podplukovníka s vysokoškolským vzděláním. Systém zamezoval bočním vstupům na vysoké funkce u sboru, a tak se na tyto funkce mohli dostat jen příslušníci, kteří vyšli z praktické služby²³. Jednalo se o kariérní řád v hodnostním a funkčním postupu. Motivace každého hodnostního či funkčního postupu byla zohledněna především finančně.

Do funkce vyšetřovatele konajícího vyšetřování dle hlavy 10 trestního řádu, byla v § 17 odst. 2 zákona o služebním poměru ponechána podmínka dovršení věku nejméně 24 let a dosažení vysokoškolského vzdělání právnického typu. Vzhledem k tomu, že stále nebyl dostatek právnicky vysokoškolsky vzdělaných policistů, byla v ustanovení odstavce druhého, téhož paragrafu stanovena výjimka, kdy mohl ministr vnitra z důležitých důvodů prominout dosažení tohoto vzdělání. Příslušník ale musel dávat jinak záruku řádného výkonu této funkce. Jednalo se většinou o již déle sloužící příslušníky, kteří konali komplexní úkony v přípravném trestním řízení, před postupem sdělení podezření dle § 160 trestního řádu. Na funkce tak zvaných vyčleněných specialistů na zpracovávání případů trestního řízení byli zařazováni příslušníci nejméně v hodnosti nadpraporčík a výše. Šlo tedy o příslušníky s dlouhodobou praxí, v některých případech

²² § 6, § 9 zák. č. 100/1970 Sb. o služebním poměru příslušníků SNB.

²³ § 10, § 11 zák. č. 100/1970 Sb.

s vysokoškolským vzděláním jiného než právnického směru. Většinou však byli příslušníci s vysokoškolským vzděláním jiného než právnického směru zařazováni do velitelských funkcí na různých úrovních. Příslušníků s vysokoškolským vzděláním byl ale v počátcích normalizace stále nedostatek.

Zcela nově bylo do zákona o služebním poměru zakomponováno ustanovení o zvyšování kvalifikace příslušníků SNB. Služební orgány dostaly povinnost pečovat o soustavné a plánované zvyšování kvalifikace, zejména u nově přijatých a mladých příslušníků. Měly tedy zabezpečit vzdělávání na resortních školách, vysílání příslušníků ke vzdělávání na jiných školách a umožnit příslušníkům studijní a praktickou činnost na jiných odborných pracovištích za účelem získání a prohlubování odborných zkušeností. Nadřízeným služebním orgánům bylo stanoveno, aby mohly upravit pracovní dobu studujícím příslušníkům dle jejich potřeb, pokud nebyla v značném rozporu se zájmy služby a mohly poskytnout služební volno na studium v rozsahu, který bude stanoven nařízením ministra vnitra²⁵. Dále byla příslušníkům nabídnuta možnost uzavření dohody se SNB, k umožnění získání či zvýšení kvalifikace v denním studiu. V § 61 bylo upraveno, jaké jsou podmínky k uzavření této dohody, jaké závazky na sebe bere příslušník žádající o smlouvu na zvýšení kvalifikace a jaké jsou povinnosti sboru vůči

²⁴ SNITIL, Zdeněk a kol. *Stručný přehled dějin SNB*. Praha : Severografia n.p., 1981. str. 151

²⁵ § 60 zák. č. 100/1970 Sb. o služebním poměru příslušníků SNB

příslušníkovi. Základní příprava na výkon služby však musela být bezplatná a rovněž tak potřebné kurzy a školení potřebné k výkonu služby musely být poskytovány bez jakékoliv náhrady. Ve své podstatě šlo o ustanovení formy celoživotního vzdělávání, tak jak ho známe ze současné doby. Myšlenka na zvyšování kvalifikace formou celoživotního vzdělávání byla na tehdejší dobu velmi pokroková a předbíhala tak ostatní organizace a instituce. Svou roli zde jistě sehrála i potřeba vysokoškolsky vzdělaných vyšetřovatelů pro potřeby trestního řízení.

1.4.2 Pohotovostní pluk SNB - jako nástupní škola příslušníků SNB

Po masových demonstracích a nepokojích, které proběhly v roce 1969 proti okupaci Československa Sovětskou armádou a upevňování totalitní komunistické vlády, bylo rozhodnuto o zřízení pořádkových sborů, které měly plnit úkoly při hromadném porušení veřejného pořádku, mimořádných událostí a demonstrací velkých skupin lidí. Vzhledem k tomu, že se nepočítalo s tím, že nasazení pořádkových sborů bude častým jevem a držení takových pořádkových sborů by bylo velmi neekonomické, bylo rozhodnuto, že tyto pořádkové sbory budou součástí nástupních odborných škol SNB. Na základě nařízení ministra vnitra č. 10 ze dne 10. 3. 1970 začaly být zřizovány pohotovostní útvary veřejné bezpečnosti. Tyto útvary měly plnit již zmiňované úkoly na úseku udržení veřejného pořádku při masových a mimořádných akcích a měly rovněž posilovat výkon bezpečnostní služby ve velkých městech. Vzhledem k tomu, že pohotovostní pluky měly plnit úkoly převážně pod jednotným velením, či pod velením starších a zkušenějších příslušníků, mohla být jako jedna jejich základní funkce odborné vzdělávání nově nastupujících příslušníků SNB²⁶. Služba u pohotovostního pluku trvala u frekventantů s maturitním vzděláním nejméně 19 měsíců a pro frekventanty se základním vzděláním odborného směru 23 měsíců²⁷. Podmínky k přijetí nových uchazečů byly stejné, jak byly stanoveny v zákoně o služebním poměru příslušníků SNV s podmínkou minimální výšky uchazeče 170 cm. Během této doby musel každý příslušník absolvovat základní odbornou přípravu a příslušníci se základním odborným vzděláním si mohli doplnit

²⁶ Příloha č. II – graf poměru dosaženého vzdělání u nově přijatých příslušníků k PÚ SNB

²⁷ KAŠPAR L. Historia magistra vitae. Policista 2005/5, str. 30-31, ISSN 1211-7943

výběrově úplné střední vzdělání. Později byla služba rozšířena o poddůstojnické a praporčické školy. Frekventanti byli rozděleni do tří praporů. První prapor se skládal z výlučně nově nastupujících příslušníků, druhý a třetí prapor se skládal z příslušníků, kteří měli za sebou základní přípravu. Třetí prapor byl nejvíce využíván pro výkon posilující služby ve velkých městech. Velitelé zařazení na nejnižších velitelských funkcích byli frekventanty praporčických škol, kteří zde sbírali zkušenosti s velením podřízeným příslušníkům. Pohotovostní pluky byly podřízeny přímo národním ministerstvům vnitra, tedy MV ČR a MV SR. Postupem času se pohotovostní pluk rozrostl do rozměrů samostatné bezpečnostní složky s vlastním velitelstvím a organizační strukturou. Součástí pohotovostního pluku se stal i prapor určený k likvidaci záškodnických, teroristických a jiných nebezpečných skupin. Tento prapor musel být připraven k výjezdu do 30 minut od vyhlášení poplachu. Šlo o zárodek dnešní zásahové jednotky. Ve velitelské struktuře bylo začleněno školské oddělení, které obsahovalo:

- Katedru marxismu – leninismu
- Katedru odborně – bezpečnostní přípravy
- Katedru československého socialistického práva
- Katedru tělesné a bojové přípravy
- Předmětovou skupinu odborně – vzdělávacích předmětů
- Katedru všeobecně – vzdělávacích předmětů

Jako učitelé byli do školského oddělení zařazováni příslušníci SNB s dlouhodobou praxí a zkušenostmi z velitelských funkcí. Rovněž bylo požadováno alespoň minimální pedagogické vzdělání dle potřeb vyučovacích předmětů. Učitelský sbor se postupem času měnil ve zkušené pedagogy z praxe.

Výuka byla organizována do tří základních období:

- Odborná výuka a bojový výcvik. (návuk hromadných zákroků)
- Odborná výuka a praktický výkon služby v hlídkové a dopravní službě s rozsahem výukových hodin 528 ku 132 hodinám praxe

- Dokončovací základní výuka v délce 10 a půl měsíce se závěrečnými zkouškami. V této fázi tvořili frekventanti zálohu MV jako pořádková jednotka v síle jednoho praporu.

Výuka u pohotovostního pluku byla rozšířena o výuku odborných předmětů, především psychologie a kriminalistiky. Důraz byl kladen na fyzickou zdatnost a policejní činnosti. Po absolvování služby u pohotovostního pluku mohli být příslušníci zařazeni na místní útvary veřejné bezpečnosti, nebo mohli zůstat jako stálí příslušníci pohotovostního pluku. Ti, kteří odešli na základní útvary veřejné bezpečnosti, zpočátku plnili úkoly pod vedením starších kolegů. V návaznosti na dalším výkonu služby jim bylo umožněno účastnit se dalších zdokonalovacích kurzů, či studium na praporčických a jiných školách. Samozřejmostí bylo získání řidičského oprávnění pro řízení motorových vozidel podle potřeby výkonu služby. Rovněž tak následovaly speciální kurzy psůvodů, letců, specialistů pro obrněnou a hasičskou techniku. Takto fungoval pohotovostní pluk SNB, do svého zrušení v roce 1990²⁸.

1.4.3 Praporčické a důstojnické školy SNB

V roce 1974 byla realizována nová resortní vzdělávací soustava a systém škol a kurzů všech stupňů. Došlo ke zrušení předcházející soustavy praporčických a důstojnických škol. Byly zřízeny nové školy, které byly dislokovány převážně v místech současných škol MV. Tedy v Brně, Jihlavě, Holešově, Pardubicích, Praze a Frýdku Místku. Zvláštním druhem resortní školy byla pak Střední odborná škola pohraniční stráže a vojsk ministerstva vnitra v Holešově, která byla zřízena k 29. 5. 1981. Tato poskytovala vzdělání bezpečnostního směru žákům, kteří úspěšně ukončili osmou třídu základní školy a měli zájem se stát vojáky z povolání u vojsk ministerstva vnitra (pohraniční stráže), či příslušníky SNB. Škola byla čtyřletá a poskytovala maturitní vzdělání z předmětů: mateřský jazyk a literatura, ruský jazyk, marxismus-leninismus a ČSL socialistické právo a praporčickou zkoušku z bezpečnostních předmětů. Frekventanti absolvovali po ukončení zkrácenou vojenskou službu a po jejím ukončení

²⁸ *Abscr.cz* [online]. 2004 [cit. 2011-09-21]. Internetová verze Sborníku AMV 2/2004. Dostupné z WWW: <http://www.abscr.cz/data/pdf/sbornik/sbornik2-2004/pohotovostni_pluk.pdf>.

mohli nastoupit k útvarům vojsk ministerstva vnitra. Výkon vojenské služby probíhal u vojenského útvaru ve Frýdku - Místku. Vybraní absolventi s výborným prospěchem mohli pokračovat ve studiu na důstojnických školách ministerstva vnitra, kde získali hodnost podporučíka a odbornost velitelů čet²⁹.

Další resortní praporčické a důstojnické školy poskytovaly vzdělání již stávajícím příslušníkům SNB, kteří si vzhledem k výkonu svých funkcí museli doplnit vzdělání. Praporčické školy poskytovaly pro příslušníky s odborným vzděláním úplné střední vzdělání a pro příslušníky s maturitou odborné vzdělání, po kterém mohli vykonávat nižší velitelské funkce u sboru. Praporčické školy byly výběrové a převážně na ně byli přednostně přijímáni uchazeči, kteří měli již odslouženy nejméně tři a více roků v přímém výkonu služby a zastávali některou z nižších velitelských funkcí. Hlavní praporčické školy sídlily v Praze, Brně a Holešově. Studium na praporčické škole obnášelo 18 měsíců a byla zakončena praporčickými zkouškami z odborných a všeobecných předmětů a z praktického výkonu služby s ovládním zbraní a taktických postupů. Důstojnická škola zpravidla trvala 10 měsíců a byli na ni přijímáni uchazeči s úplným středním vzděláním. Jejich dislokace se nacházely v Holešově, Pardubicích a Praze. Produkovaly především velitelské kádry na úrovni velitelů stanic VB a zpracovatelů trestních spisů. Výuka na těchto školách odpovídala vysoké odborné úrovni, i když byla značně politicky zabarvena, aby vedla posluchače k oddanosti komunistické straně. Systém vzdělávání na těchto školách se odvíjel od kariérního postupu a většina studentů v době studia již zastávala funkce, pro které bylo dosažené vzdělání určeno, nebo se s nimi pro tyto funkce počítalo. Výsluze v praktickém výkonu služby byla věnována vždy pozornost při výběru studentů na tyto školy. Tehdejší policejní školství bylo do jisté míry provázáno s vojenským školstvím. Toto se především týkalo příslušníků zařazených k ochraně státních hranic, kteří patřili pod vlastní velitelství vojsk MV. Soustava praporčických a důstojnických škol byla za své existence několikrát měněna podle momentálních personálních potřeb SNB a podle finančních možností státu. V roce 1988 došlo ke značné redukci aparátnických míst v řadách ministerstev, které se nevyhnuly ani policejnímu

²⁹ *Estranky.cz* [online]. 6.4.2008 [cit. 2011-10-11]. SOŠ PS a VMV Holešov - do roku 1989. Dostupné z WWW: <<http://www.pajovo.estranky.cz/clanky/skolstvi-osh/sos-ps-a-vmv-do-1990-od-1990-vpd-pp-a-vmv-holesov.html>>.

školství. Praporčické a důstojnické školy byly reorganizovány do počtů a dislokací, které vydržely do současnosti.

1.4.4 Vysoká škola SNB

Zákonným opatřením předsednictva Federálního shromáždění pod č. 109 ze dne 25. 9. 1973, byla zřízena Vysoká škola Sboru národní bezpečnosti. Výuka na škole začala v akademickém roce 1974 a škola byla jedinou vysokou školou univerzitního směru řízenou federálním ministerstvem vnitra ČSSR. Sídlo měla v Praze a pobočky v Bratislavě, později v Holešově. Cílem studia na této škole byla odborná příprava příslušníků SNB a rovněž tak i určité části vojáků z povolání a příslušníků sboru nápravné výchovy. S počtem studentů kolem 2900, patřila k středně velkým vysokým školám. Škola se skládala celkem ze čtyř fakult:

- Fakulta státní bezpečnosti
- Fakulta veřejné bezpečnosti
- Fakulta ostrahy státních hranic
- Fakulta vyšetřování Veřejné bezpečnosti

Studium na VŠ bylo organizováno jak v prezenčním studiu, tak dálkově při zaměstnání. Většinou do věku 35 let bylo studium pro příslušníky prezenční a pro starší příslušníky šlo o studium při zaměstnání. Studium bylo čtyřleté pro obě formy studia. Posluchači denního studia byli materiálně i personálně zajištěni orgány vysoké školy. Příslušníci studující při zaměstnání využívali většinou dohody o zvýšení kvalifikace, kterou umožňoval zákon o služebním poměru příslušníků SNB³⁰. Studium bylo výběrové a byli do něj vysíláni příslušníci, kteří nejméně po dobu dvou let vykonávali funkce, kde bylo třeba vysokoškolské vzdělání, a byli členy komunistické strany. Muselo se jednat o příslušníky s potřebnou praxí při výkonu služby a s vynikajícím prospěchem z důstojnických škol. Přednostně byli vysíláni na studium příslušníci s podporou základní

³⁰ § 60 a § 61 zák. č. 100/1970 Sb. o služebním poměru příslušníků SNB.

organizace komunistické strany. Přijímací zkoušky se skládaly ze zkoušky z mateřského jazyka (českého nebo slovenského), z ruského jazyka, z marxismu-leninismu a tělesné výchovy.

Plán výuky na škole odpovídal zhruba stejnému plánu právnických fakult tehdejší doby. Rovněž formy výuky byly stejné jako na jiných vysokých školách. Spousty výukových hodin byly ale věnovány výuce marxismu-leninismu a ideologicky zaměřeným předmětům. K nejznámějším patřily předměty „Význam práce V. I. Lenina pro další rozvoj trestního práva“ a „Úkoly kriminalistiky vyplývající ze závěrů XVII. Sjezdu KSČ“. Mezi vyučovací předměty, které se sice blížily k bezpečnostní problematice, ale stále byly ideologicky nakaženy, patřily například „Kontrarozvědná opatření proti antisocialistickým silám a ideologické diverzi“ či „Technická ochrana státní hranice proti narušitelům.“ Tyto předměty byly hlavní náplní fakulty Státní bezpečnosti a Ostrahy státních hranic. Do výuky fakult ale patřilo velké množství všeobecných předmětů a odborných předmětů zaměřených na bezpečnostní problematiku. Vyučovaly se zde právní disciplíny, kriminalistika, kriminologie, práce s počítači a další policejní předměty využitelné v bezpečnostní praxi. Většina mezinárodních poznatků byla samozřejmě přebírána ze Sovětského svazu a východního bloku. Stáže či odborné semináře v západních zemích nepřicházely v úvahu. I přesto ale škola produkovala špičkové odborníky bezpečnostních činností. Velká část odborníků, kteří ještě v současnosti pracují u policie, studovala právě na této škole a mají co předávat současným policistům. Sám jsem byl studentem učitelů, kteří prošli touto školou a neshledal jsem na jejich postupu výuky a odbornosti žádné chyby. Pokus o její transformaci se nepovedl ani přejmenováním fakulty Státní bezpečnosti na fakultu Ochrany demokracie. Po roce 1989 se škola v očích veřejnosti stala symbolem totalitního režimu, a proto byla zákonem č. 181 ze dne 31. 7. 1990 zrušena. Šlo ale o první rezortní školu univerzitního typu, která položila základy čistě rezortního vysokoškolského vzdělávání příslušníků ozbrojených sborů³¹.

³¹ PRERAD, Václav. *Kriminalistický sborník : Završení první etapy specializovaného vysokoškolského vzdělávání pracovníků činných v trestním řízení*. Praha : Tiskárna MV ČR, 1972/2. 68-72 s

1.5 Vývoj policejního školství po roce 1989

1.5.1 Legislativní změny v souvislosti s přestavbou společnosti

Na přelomu let 1989 a 1990 došlo k pádu tehdejšího politického režimu a kormidlo politického dění se začalo točit jiným směrem. Československá republika nastoupila cestu parlamentní demokracie a opustila zažitá a ustálené vzorce chování a fungování státní správy. Byla započata přestavba politického, ekonomického a sociálního dění v republice. Bylo jasné, že na tento stav budou muset reagovat všechny tehdejší ozbrojené sbory. Přestavba republikového bezpečnostního aparátu vyústila přijetím zákona č. 283 Sb. ze dne 21. června 1991, O policii České republiky. Již z prvního paragrafu citovaného zákona je jasné, že vzniká zcela nový ozbrojený bezpečnostní sbor, který bude mít nejen nový název, ale i nové úkoly. Základní poslání původního ozbrojeného sboru chránit socialistické společenské a státní zřízení z úkolů zcela vypadlo. Rovněž tak veškerá ustanovení, která se prolínala s třídním bojem a přímým politickým konáním byla z nového zákona o policii odstraněna³². I když vznikl zcela nový ozbrojený sbor, s novým názvem, neznamená to, že policie vznikla ze zcela nových příslušníků. Přejednost příslušníků Sboru národní bezpečnosti k policistům byl ošetřen v témže zákoně přechodovými paragrafy, kdy z příslušníků SNB se stali příslušníci Policie České republiky³³. Z uvedeného vyplývá, že vznik policie spočíval především v transformaci stávajícího bezpečnostního sboru, který byl, vnímám především ve spojení s komunistickým režimem, ale jeho principy fungování měly plnit poslání celosvětově jednotného výkonu policie. Politická situace si vyžadovala oprostít se od veškerých spojitostí s totalitním zřízením a ideemi komunismu. Nový zákon o Policii České republiky nevystihl zcela představy tehdejších tvůrců v duchu nové demokracie, neboť základní principy fungování ozbrojených složek jsou neměnné. Postupně došlo k mnoha novelám původního zákona, čímž došlo k razantnímu omezení práv policie.

Na transformaci bezpečnostních sborů o rok později reagoval i zákon č. 186 Sb. ze dne 19. března 1992 O služebním poměru příslušníků Policie České republiky. Rovněž tento zákon v souladu s nově vzniklou politickou situací již v podmínkách na přijetí k policii vypustil oddanost socialistickému politickému zřízením a podmínky v souvislosti

³² Srovnej: § 1 až 6 zák. č. 40/1974 Sb. s § 1 až 3 zák. č. 283/1991 Sb. o SNB

³³ § 55 až 58 zákona č. 283/1991 Sb. o PČR, v původním znění z roku 1991

s politickým zřízením. Ostatní podmínky zůstaly prakticky nezměněny. Požadovaný stupeň vzdělání byl nově pojmenován jako kvalifikační předpoklady stanovené pro výkon funkce, do které má být příslušník ustanoven. Nově se zde objevuje požadavek na absolvování přijímacího řízení. Jednalo se o formu výběrového řízení, kdy uchazeč musel projít přijímacími testy složenými z fyzických výkonnostních testů, zdravotní prohlídky, psychologickým vyšetřením a doložením nejvyššího dosaženého vzdělání³⁴. Požadavek vzdělání se pohyboval proměnlivě v rozsahu středního odborného vzdělání po úplné střední vzdělání s maturitou, dle aktuální personální situace u policie. Jmenování do hodnosti pro nastupující příslušníky se středním odborným vzděláním bylo do hodnosti rotného, do hodnosti strážmistra se středním úplným vzděláním a s vysokoškolským vzděláním do důstojnické hodnosti podporučíka. Další povyšování se řídilo kariérním řádem doby výsluhy v hodnosti či dosažení dalšího stupně vzdělání³⁵. V § 16 odstavec 3 téhož zákona byla zachována podmínka pro ustanovení do funkce vyšetřovatele, věk nejméně 24 let a vysokoškolské vzdělání právního směru. Na rozdíl od předešlé doby se policie snažila být apolitická, neboť policista se nesměl stát členem žádné politické strany nebo být činným v politickém hnutí ani v jejich prospěch vyvíjet jakoukoliv činnost³⁶.

1.5.2 Úpravy na úseku resortního školství

Zákonem č. 181/1990 Sb. byla zrušena Vysoká škola SNB. Její povinnosti přešly téhož roku na nově vzniklý Institut Federálního ministerstva vnitra pro výchovu a vzdělávání. Rovněž tak byl zrušen Jazykový institut Federálního ministerstva vnitra a vznikl nový Jazykový institut. Zákonem č. 232/1992 přešly všechny tyto vzdělávací povinnosti na nově vzniklou Policejní akademii. Rovněž došlo k reformě republikových škol, kdy po dohodě s republikovými ministry vnitra došlo ke zrušení Důstojnické školy SNB v Pardubicích, Praporčické školy v Brně a Vzdělávacího institutu v Jihlavě. Rovněž tak byla zrušena Důstojnická škola SNB v Praze a byla nahrazena Střední odbornou

³⁴ Srovnej § 3 a § 4 zák. č. 100/1970 Sb. s § 3 a § 4 zák. č. 186/1992 Sb. o služebním poměru příslušníků SNB.

³⁵ § 9 až § 14 zák. č. 283/1991 Sb. o PČR.

³⁶ § 152 odst. 1 zák. č. 186/1992 Sb. o služebním poměru příslušníků PČR.

školou policejní. Po zrušení těchto škol vznikly nové odborné školy zaměřené na policejní činnost, kdy jejich koncepce vycházela z obecné koncepce středních škol. Usnesením vlády č. 3 ze dne 10. 1. 1990 byl zrušen Pohotovostní pluk veřejné bezpečnosti. Stejným usnesením byla uložena Federálnímu ministerstvu vnitra povinnost zřídit odbornou nástupní školu, u které se předpokládalo poskytování úplného středního vzdělání a která byla doplňována z nově nastupujících příslušníků policie. Podstatou zrušení pohotovostního pluku bylo zamezit případnému zneužití studentů této školy k hromadným zásahům proti shromáždění občanů. Toto se ukázalo v roce 1998 jako chybný krok, neboť chyběla silná policejní jednotka proti hromadnému narušení veřejného pořádku, ke kterému došlo v Praze při bezvýznamné demonstraci anarchistů. Nová koncepce resortního vzdělávání vycházela ze zákona č. 171/1990 Sb. který měnil a doplňoval školský zákon z roku 1984 o soustavě základních a středních škol³⁷. Cílem této koncepce bylo vytvoření jednotné soustavy středních odborných škol, které by zabezpečovaly v rámci Ministerstva vnitra ČR, kvalitní odbornou přípravu příslušníků policie nejen nově přijatých do služebního poměru, ale i v dalším průběhu jejich služby podle zvolené specializace, včetně kvalifikačních a rekvalifikačních kurzů. Pro příslušníky bez úplného středního vzdělání mělo být organizováno dvouleté výběrové studium zakončené maturitní zkouškou v oboru policejní činnost. Odborná způsobilost příslušníků policie, kde bylo vyžadováno vysokoškolské vzdělání, a na funkce vyšetřovatelů měla být zajištěna studiem na příslušných civilních školách právního směru, na školách vojenských a Policejní akademii.

1.5.3 Vznik Policejní akademie

Ke zřízení Policejní akademie došlo zákonem č. 232 ze dne 27. 4. 1992 O policejních vysokých školách a zřízení Policejní akademie. Škola byla původně zřízena jako federální a po rozdělení republiky přešla pouze pod Českou republiku. Výuka byla zahájena v říjnu téhož roku. Cílem Policejní akademie bylo poskytovat vysokoškolské vzdělání pro příslušníky policie, ale i studenty z civilu. Studijní plán se odvíjel z analýzy profesní činnosti budoucích absolventů Policejní akademie, kterou vypracoval kolektiv institutu pod vedením profesora PhDr. Miloslava Kodýma CSc. Policejní akademie měla zpočátku

³⁷ § 54 odst. 2,3 zák. č. 171/1990 Sb. o soustavě základních a středních škol.

nelehkou úlohu v policejním školství, neboť se musela distancovat od zažitých předsudků minulé doby. Část odborné veřejnosti zastávala dokonce názor, že vysoká policejní škola není třeba a vzdělávání policistů by mělo probíhat na civilních vysokých školách. S nástupem zcela nových forem kriminality, jako například organizovaný zločin, hospodářská a počítačová kriminalita, vraždy na objednávku a vzniku závažných sociálních problémů, jako například migrace, rasismus, extrémistická hnutí a spousty další policejní problematiky, dosáhly přesvědčení v potřebu resortní vysoké školy i původní odpůrci Policejní akademie. Policie se v této době rovněž potýkala se značným podstavem a dle analýzy ministerstva vnitra chybělo na počátku 90. let až 5000 vysokoškolsky vzdělaných policistů. Na Policejní akademii byl otevřen jeden studijní obor „Bezpečnostní služba“ s kapacitou studentů 283, z toho 45 civilních studentů. Náplň studia se do značné míry odvíjela od výuky na civilních vysokých školách. Další odborné předměty byly převzaty z původní Vysoké školy SNB, ale se zcela novými názvy a bez politické ideologie. Atmosféra školy doznala na rozdíl od VŠ SNB značnou změnu, kdy zmizely kasárenské zvyklosti, a bylo nastoleno svobodné akademické prostředí. V současné době studuje na Policejní akademii 2100 studentů a škola má i magisterský studijní program „Policejní management a kriminalistika“³⁸. Policejní akademie produkuje odborníky na vysoké úrovni pro výkon policejních činností. Uplatnění v civilním sektoru je menší než v resortu ministerstva vnitra. Není ovšem v pořádku, že by absolventi Policejní akademie měli být upřednostňováni před jinými absolventy bez potřebné praxe u policie. Na možnosti uplatnění u policie si stěžuje velká řada absolventů. Praxe ve výkonu služby je ale neocenitelná a kariérní řád by měl být dodržován jako základní princip služby u Policie³⁹.

1.5.4 Podmínky pro vzdělávání policistů po roce 1989

Z § 63 odst. 1 písmeno g) zákona č. 168/1992 Sb. O služebním poměru příslušníků Policie České republiky vznikla povinnost policii na vytváření podmínek pro soustavné vzdělávání policistů. Tato povinnost nebyla nijak dále specifikována. Nebylo zde

³⁸ *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. 2008 [cit. 2011-11-22]. Desetileté jubileu Policejní akademie ČR. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/kriminalistika/2002/02_03/musil.html>.

³⁹ *Bezpečnostní teorie a praxe*, Sborník PA ČR č. 2, 1998, s 5-25

upřesněno, kde se může policista vzdělávat a jaký obor vzdělávání by měl absolvovat. Na rozdíl od původního zákona o služebním poměru příslušníků SNB, kde byly taxativně stanoveny směry vzdělávání policistů⁴⁰, v novém zákoně zcela vymizela podmínka resortního vzdělávání. V následujícím § 64 byly stanoveny podmínky, za jakých bude rozšiřující studium probíhat. Pokud byla dohoda o dalším vzdělávání s policistou uzavřena, jednalo se zejména o podmínku setrvání ve služebním poměru, či nahrazení finančních nákladů, které policii vznikly v souvislosti se studiem příslušníka. Výše finanční náhrady a doby setrvání ve službě byla stanovena obecně závazným předpisem ministerstva vnitra.

Další podstatnou novinkou bylo udělení studijního volna pro policistu, který byl vyslán k dennímu studiu kratšímu 12 měsíců, kterému po tuto dobu náleželo studijní volno⁴¹. Jednalo se výlučně o resortní vzdělávání policistů. Nově nastupující příslušníci s vysokoškolským vzděláním byli zařazeni do nástupních škol v délce 9 měsíců. Součástí výuky byl i praktický výkon služby v rozsahu 5 měsíců z celkové délky studia. Rovněž byla možná i forma dálkového studia, kdy nově přijatí příslušníci s vysokoškolským vzděláním docházeli do nástupní školy vždy jeden týden v měsíci po dobu 6 měsíců. U již sloužících policistů šlo o vykonání různých zdokonalovacích kurzů, jako například kurz kriminalistických techniků, psovodů, dopravních inženýrů a další. Rovněž tak se toto volno využívalo při změně funkčního zařazení. Šlo o nástupní školy ke skupině operativního odhalování, speciální školy pro policisty vyšetřující dopravní nehody a podobně. Odlišná byla forma zařazení studujících policistů do záloh, pro studující policisty, kteří byli vysláni k dennímu studiu delšímu než 12 měsíců⁴². Jednalo se rovněž o nástupní školy, ale určené pouze pro policisty se středním odborným vzděláním a úplným středním vzděláním, kdy toto studium trvalo 12 měsíců. Délka nástupních škol se v průběhu doby různě měnila. Podle aktuální personální situace u policie se délka buďto zkracovala nebo prodlužovala. Rovněž dle personální situace se měnila již zmíněná podmínka kvalifikačních předpokladů. Když bylo třeba naplnit početní stavy policistů, byli k policii přijímáni i uchazeči se středním odborným vzděláním. Tito byli přijati s podmínkou, že si do určité doby doplní úplné střední vzdělání. Na aktuální personální

⁴⁰ § 60 zák. č. 100/1970 Sb. o služebním poměru příslušníků SNB.

⁴¹ §53 odst. 3 zák. č. 186/1992 Sb. o služebním poměru příslušníků PČR.

⁴² § 23 zák. č. 186/1992 Sb. o služebním poměru příslušníků PČR.

situaci byla rovněž několikrát otevřena Střední odborná škola Ministerstva vnitra v Brně či Praze se zaměřením na policejní činnost, kam byli přijímáni studenti se středním odborným vzděláním. Doba studia byla denním studiem 24 měsíců, kdy výuka trvala každý rok 10 měsíců a 2 měsíce byla praxe na útvarech. Škola byla zakončena maturitní zkouškou z odborných a všeobecných předmětů⁴³. Studium bylo odvozeno od běžných nástupních škol pro příslušníky s úplným středoškolským vzděláním. Výuka odborných předmětů zahrnovala především právo se zaměřením na trestní předpisy, policejní činnosti a interní předpisy, kriminalistiku, techniku administrativy, střeleckou přípravu, fyzickou přípravu, základní prvky bojových umění a sebeobranu a modelové situace z policejní praxe. Ze všeobecných předmětů byl kladen důraz na český jazyk, matematiku, psychologii, cizí jazyk a další společenské vědy. Maturita probíhala s českého jazyka, matematiky, práva, policejní činnosti a praktické zkoušky z odborných předmětů. Matematika byla výběrovým předmětem mezi cizím jazykem a souhrnem společenských věd. Sám jsem se stal absolventem tohoto typu školy ve svých 27 letech, kdy jsem využil příležitosti si doplnit úplné střední vzdělání formou denního studia jako příslušník policie. K výuce jsem přistupoval o mnoho odpovědněji než v době své adolescence a znalosti ze školy jsou mi základem po celou dobu služby i ve studiu na současné VŠ. Podmínky výuky byly pro již dospělé jedince nastaveny dost přísně, o čemž svědčí i nízká úspěšnost absolventů, kdy ze 30 nastupujících žáků studium dokončilo pouze 14. Nutno podotknout, že v té době vznikaly soukromé střední školy s dálkovým studiem a někteří z kolegů, kteří nedokončili studium na této resortní škole, si následně úplné střední vzdělání doplnili na těchto mimoresortních školách.

V resortním porevolučním školství probíhaly neustálé změny a transformace. Byly zaměřeny buď na obsah výuky, či na fungování policejních škol. Důležitou změnou, bylo oproštění výuky od politických ideologií, kdy začal být kladen ještě větší důraz na odborné předměty. Různé koncepce vzdělávání však nepřinesly žádné výrazné pozitivní změny a každá koncepce byla následně změněna další koncepcí. Rovněž tak je viditelná poplatnost personálním stavům u policie, kdy v dobách nedostatku početních stavů policistů je výuka zkracována a zhutněna a v dobách, kdy jsou personální stavy plné, je naopak výuka protažena a je organizováno více specializačních a odborných kursů a školení. Tento trend se ovšem objevil i v minulosti, například v již zmíněné poválečné

⁴³ KAŠPAR, Luděk. Historia magistra vitae. In *Policista*. Praha : Tiskárna MV ČR, 2005/4. s. 30-31.

době a na počátku normalizace, kdy byl citelný nedostatek příslušníků bezpečnostních sborů. Rovněž v současnosti jsou tyto trendy patrné. Usnesením vlády č. 28 ze dne 3. 1. 2001 vznikla opět nová koncepce celoživotního vzdělávání policistů a zaměstnanců policie, která měla na rozdíl od předchozích, jednoznačné zaměření na sladění činnosti policie s jinými evropskými bezpečnostními sbory v souvislosti s připravovaným vstupem do Evropské unie. Na základě této koncepce postupně vznikal nový systém policejního vzdělávání, který byl stále podřízen původní resortní legislativě, i když bylo jasné, že policie potřebuje zcela novou normu, která bude upravovat služební poměr policistů a výkon služby policie. Systém tohoto vzdělávání je koncepčně otevřený a je postaven na kariérním růstu každého policisty, kdy po nástupní odborné škole má následovat praxe ve výkonu služby a možnosti dalšího celoživotního vzdělávání a kariérního růstu.

2 Organizace současného resortního vzdělávání

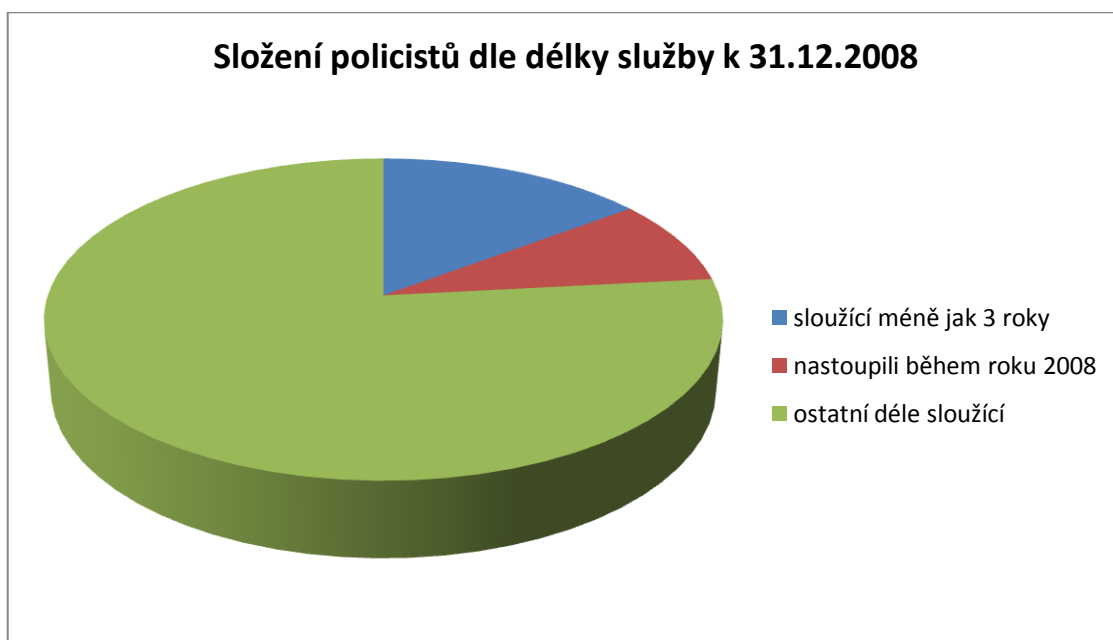
Současné vzdělávání příslušníků bezpečnostních sborů podléhá Odboru školství Ministerstva vnitra ČR. Při Policejním prezídiu ČR se rovněž nachází odbor vzdělávání, který má detašovaná pracoviště na každém krajském ředitelství PČR. Odbory vzdělávání PČR plní úkoly na úseku vzdělávání policistů, které probíhá na základě momentálních požadavků na výkon služby policistů, a organizují vzdělávací aktivity v souladu s nezbytnými potřebami policie. Jejich činnost se odvíjí především od požadavků na odborné vzdělání nově nastupujících policistů a proškolení a seznamování policistů s novou legislativou a potřebným výcvikem pro službu. Při organizování vzdělávacích programů postupují v souvislosti s platnou legislativou pro výkon služby PČR.

2.1 Legislativní podmínky nově nastupujících příslušníků PČR

2.1.1 Zákon o služebním poměru příslušníků ozbrojených sborů

Současný služební poměr příslušníků policie České republiky je legislativně upraven zákonem č. 361 ze dne 23. 9. 2003 o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „o služebním poměru“). Jedná se o universální normu pro všechny příslušníky bezpečnostních sborů mimo vojáky. Pojem bezpečnostní sbory tedy zahrnuje policii České republiky, Hasičský záchranný sbor ČR, Celní správu ČR, Vězeňskou službu ČR, Bezpečnostní informační službu a Úřad pro zahraniční styky a informace. Ačkoliv norma vznikla v roce 2003 a nabyla platnosti 23. 9. 2003, v účinnost vstoupila až 1. 1. 2007. Po dobu legislativní platnosti prošla nesčítelným počtem změn, kdy se z ní dle mého názoru stal legislativní paskvil. Potřeba nového zákona o služebním poměru byla zjevná od 1. poloviny 90. let, neboť původní zákon o služebním poměru č. 186/1992 Sb. kopíroval zákon o služebním poměru č. 100/1970 Sb. pouze s vypuštěním zmínek ohledně oddanosti socialistického zřízení. Původní záměr nového zákona o služebním poměru příslušníků ozbrojených sborů byl sjednotit roztržštěné normy, které se týkaly všech výše uvedených složek do jedné specifické normy, která bude komplexně upravovat služební poměr ozbrojených složek vůči státu po všech stránkách. Povedlo se sice dosáhnout úkolu sjednocení práv a povinností ve služebním poměru, ale do zákona zasáhla snaha ušetřit

finanční prostředky za každou cenu, a tak se v něm objevila spousta nelogických a nekoncepčních změn. Norma se týká přibližně 72000 příslušníků všech ozbrojených sborů a upravuje tak práva a povinnosti podstatné části produktivního obyvatelstva České republiky⁴⁴. Policie za období 15 let od roku 1989 prošla mnoha systémovými změnami, které si vyžadovaly nové druhy trestné činnosti, nové technologie a snahu o nový pohled na bezpečnostní sbor. Jako výsledek všech těchto snah o nový pohled na policii byl ve zdoluhavém legislativním procesu schválen nový zákon o Policii České republiky č. 273/2008 Sb. a zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů č. 361/2003 Sb. který vstoupil v platnost až od 1. 1. 2006. Nový zákon o služebním poměru s sebou přinesl i velkou odchodovou vlnu déle sloužících policistů a nástup nových nezkušených policistů. Opakovalo se opět období odchodové vlny tak, jak už bylo v předešlém textu několikrát popsáno. Nově nastupující příslušníci přinášeli i nové nároky na policejní vzdělávání, které rovněž mělo probíhat řadou změn, jak vyplynulo z pilíře 10. Reformy Policie České republiky⁴⁵.

⁴⁴ Odbor metodiky a kontroly MV ČR. *Zákon č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků PČR*, Tiskárna MV ČR, Praha 2006

⁴⁵ REFORMA POLICIE ČR služba v nových podmínkách, str. 16, *Policie České republiky* [online]. 2010 [cit. 2011-10-26]. REFORMA POLICIE ČR - služba v nových podmínkách. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/policejni-reforma.aspx>>.

2.1.2 Pojem „služební poměr“ dle zákona o služebním poměru

Služební poměr je zvláštní pracovní vztah, který může být uzavřen pouze mezi fyzickou osobou a státem. Stát může být zastupován různými organizacemi, které ho zde zastupují a vykonávají určitou část státní správy. „Příslušník je ve služebním poměru k České republice. Práva a povinnosti České republiky vůči příslušníkovi plní příslušný bezpečnostní sbor.“⁴⁶ Činnost vykonávaná ve prospěch České republiky se nazývá výkonem služby a je předmětem služebního poměru. V zákoně je definován výkon služby v § 1 odstavec 4 :

- Úkony a činnosti realizující oprávnění a povinnosti stanovené právními předpisy upravujícími působnost bezpečnostních sborů.
- Soustředování, vyhodnocování a evidování informací a údajů potřebných pro výkon služby, včetně činností v operačních a informačních střediscích.
- Řízení výkonu služby.
- Činnost ve vzdělávacích, technických a účelových zařízeních, která pro výkon služby zabezpečují přípravu příslušníků a výzkumné, technické a další podmínky, a to v rozsahu stanoveném ředitelem bezpečnostního sboru.
- Plnění úkolů Bezpečnostní informační služby a Úřadu pro zahraniční styky a informace.

Z uvedeného tedy vyplývá zásada, že příslušníkem bezpečnostního sboru se může stát jen ten občan, který je nositelem zvláštních oprávnění a povinností při plnění úkolů vlastních bezpečnostních sborů na úseku státní správy. Příslušníci těchto sborů tak jednají podle zákona a mají oprávnění vstupovat do právních vztahů s fyzickými a právními osobami na území ČR a ve stanovených případech i mimo něho. Česká republika tak do jisté míry nese zodpovědnost za jednání pověřených příslušníků a odpovídá tak za jejich odborné a kvalifikační znalosti a dovednosti. K tomu je povinna prostřednictvím bezpečnostních sborů zajišťovat činnost vzdělávacích zařízení, jak vyplývá z výše citovaného § 1 odst. 4 písmeno d) zákona č. 361/2003 Sb.

⁴⁶ § 1 odst. 3 zák. č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

2.1.3 Předpoklady k přijetí do služebního poměru

Předpoklady k přijetí do služebního poměru jsou taxativně stanoveny v § 13 zákona č. 361/2003 Sb. o služebním poměru:

- Do služebního poměru může být přijat jen státní občan České republiky
- O přijetí musí požádat
- Starší 18 let
- Bezúhonný
- Splňuje stupeň vzdělání pro služební místo, na které má být ustanoven
- Je zdravotně, osobnostně a fyzicky způsobilý k výkonu služby
- Je plně způsobilý k právním úkonům
- Je oprávněn seznamovat se s utajenými informacemi podle zvláštního právního předpisu, má-li být ustanoven na služební místo, pro které se tato způsobilost vyžaduje
- Není členem politické strany nebo politického hnutí, a jde-li o služební poměr příslušníka zpravodajské služby, ani odborové organizace.
- Nevykonává živnostenskou nebo jinou výdělečnou činnost a není členem řídicích nebo kontrolních orgánů právnických osob, které vykonávají podnikatelskou činnost.

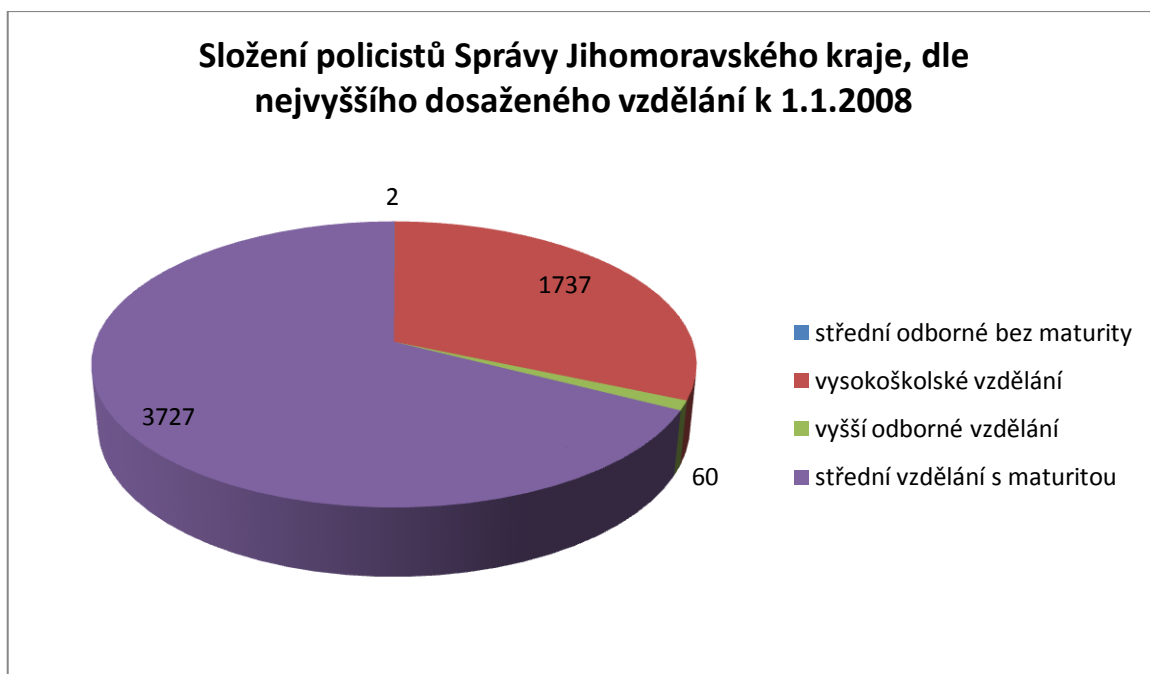
Podmínky bezúhonnosti, zdravotní, osobnostní a fyzické způsobilosti jsou dále rozvedeny v následujících § 14,15,16 téhož zákona. Předpoklad dosažení věku 18 let, tedy pomyslné dospělosti, je u policie pouze startovací čarou. Vzhledem k povaze služby u policie, která klade na příslušníky vyšší nároky po stránce morálně volních a charakterových vlastností se počítá s nástupem do vlastního výkonu samostatné služby od 21 let věku. Tato podmínka je totiž spjata s předpokladem nejnižšího možného dosaženého vzdělání, kdy zákon o služebním poměru vyžaduje do nejnižší služební hodnosti „Referent“ střední vzdělání s výučním listem, avšak nejnižší služební hodnost u PČR je „Vrchní referent,“ kde je požadováno nejnižší možné vzdělání úplné střední s maturitou⁴⁷. Úplného středního vzdělání se v ČR dá dosáhnout nejméně v 19 letech⁴⁸,

⁴⁷ Katalog činností Policie České republiky, Příloha nařízení vlády ČR č. 104/2005 Sb.

⁴⁸ Část IV. a V. zákona č. 561/2004 Sb. školský zákon

nástupní škola k PČR by měla trvat 12 měsíců, a proto je předpoklad, že do výkonu služby by policista mohl zasáhnout teprve na přelomu 20 až 21 let svého věku. S kladným rozhodnutím o přijetí do služebního poměru bezprostředně souvisí ustanovení na služební místo

a jmenování do služební hodnosti. Příslušník je při přijetí do služebního poměru ustanoven na služební místo v bezpečnostním sboru, pro které je stanovena služební hodnost u policie na stupni „Vrchní referent.“ Na vyšší služební místo a do vyšší hodnosti může být ustanoven v případě, kdy je přijat do služebního poměru na základě výběrového řízení dle § 22 odst. 4 zákona o služebním poměru ⁴⁹. Jedná se o tak zvané boční vstupy, které se staly značným problémem při naplňování personálních stavů v době po nabytí platnosti zákona o služebním poměru. Nový zákon o služebním poměru tak zcela změnil skladbu policejního sboru podle dosaženého vzdělání. Z níže uvedeného grafu je vidět, že trend požadavku vzdělanosti na policistu se značně zvýšil.

⁴⁹ § 18 odst. 1 zák. č. 361/2003 Sb. a nařízení vlády ČR č. 104/2005 Sb.

2.2 Kariérní řád u Policie ČR jako motivace k dalšímu vzdělávání

2.2.1 Pojmy služební hodnost, hodnostní označení a tarifní třída

Všechny výše uvedené pojmy souvisí přímo se služebním poměrem příslušníka ozbrojených sborů. Pojem služební hodnost je spjat s pojmem služební místo a služební označení a od služebního místa se odvíjí i velikost tarifní třídy. Tarifní třída je vlastně platové ohodnocení příslušníka, které se odvíjí od jeho ustanovení na příslušném služebním místě. Pro služební místo příslušníka se stanoví tarifní třída podle nejnáročnější činnosti, jejíž výkon se na služebním místě vyžaduje. Není-li uvedeno jinak, tak výše tarifní třídy, která přísluší k služebnímu místu, je stanovena nařízením vlády podle katalogu činností v bezpečnostních sborech⁵⁰. Příslušníkům je stanovena stupnice základních tarifů v jedenácti tarifních třídách a v každé z tarifů je dvanáct tarifních stupňů. Základní tarify v tarifních třídách se zvyšují oproti nižšímu základnímu tarifu o procentní přírůstek, který činí 8,5 %. Základní tarif ve dvanáctém tarifním stupni činí 1,5 násobek základního tarifu v prvním tarifním stupni. Základní tarify v tarifních stupních se oproti nejbližší nižšímu stupni zvyšují o shodný procentní přírůstek. Tarifní stupně jsou pevně stanoveny a odstupňovány podle získaných odborných zkušeností ve tříletých časových úsecích. Získané odborné zkušenosti se vyjadřují jako doba praxe, do které se započítává doba služby podle zákona o služebním poměru a prokázaná doba jiné praxe, kterou příslušník vykonával v rozsahu, který podle její využitelnosti k výkonu služby na daném služebním místě určí služební funkcionář⁵¹. Přiznání doby praxe služebním funkcionářem je volným rozhodnutím nadřízeného služebního funkcionáře příslušníka a není nikde pevně stanoveno, k jakým výkonům zaměstnání musí funkcionář přihlížet a jaké se do výkonu praxe nezapočítávají vůbec. Výjimku tvoří pouze výkon základní vojenské služby a mateřská dovolená, kde je výše zápočtu praxe pevně stanovena. Stupnice základních tarifů je každoročně stanovena nařízením vlády ČR⁵². Výše platového ohodnocení je tak základní a asi nejsilnější motivační složkou pro další kariérní růst příslušníků ozbrojených sborů.

⁵⁰ § 116 zák. č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

⁵¹ § 117 zák. č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

⁵² Příloha č. III - tarifní stupně určené nařízením vlády č. 374/2010 Sb.

Pojem „Služební místo“ je definován v § 19 odst. 1 zákona o služebním poměru a vyjadřuje organizační a právní postavení příslušníka v bezpečnostním sboru. Služební místo je charakterizováno zejména systemizovanou služební hodností, stupněm vzdělání, oborem nebo zaměřením vzdělání, dalším odborným požadavkem, základním tarifem, náplní služební činnosti, rozsahem oprávnění a povinností příslušníka.

Pojem „Hodnostní označení“ představuje určitý pozůstatek vojenské organizace bezpečnostních sborů. Jde o součást tradice bezpečnostních sborů. Od doby vzniku bezpečnostních sborů vycházela hodnostní označení z běžných armádních hodností. Tato hodnostní označení se v dobách normalizace začala mírně odlišovat od svých ekvivalentů používaných v armádě. V novém zákoně o služebním poměru lze považovat hodnostní označení za přežitě, neboť ke každému hodnostnímu označení přísluší služební hodnost⁵³. Podpis příslušníka bezpečnostních sborů dle zákona o služebním poměru by správně zněl:

„Vrchní komisař, poručík Bc. Karel Novák, vedoucí OOP Praha I. „

2.2.2 Podmínky pro ustanovení na služební místo

Pokud v zákoně není stanoveno jinak, musí každý příslušník pro dané služební místo, na které je ustanoven, splňovat vedle stupně vzdělání též požadavek oboru nebo zaměření vzdělání jsou-li pro služební místo stanoveny, další odborný požadavek a jiný zvláštní požadavek, jestliže je pro toto místo stanoven. Obor nebo zaměření vzdělání nemusí splňovat občan při přijetí do služebního poměru, jestliže nejde o přijetí do služebního poměru na základě výběrového řízení podle § 22 odst. 4. Zákona o služebním poměru. Rovněž tak nemusí splňovat další odborný požadavek, nejde-li o odborný požadavek, bez jehož splnění nelze na služební místo příslušníka ustanovit, pokud je na služební místo převeden podle zákona o služebním poměru⁵⁴. Dalším odborným požadavkem se tak rozumí užší vymezení odborné způsobilosti pro služební místo. Prakticky se jedná o splnění různého druhu resortního školení či kurzu. Například pro přijetí do služby ke službě kriminální policie a vyšetřování je třeba absolvovat kurz

⁵³ Příloha č. IV - hodnostní označení služebních hodností dle § 8 zák. č. 361/2003 Sb.

⁵⁴ §25/1,2,3,4, § 26 a § 27 zák. č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

dodatečného vzdělávání pro pracovníky vyšetřování v rozsahu 3 měsíců. Pro práci v přímém výkonu služby je příslušník policie povinen projít kursem transakční analýzy⁵⁵. Jiným zvláštním požadavkem se tak rozumí zdravotní, fyzická či osobnostní způsobilost, která je vyžadována na specifické profese u policie nad rámec přijímacích vyšetření. Jde například o službu u zásahové jednotky, pyrotechniků či potápěčů. Tato způsobilost se prověřuje vždy, kdy se jedná o postup na velitelská místa, či místa se zvláštním zaměřením⁵⁶.

Oborem vzdělání se dle § 19 odstavec 3 téhož zákona rozumí:

- Ucelená část vzdělání, jíž se dosahuje stupně vzdělání a která poskytuje kvalifikaci pro výkon povolání.
- Rovněž tak studijní obor, který je součástí studijního programu vysoké školy dle § 44 odst. 2 zák. č. 111/1998 o vysokých školách. Jde především o udělení akademický titul, podle kterého dojde k zařazení na příslušné služební místo.

Zaměřením vzdělání se dle odstavce 4 téhož paragrafu rozumí:

- Vzdělání dosažené v odborném studiu určeném k doplnění odborných vědomostí a dovedností potřebných pro výkon služebních činností.
- Vzdělání může být dosaženo i v programech celoživotního vzdělávání orientovaných na výkon služby dle § 60 zák. č. 147/2001 Sb. Jedná se především o osvědčení, které je vydáváno orgánem příslušné vysoké školy, že student úspěšně absolvoval příslušný akreditovaný studijní program.

Bezpečnostní sbor má dle § 19 odst. 7 téhož zákona povinnost příslušníkovi, který nesplňuje pro služební místo další odborný požadavek umožnit absolvování odborné přípravy, která směřuje ke splnění takového požadavku. Jedná se především o již zmiňované specializační kurzy, které příslušník potřebuje při výkonu specifických činností. Bezpečnostní sbor tak organizuje tyto specializační kurzy čistě ve své režii. Většina civilních vzdělávacích institucí neposkytuje tyto specializační kurzy právě pro svoje odborné zaměření těchto kurzů.

⁵⁵ § 19 odst. 5 zák. č. 361/2003 Sb. o služebním poměru

⁵⁶ § 19 odst. 6 zák. č. 361/2003 Sb. o služebním poměru

2.2.3 Posloupnost postupu v kariérním řádu

Vlastní podstata kariérního řádu je obsažena v § 7 zákona o služebním poměru. Zde jsou stanoveny služební hodnosti, minimální požadované dosažené vzdělání pro služební hodnost, doba trvání služebního poměru pro potřebu přidělení služební hodnosti a příslušná tarifní třída, kterou je služební hodnost ohodnocena finančně⁵⁷. U policie je jako nejnižší služební hodnost stanovena hodnost „Vrchní referent“ s požadovaným středním vzděláním s maturitou bez doby praxe v tarifní třídě 2. Po ukončení základní odborné přípravy postupuje policista automaticky do služební hodnosti „Asistent“ ve 3 tarifní třídě. Na další služební místa ve služební hodnosti může být příslušník ustanoven za předpokladu, že splňuje podmínku doby výsluhy, požadovaného vzdělání a v systemizaci služebních míst se nachází volné místo pro příslušníka⁵⁸. Postup ustanovení na služební místo do služebních hodností „Referent, Vrchní referent, Asistent, Vrchní Asistent“ upravuje § 20 zákon o služebním poměru. Pokud je v systemizaci služebních míst volné služební místo a uchazeč splňuje podmínky dosaženého středního vzdělání s maturitou a dobu trvání služebního poměru, není žádný důvod, aby nebyl ustanoven na vyšší služební místo. Od služební hodnosti „Inspektor“ a další vyšší služební hodnosti musí být pro postup do vyšší služební hodnosti vypsáno výběrové řízení. Postup organizování výběrového řízení je stanoven v § 22 až 24 zákon o služebním poměru. Výběrové řízení vyhlašuje velitel ozbrojeného sboru či jím pověřený služební funkcionář. Podmínkou zařazení do výběrového řízení je ve služebním hodnocení dosažení nejméně velmi dobrých výsledků při výkonu služby. Služební hodnocení vypracovává nadřízený služební funkcionář příslušníka, a to nejméně každé tři roky nebo na požádání příslušníka po uplynutí každých 6 měsíců⁵⁹. Do výběrového řízení je možné vložit specifické podmínky, které musí uchazeč splňovat (např. řidičský průkaz skupiny A, prověření na určitý stupeň utajovaných skutečností, praxe ve vedoucích funkcích, znalosti cizího jazyka atd.). Dosažené vzdělání je stanoveno zákonem pro určenou služební hodnost. Forma výběrového řízení, jak je popsána v zákoně o služebním poměru, je podstatou celého kariérního řádu u bezpečnostních sborů.

⁵⁷ Příloha č. V - Služební hodnosti, požadované vzdělání, doba trvání služebního poměru a tarifní třída dle § 7 odst. 1 zák. č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

⁵⁸ Systemizací se rozumí stanovení počtu služebních míst, které je stanoveno na základě objemu prostředků ve státním rozpočtu pro příslušníky bezpečnostních sborů - § 4 zák. č. 361/2003 Sb.

⁵⁹ § 203 zák. č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

2.2.4 Skrytá problematika kariérního postupu v dosaženém vzdělání

Problematika kariérního postupu se objevuje v § 22 odstavci 3. zákona o služebním poměru, kde se praví: *“ Do výběrového řízení na obsazení volného služebního místa, pro které je stanovena služební hodnost o 2 a více stupňů vyšší, nejvýše však do služební hodnosti vrchní komisař, se může přihlásit příslušník, jenž získal vysokoškolské vzdělání, splňuje požadavky stanovené pro volné služební místo, s výjimkou požadavku doby trvání služebního poměru pro služební hodnost, a podle závěru služebního hodnocení dosahuje alespoň velmi dobrých výsledků ve výkonu služby. “* Toto znění umožňuje tzv. „Žabí skoky“, kdy příslušníci s minimální praxí, či zcela úplně bez praxe, se dostávají do vedoucích funkcí, či do služebních hodností, kde vykonávají činnosti nadřazené činnostem v nižších služebních hodnostech. Na ustanovení tohoto paragrafu by ve své podstatě nebylo nic špatného. Jak lze zjistit z původní důvodové zprávy k zákonu o služebním poměru z roku 2003⁶⁰, mělo by se jednat o možnost obsazení specifických služebních míst odborníkem z civilu či ozbrojeného sboru. Tato specifická místa se měla nacházet na specializovaných pracovištích. Například na Kriminologickém ústavu ČR, kde je třeba odbornosti z oboru chemie, biologie, antropologie, nebo pro speciální útvary boje s počítačovou kriminalitou či vyšetřování složitých hospodářských trestných činů, které zasahují do oblasti dotační a mezinárodní politiky. U bezpečnostních sborů se najde další spousta služebních míst, kde se vyžaduje konkrétní odbornost a přitom není třeba, aby se na takové služební místo dostal příslušník přímo z ulice. Problém nastal v době, kdy Ministerstvo vnitra ČR vedl MUDr. Langer, kterému se povedlo odbrzdit vlak s odchodovou vlnou déle sloužících příslušníků a bylo nutné rychle obsazovat služební místa v managementu policie. Vzhledem k tomu, že zákon o služebním poměru vyžadoval na tato místa většinou vysokoškolské vzdělání, začalo se hojně využívat ustanovení tohoto paragrafu s tichým souhlasem ministerstva vnitra a tím i Policejního prezidia a příslušných služebních funkcionářů. Na vyšší služební místa se tak dostávali příslušníci s vysokoškolským vzděláním, kdy se ministr vnitra mohl kasat s výsledky své politiky a zvýšením vzdělanosti u bezpečnostních sborů, ale s nízkou praxí ve výkonu či zcela bez praxe. Tito lidé neměli ani nemají potuchy, co ve skutečnosti obnáší policejní

⁶⁰ Odbor metodiky a kontroly MV ČR. *Zákon č. 361/2003 Sb. o služebním poměru*, Tiskárna MV ČR, Praha 2006

práce v terénu. Došlo tak zcela k popření kariérního řádu, tak jak byl navržen v původním zákoně o služebním poměru. Možnosti tohoto paragrafu se využívají i v současnosti, i když ve značně omezené míře. Ze znění tohoto paragrafu vyplývá, že si příslušný služební funkcionář může na určené služební místo dosadit zcela legálně člověka, kterého si sám vybere. Na některé až příliš okaté kauzy obsazených služebních míst upozornila i média (pro jistotu bez konkrétního odkazu). Je potom na zvážení, jestli takto narychlo dosazení odborníci plní spolehlivě a dobře úkoly a potřeby příslušného bezpečnostního sboru. Bezpečnostní sbory jsou pak plné různých studií a vypracovaných koncepcí, které jsou perfektně graficky zpracovány a při prezentaci působí stylově na úrovni, ale neřeší žádnou konkrétní problematiku, či neposkytnou potřebné odpovědi na dané otázky. Tento stav vede k další destabilizaci bezpečnostních sborů. Nutno dodat, že to jsou pouze výjimky, které se daří překonávat. Tyto nevyřešené problémy se tak odráží i v organizaci dalšího vzdělávání příslušníků a jejich motivaci pro další vzdělávání.

2.3 Podmínky vzdělávání příslušníků bezpečnostních sborů vyplyvající ze zákona o služebním poměru

2.3.1 Práva a povinnosti bezpečnostního sboru a příslušníků bezpečnostního sboru na úseku vzdělávání

Zákon o služebním poměru má poměrně dokonale vypracované podmínky, které souvisí se vzděláváním příslušníků. V § 77 citovaného zákona jsou obsaženy povinnosti, které vyplývají bezpečnostnímu sboru v souvislosti s péčí o příslušníky⁶¹. Základní povinnosti bezpečnostního sboru na úseku celoživotního vzdělávání jsou obsaženy v odstavci 11 bodu c) a d) téhož paragrafu: „*Bezpečnostní sbor je povinen vytvářet podmínky pro:*

c) seznamování se služebními předpisy, nahlížení do nich a obstarávání jejich opisů na svůj náklad podle potřeby, jakož i seznamování s rozkazy a s informacemi potřebnými k výkonu služby,

⁶¹ Srovnej s § 228 až 230 zák. č. 262/2006 Sb. zákoník práce

d) podmínky pro jejich soustavné vzdělávání a zdokonalování odborné způsobilosti, pro získávání a zdokonalování znalostí, dovedností a návyků potřebných pro výkon služby a pro získávání a udržování fyzické kondice.“

V bodu d) je přímo uvedena andragogická citace definice celoživotního vzdělávání⁶². Rovněž tak bod c), který obsahuje povinnost seznamovat příslušníky se služebními předpisy, rozkazy a informacemi potřebnými k výkonu služby, zakládá podmínku organizování různých školení a kurzů. Povinnost zabezpečit řádné proškolení a vycvičení pro výkon služby je tak dána i vedoucím příslušníkům v § 45 odst. 2 písmeno b) téhož zákona, z něhož vyplývá, že příslušník, který není náležitě vycvičen a vyškolen, nesmí být zařazen do výkonu služby. Přímá odpovědnost za vycvičení a vyškolení službu konajícího příslušníka, tak spadá na přímo nadřízeného vedoucího příslušníka. Vedoucí příslušník, tak musí zajistit účast příslušníka v nástupní škole, na odborných kurzech a školeních. Příslušník pak je povinen dle § 45 odst. 1 písmeno d) téhož zákona: *„prohlubovat svoji odbornost a udržovat svoji fyzickou zdatnost potřebnou pro zastávané služební místo a podrobovat se jejímu ověřování služebním funkcionářem.“* Znamená to, že příslušník je povinen na svém kariérním růstu pracovat a podrobovat se přezkoušením, která vyplývají z povinností o potřebných znalostech pro výkon služby. Jednou z takových povinností je i vykonání služební zkoušky pro nově nastupující příslušníky bezpečnostních sborů⁶³.

2.3.2 Možnosti příslušníka k dalšímu vzdělávání dle zákona o služebním poměru

Příslušník bezpečnostního sboru může k dalšímu vzdělávání využít zákonné možnosti, které mu plynou ze zákona o služebním poměru, a bezpečnostní sbor mu je může a nemusí umožnit. Jedná se tak především o poskytnutí služebního volna na další vzdělávání v potřebném rozsahu a úhradu nezbytných nákladů na toto vzdělávání. Výčet možností, které může příslušník využít při dalším vzdělávání je uveden v § 72 a 73

⁶² BEDNAŘÍKOVÁ, Iveta. *Kapitoly z Andragogiky I*. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. Problematika vzdělávání dospělých, s. 55-57. ISBN 80-244-1192-X.

⁶³ Srovnej § 12 zák. č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

zákona o služebním poměru. Služební volno, na které má nárok příslušník dle § 72 je volnem, které může čerpat výhradně za účelem k účasti na výběrovém řízení či získání dalšího odborného požadavku a dosažení tohoto požadavku mu nebylo nařízeno služebním funkcionářem. Pojem „Další odborný požadavek“ je vymezen v §19 odst. 5 citovaného zákona. Jedná se o požadavek na užší vymezení odborné způsobilosti pro služební místo, nikoli o studium k získání určitého stupně vzdělání, tedy požadavku uvedeného v § 19 odst. 2. Jestliže je další odborný požadavek stanoven jako povinný pro výkon služebního místa, příslušník je k jeho získání vyslán služebním funkcionářem do školy nebo kurzu. Doba takového studia je považována za výkon služby. Má-li příslušník zájem na získání i jiného dalšího odborného požadavku než povinného, je mu k jeho získání uděleno služební volno dle citovaného § 72 zákona o služebním poměru. Ke studiu, jímž je získáván stupeň vzdělání, tedy ke studiu střední, vyšší nebo vysoké školy je určeno služební volno uvedené v § 73 téhož zákona, které je podmíněné rozhodnutím služebního funkcionáře o poskytnutí studijních úlev.

§ 73 odst. 1 zákona o služebním poměru nabízí možnost příslušníkům bezpečnostních sborů zažádat si o poskytnutí studijního volna při denním studiu na střední škole, vyšší odborné škole či vysoké škole, je-li to nezbytně nutné pro výkon služby. V odstavci druhém, téhož paragrafu, je možnost udělení volna na studium na týchž školách při výkonu služby (tzv. studium při zaměstnání)⁶⁴:

„a) na střední škole nebo vyšší odborné škole v rozsahu

1. nezbytně nutném k účasti na studijních soustředěních a konzultacích, které jsou součástí studijního plánu,

2. 8 dnů v každém školním roce,

3. 10 dnů na přípravu a vykonání závěrečné zkoušky nebo maturitní zkoušky

4. 20 dnů na přípravu a vykonání absolutoria

b) na vysoké škole v bakalářském, magisterském nebo doktorském studijním programu anebo programu celoživotního vzdělávání v rozsahu

⁶⁴ Srovnej s § 232 zák. č. 262/2006 sb. zákoník práce

1. nezbytně nutném k účasti na studijních soustředěních a konzultacích,
2. 14 dnů v každém akademickém roce,
3. 2 dny na přípravu a vykonání každé zkoušky,
4. celkem 40 dnů na přípravu a vykonání státní závěrečné zkoušky v bakalářském studijním programu,
5. celkem 80 dnů na přípravu a vykonání státní závěrečné zkoušky v magisterském studijním programu nebo celkem 40 dnů, jestliže navazoval magisterský studijní program na bakalářský studijní program a
6. celkem 40 dnů na přípravu a vykonání státní doktorské zkoušky“

Příslušníkovi, kterému bylo služební volno poskytnuto, vznikne tak povinnost setrvat ve služebním poměru po ukončení studia, při denním studiu po dobu trojnásobku doby studia a při dálkovém studiu po stejnou dobu, kterou studoval⁶⁵. V případě, že příslušník nesplní povinnost setrvat po stanovenou dobu ve službě, přechází tato povinnost na finanční úhradu, která se přiměřeně krátí dobou, kterou setrval ve službě po ukončení studia. Do nákladů spojených se studiem se započítává poskytnutý služební příjem po dobu služebního volna na studium, náhrada cestovních výdajů a další náklady uhrazené bezpečnostním sborem v souvislosti se studiem:

„Celková výše nákladů, které je povinen příslušník uhradit, nesmí překročit částku

- a) 200 000 Kč, jde-li o denní studium na střední škole nebo vyšší odborné škole,
- b) 400 000 Kč, jde-li o denní studium na vysoké škole,
- c) 100 000 Kč, jde-li o studium při výkonu služby na střední škole nebo vyšší odborné škole,
- d) 150 000 Kč, jde-li o studium při výkonu služby na vysoké škole v bakalářském studijním programu nebo programu celoživotního vzdělávání,
- e) 200 000 Kč, jde-li o studium při výkonu služby na vysoké škole v magisterském nebo doktorském studijním programu, anebo
- f) 500 000 Kč, jde-li o studijní pobyt.⁶⁶“

⁶⁵ Srovnej § 74 zákona o služebním poměru s § 234 zák. č. 262/2006 Sb. zákoník práce

⁶⁶ § 74 odst. 3 zák. č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

2.3.3 Problematika poskytnutí služebního volna při studiu

Základní potřebou k poskytnutí volna při studiu je, že si příslušník musí požádat o volnou určeným služebním postupem od nejbližšího nadřízeného služebního funkcionáře až po ředitele krajské správy, kdy každý z účastníků na žádosti se vyjadřuje, zda mu volno může být poskytnuto⁶⁷. Rozhodnutí pak přísluší nejvyššímu nadřízenému příslušníka, který přihlíží k vyjádřením služebně nižších nadřízených. Systém takového schvalování byl postaven z důvodu zamezení možné diskriminace ze strany přímého nadřízeného žádajícího příslušníka. I přes takovýto služební postup hraje individuální sociální kapitál žádajícího příslušníka velkou roli.

Dalším důležitým problémem je podmínka, že studium by mělo být nezbytné pro výkon služby. Tato podmínka není nikde blíže vysvětlena, a proto je možné si ji vyložit tak, že pokud příslušník zastává například služební hodnost „Vrchní inspektor,“ kde je požadavek nejméně střední vzdělání s maturitou nebo vyšší odborné, je pro jeho výkon služby nezbytné vzdělání v tomto stupni a nikoliv vysokoškolské v bakalářském či magisterském studijním programu. Proto mu bezpečnostní sbor žádné volno při studiu neudělí. Na tuto podmínku je možné ale pohlížet ze strany § 77 odst. 11 písmeno d) zákona o služebním poměru, kdy bezpečnostní sbor je povinen vytvářet podmínky pro soustavné vzdělávání a zdokonalování odborné způsobilosti příslušníka, a proto by mu služební volno udělit měl. Do jisté míry by mělo v rozhodnutí hrát roly, pro jaký obor studijního programu se příslušník rozhodl a jaký přínos bude mít jeho další dosažené vzdělání pro výkon služby. Tímto problémem se dále budu zabývat v praktické části diplomové práce. Z vlastních zkušeností u policie je mi ale známo, že nejdůležitější podmínkou pro udělení služebního volna při studiu je momentální výše přidělených finančních prostředků ze státního rozpočtu pro ozbrojený sbor. Rovněž zcela v souladu s historickým vývojem hraje důležitou roli i momentální personální situace u bezpečnostního sboru. K problematice udělování služebního volna je důležité ještě upozornit na skutečnost, že proti rozhodnutí o udělení či zamítnutí služebního volna při studiu není žádný opravný prostředek⁶⁸. Určené rozhodnutí je tak zcela v moci nadřízených služebních funkcionářů.

⁶⁷ Příloha č. VI – vzor žádosti o poskytnutí služebního volna při studiu.

⁶⁸ Srovnej s § 171 zákona č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

Tabulka poskytnutí služebního volna při studiu u policistů Správy Jihomoravského kraje za rok 2010 dle služebních hodností (tarifních tříd). Již studujících i nově udělených.

Druh vykonávané služby/ Tarifní třída	4. TT Vrchní asistent	5. TT Inspektor	6. TT Vrchní inspektor	7. TT Komisař	8. TT Vrchní komisař
Vnější služba uniformovaná složka PČR	4	23	30 Zpracovatelé trestních spisů	10 Vedoucí funkce OOP	0 Vedoucí funkce v rámci kraje
Služba kriminální policie a vyšetřování	Třída není ve službě osazena	Třída není ve službě obsazena	25	29	2
Ostatní složky policie potápěči, psovodi atd.	0	0	2	3	0

„ **X** „ - červené číslo udává počet policistů, kterým bylo poskytnuto služební volno při studiu.

3 Současné možnosti vzdělávání příslušníků PČR

Jak vyplynulo z předešlých kapitol, příslušník PČR je na základě zákona povinen prohlubovat svoji odbornost a tak pracovat na svém celoživotním vzdělávání. Možnosti vzdělávání příslušníků PČR by se daly rozdělit do dvou základních skupin. Jedná se o vzdělávací aktivity pro policisty povinné a naplánované resortem vzdělávání a školství PČR a vzdělávací aktivity nepovinné, které si může každý příslušník zvolit sám podle svého zájmu a libosti. Tyto nepovinné vzdělávací aktivity ale nesmí ohrožovat oprávněné zájmy služby. Policista se tedy může vzdělávat v nabízených programech vzdělávání s resortu MV ČR, nebo si najít vlastní vzdělávací instituci, ve které se chce vzdělávat.

3.1 Resortní vzdělávání příslušníků PČR

3.1.1 Základní odborná příprava příslušníků PČR

Každý nově přijatý policista do služebního poměru je povinen absolvovat základní odbornou přípravu před vlastním výkonem služby. Základní odborná příprava poskytuje policistovi potřebné vědomosti a dovednosti, rozvíjí jeho schopnosti, formuje nové postoje, a učí ho uznávat hodnoty důležité pro výkon policejní služby. Základní odborná příprava je rozdělena do části teoretické a části odborné praxe, která probíhá ihned po nástupu služby v rozsahu 1 měsíc před zahájením studia teoretické části. Zde se policista naučí obsluhu služební zbraně, donucovacích prostředků a základní problematiku jejich použití při službě. Takto proškolený policista může být pod odborným dohledem zařazen do vlastního výkonu služby. Tento vstupní kurz je organizován především z důvodu různých nástupních termínů na odborné školy. Pro policisty s dokončeným středním vzděláním s maturitou je celková délka trvání základní odborné přípravy 9 měsíců. Teoretická část výuky je v rozsahu 6 měsíců a výuka probíhá ve středních policejních školách Ministerstva vnitra ČR v Praze, Brně, Holešově a Jihlavě. Konkrétní odborná škola je stanovena podle zařazení policisty do druhu vykonávané služby. Část řízené praxe po teoretické části probíhá ve školním policejním středisku příslušného

krajského ředitelství policie, kde je policista služebně zařazen v trvání 3 měsíců⁶⁹. Policisté zařazení u služby cizinecké policie mají celkovou délku základní odborné přípravy v rozsahu 12 měsíců. Teoretická část je v trvání cca 10 měsíců a část řízené praxe v trvání 2 měsíců. V tomto případě probíhá teoretická i praktická část výcviku ve střední policejní škole MV v Holešově. Absolventi vysokých škol právního směru absolvují teoretickou část základní odborné přípravy v délce trvání 10 týdnů formou kombinovaného studia. Absolventi jiných vysokých škol absolvují teoretickou část výuky v rozsahu 12 týdnů stejnou formou. Výuka je realizována stejně jako u středoškoláků ve středních policejních školách MV. Řízená praxe probíhá u absolventů vysokých škol 1 měsíc ve školním policejním středisku a 2 měsíce na vybraných útvarech nebo školním policejním středisku krajského ředitelství policie, kde je policista zařazen. Absolventi civilního směru Policejní akademie ČR absolvují pouze část řízené praxe a to ve stejném rozsahu a formě jako ostatní vysokoškoláci. Vědomosti a dovednosti získané v rámci základní odborné přípravy jsou obsahem služební zkoušky, jejíž vykonání je jednou z podmínek pro zařazení policisty do služebního poměru na dobu neurčitou⁷⁰.

3.1.2 Další odborná příprava příslušníků PČR

V rámci dalšího odborného vzdělávání policistů je vytvořen systém specializačních kurzů, školení a výcviku, které jsou zaměřeny na konkrétní potřeby, které vyplývají z výkonu služby konkrétního policisty. Jedná se o vzdělávací programy, které mají za úkol zajistit kvalitní výkon služby a rozšířit odborné vzdělání, jež vyžaduje specializace výkonu jednotlivých služeb. Hlavním cílem je soustavně udržovat a prohlubovat kvalifikaci získanou pro služební místo. V rámci této přípravy by mělo docházet i k včasné reakci na změny legislativy, interních nařízení, metod vyšetřování či nově

⁶⁹ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 14 ze dne 21. ledna 2010 o školních policejních střediscích. Uveřejněno v systému E-Siař, dostupné na intranetu PČR.

⁷⁰ Nařízení ministerstva vnitra č. 65/2007, o vzdělávání příslušníků Policie České republiky a zaměstnanců v pracovním poměru k České republice se zařazením v Policii České republiky nebo v Ministerstvu vnitra v policejních školách a školských zařízeních Ministerstva vnitra. Uveřejněné v systému E-Siař, dostupné na intranetu PČR.

vzniklé formy kriminality. Program odborné přípravy příslušníků policie můžeme shrnout do čtyř základních bodů⁷¹:

- Obecná další odborná příprava – je vykonávána u všech policistů bez rozdílu zařazení. Slouží k doplnění a upevnění už získaných kompetencí a k seznámení s novými předpisy a legislativou (např. forma seznamování se s předpisy prostřednictvím systému E-Siař).
- Tělesná, střelecká a taktická příprava – odvíjí se ze zákona o služebním poměru (§ 45/2 písm. b) o služebním poměru). Příslušníci si zdokonalují fyzickou, taktickou a střeleckou kondici. Intenzita výcviku probíhá dle zařazení příslušníků do rizikových skupin podle rozkazu policejního prezidenta (zásahové jednotky, přímý výkon v terénu, nepřímý výkon). Tato složka edukace je pravidelně každoročně přezkušována.
- Další odborná příprava, která vyplývá ze zastávaného služebního místa – upevňují se a rozšiřují kompetence, které využívá konkrétní příslušník na konkrétním služebním místě (např. školení dopravních policistů s ohledem na předpisy EU v dopravě apod.).
- Odborná příprava ve vztahu k šetřeným případům – při vyšetřování konkrétních případů se musí příslušník seznámit s danou problematikou, která se může do šetření příštího případu zcela změnit (např. vyšetřování kriminality na úseku dotací, či insolvencí firem).

3.1.3 Studium za účelem zvýšení stupně vzdělání

Tato forma vzdělávání vyplývá především z problematiky převedení na jiné služební místo z rozhodnutí služebního funkcionáře⁷². V současné době se tato forma vzdělávání prakticky nevyužívá (především z ekonomických důvodů). Při změně služebního místa příslušníka bylo v těchto případech poskytnuto příslušníkovi služební volno při studiu, což se z ekonomických důvodů nevyplácí. V současné době mi z vlastní zkušenosti není znám případ, že by bezpečnostní sbor obsazoval služební místo tímto způsobem. Tato

⁷¹ Reforma celoživotního vzdělávání příslušníků PČR, Praha 2008, dostupná na intranetu PČR

⁷² § 25, §26, § 27 zákona č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

možnost vzdělávání byla hojně využívána v době počátku platnosti nového služebního zákona o služebním poměru v roce 2006, kdy zákon striktně požadoval určitý stupeň vzdělání a příslušníci, kteří tato služební místa v té době zastávali, si museli požadovaný stupeň vzdělání doplnit na základě rozhodnutí služebního funkcionáře o jejich zařazení na služební místo. Poměrně ekonomičtější je přijmout příslušníka s příslušným stupněm vzdělání, anebo ho nechat na jiném služebním místě do doby, než si stupeň vzdělání doplní na vlastní náklady.

3.2 Vzdělávání příslušníků PČR na vyšších a vysokých školách

3.2.1 Vyšší policejní školy MV ČR

Vyšší policejní školy jsou zařazeny do působnosti ministerstva vnitra a zajišťují vzdělávání v oboru působnosti ministerstva vnitra. Vzdělávací programy jsou realizovány formou odborné přípravy policistů a občanských zaměstnanců ministerstva vnitra. Cílem vzdělávacích programů je poskytovat základní a specializované policejní vzdělání a zabezpečit odborný růst policistů a občanských zaměstnanců MV a Policie ČR. Vyšší policejní škola v Holešově však zajišťuje i čtyřleté denní maturitní studium určené pro žáky základních škol ve studijním oboru „Bezpečnostně právní činnost.“ Zbývajících pět škol zajišťuje studijní program vyšších odborných škol v akreditaci „Bezpečnostně právní činnost,“ jejichž absolventi získávají kvalifikační způsobilost s dosaženým titulem „DiS“⁷³.

1. Vyšší policejní škola MV v Brně
2. Vyšší policejní škola a Střední policejní škola MV v Holešově
3. Vyšší policejní škola MV v Jihlavě
4. Vyšší policejní škola MV v Pardubicích
5. Vyšší policejní škola MV v Praze

⁷³ *Policie České republiky : Policejní školy* [online]. 2011 [cit. 2011-11-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/policejni-skoly-285327.aspx>>.

6. Školské účelové zařízení Ministerstva vnitra v Praze - Ruzyni

Tyto resortní vyšší policejní školy jsou tematicky nejvíce zaměřeny na výkon služby u policie. Většinu předmětů tvoří odborné předměty, jako kriminalistika, policejní činnost, právo, kriminologie a výuka cizích jazyků. Problém těchto škol spočívá ve faktu, že rozsahem studia odpovídají bakalářským studijním programům, ale absolventi dosáhnou pouze titulu „DiS.“ Vzhledem k tomu, že drtivá většina současných policistů uvažuje v horizontu několika let dopředu, je pro ně perspektivnější studium na klasické vysoké škole ukončené titulem „Bc.“ V případě ukončení služebního poměru u policie je vyšší odborné vzdělání na těchto školách v civilním sektoru jen málo použitelné. Velkou roli při rozhodování jakou formu studia zvolit, má i současná destabilizace bezpečnostních sborů.

3.2.2 Policejní akademie České republiky

Poměrně zvláštní vzdělávací institucí, která balancuje na hraně resortního a civilního školství je Policejní akademie České republiky se sídlem v Praze. Je to státní vysoká škola univerzitního typu, která je zřízena a podléhá Ministerstvu vnitra ČR působnosti podle § 95 zákona o vysokých školách⁷⁴. Policejní akademie uskutečňuje prezenční nebo kombinované studijní programy ve formě bakalářský, magisterský a doktorský studijní program. Mohou zde studovat nejen policisté ve služebním poměru, ale i zaměstnanci ministerstva vnitra a ostatních resortů. Škola je otevřena i civilním uchazečům, kteří po dosažení středoškolského vzdělání mají zájem studovat na vysoké škole s bezpečnostně právní problematikou. Studijní programy jsou koncipované jako diverzifikovaný systém krátkodobých a dlouhodobých studijních forem, jsou permanentně inovovány v návaznosti na měnící se potřeby společnosti, na aktuální bezpečnostní rizika, na problematiku Evropské unie a na kvalifikační potřeby policistů a zaměstnanců resortu

⁷⁴ § 95 zák. č. 111/1998 Sb. o vysokých školách.

ministerstva vnitra⁷⁵. Policejní akademie je tvořena ze dvou fakult, každá se sedmi katedrami:

Fakulta bezpečnostně právní

- Katedra policejních činností
- Katedra bezpečnostních technologií
- Katedra kriminalistiky
- Katedra kriminologie
- Katedra profesní přípravy
- Katedra kriminální policie
- Katedra trestního práva

Fakulta bezpečnostního managementu

- Katedra jazyků
- Katedra krizového řízení
- Katedra managementu a informatiky
- Katedra soukromoprávních disciplín
- Katedra společenských věd
- Katedra veřejnoprávních disciplín
- Katedra veřejné správy

Studium na Policejní akademii je možné jak distanční, tak prezenční formou studia. Velká část uchazečů o studium se hlásí přímo ze středních škol. Vzhledem k složitosti a náročnosti přijímacích testů a i dalšího studia je velká část absolventů z civilního sektoru. Tento stav je do jisté míry ovlivněn i nízkou kapacitou studijních programů⁷⁶. Vysoká náročnost studia má snad kořeny v době, kdy akademie vznikala a snažila se získat vlastní prestiž, aby se tak vyčlenila z všeobecného povědomí škol SNB. V prezentovaném plánu uplatnění absolventů Policejní akademie se mimo jiné dočteme, že: „Absolventi studia se uplatní ve vrcholových řídicích pozicích a jako špičkoví odborníci na místech, vyžadujících tvůrčí přístup a vysoký stupeň znalostí. Dále se mohou stát učiteli odborných předmětů v rezortním školství MV a výzkumnými a vývojovými

⁷⁵ Policejní akademie České republiky [online]. 2005 [cit. 2011-11-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.polac.cz/>>.

⁷⁶ Srovnej příloha č. VII - přehled o počtu podaných přihlášek na PA ČR v akad. Roce 2011/2012

pracovníky v bezpečnostních oborech. ⁷⁷ Absolventi, kteří absolvují toto náročné studium na policejní akademii se pak cítí nedocení, když nastoupí do běžného výkonu služby jako řadoví policisté. Jen malé procento absolventů s dostatečným sociálním kapitálem obsazuje po nástupu k policii vedoucí a vyšší odborné funkce. Akademie sice poskytuje dostatečné vzdělání pro své absolventy, ale ti nemají žádnou praxi v oboru a proto často opouští řady policistů. Zcela opačná situace je u absolventů převážně dálkového studia, kdy absolventi pochází většinou z řad již sloužících policistů a je jim známo, co mohou po ukončení studia od bezpečnostního sboru očekávat. Uplatnění absolventů akademie v civilním sektoru je rovněž omezené především na bezpečnostní služby, kde finanční ohodnocení zaměstnanců dosahuje podprůměrné částky⁷⁸. Vzhledem k tomu, že policejní akademie by měla být nejvyšší resortní školou, měla by především produkovat odborníky z policejní praxe.

3.2.3 Vzdělávání policistů na vyšších a vysokých školách mimo resort MV ČR

Vzhledem k výše popsané problematice resortního vzdělávání uchylují se policisté, ale i ostatní příslušníci bezpečnostních sborů a zaměstnanců ministerstva vnitra ke studiu na civilních vyšších a vysokých školách. Tyto školy poskytují většinou humanitní zaměření, ale nejsou výjimkou ani přírodovědné a technické fakulty. Civilní školy poskytují rozsáhlou nabídku studijních programů. Z této nabídky si velmi dobře vyberou jak déle sloužící policisté, tak ti, co o vstupu do služebního poměru teprve uvažují. Tyto školy rozdělil ve svém nařízení Policejní prezident PČR⁷⁹ na školy se zaměřením pro službu u policie. Jde především o právnické fakulty a některé pedagogické fakulty se zaměřením pro výkon činností ve státní správě a na ostatní vysoké školy, které nemají zaměření na výkon služby policistů. Z mého obecného hlediska jde jen o ekonomicky zaměřené opatření, kdy si absolventi těch prvních škol mohou požádat

⁷⁷ *Policejní akademie ČR : Pro studenty* [online]. 2001 [cit. 2011-09-20]. Informace o studiu a kursech. Dostupné z WWW: <<http://www.polac.cz/>>.

⁷⁸ ROZUM, Zdeněk. *Bezpečnostní teorie a praxe : Sborník Policejní akademie ČR*. Praha : Policejní akademie ČR, 1998/2. Uplatnění absolventů PA ČR v praxi, s. 5-24.

⁷⁹ Rozkaz PP ČR č. 59/2011 o udělování studijního volna.

o služební volno při studiu a ti ostatní nemají nárok. I když výjimky jsou možné (viz. Popis udělování volna v kapitole 2.3). Nabídka civilních škol je velmi široká a lze ji dohledat na různých internetových stránkách⁸⁰, knihovnách či v tisku. Studium na civilních školách má význam především v širších možnostech uplatnění mimo resort bezpečnostních sborů. Absolvent tak není omezen zaměřením čistě na policii, či jiný bezpečnostní sbor, ale může najít uplatnění i mimo tyto resorty. Záleží však, do jaké míry ovlivňuje studium na civilních a resortních školách samostatný výkon služby policistů. Zda náklady, které vkládá bezpečnostní sbor a především sám příslušník do studia se zúročí v dalším výkonu služby. Otázkou je, co vlastně bezpečnostní sbor očekává od vzdělávání svých příslušníků a jak se zvednou standarty služeb, které bezpečnostní sbory poskytují občanům v rámci výkonu státní správy a samosprávy.

⁸⁰ *Jak si vybrat vysokou školu* [online]. 2011 [cit. 2011-11-07]. Průvodce pomaturitním vzděláváním. Dostupné z WWW: <<http://www.schoolsin.eu/tag/jak-si-vybrat-vs/>>. *Vysoké školy CZ* [online]. 2011 [cit. 2011-11-07]. Katalog vysokých škol. Dostupné z WWW: <<http://www.vysokeskoly.cz/katalog>>.

4 Filozofie podstaty vzdělávání příslušníků PČR

4.1 Úkoly policie a policistů

Požadavky kladené na policistu se odvíjí od vlastního výkonu služby. Už ve slově služba se skrývá základní požadavek kladený na každého policistu. Policie vykonává službu ve prospěch občanů České republiky. Souhrnný výčet - co je úkolem Policie České republiky, je uveden v § 2 zákona č. 273/2008 Sb. o policii České republiky:

„Policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropských společenství nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu (dále jen mezinárodní smlouva).“

V následujícím § 4 téhož zákona je stanoveno, že úkoly policie vykonávají policisté. V témže zákoně je následně stanoveno, co je úkolem policistů, jak se má policista chovat, jaké má povinnosti a jaká má práva při výkonu služby. Jedná se o složitou právní normu, která upravuje práva a povinnosti policisty a zásahy do osobních práv a svobod občana. Zásah do práv a svobod občana je nejcitlivějším tématem služby policisty, kdy služba ve prospěch občana může sklouznout v represii ve prospěch politického režimu, či jiné zločinecké organizace, či jedince. Další úkoly kladené na policisty vyplývají z již zmiňovaného zákona o služebním poměru⁸¹.

4.2 Požadavky kladené na policistu

Je jen několik povolání, která vyžadují v takovém rozsahu výši etického a morálního hodnocení, okamžitého rozhodování a morálních dilemat, jako je povolání policisty. Každý policista by měl být kvalifikovaným profesionálem s vysokými etickými standarty a motivací pro další službu ve prospěch společnosti a občana. Policista musí splňovat vysoké nároky na zvládání zátěžových a stresových situací, schopnosti řešit okamžitě

⁸¹ § 45 zákona č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

nastalé problémy a samostatné rozhodování. Musí se orientovat v platné, ale i už neplatné legislativě a umět ji vhodně využívat pro výkon služby. Při výkonu služby, ale i mimo službu, je povinen postupovat v souladu s etickým kodexem policisty⁸². Obecné požadavky kladené na policisty najdeme na prezentačních stránkách Policie ČR⁸³:

„Práci v Policii České republiky a samotný výkon policejní služby je vhodné chápat jako celoživotní povolání se všemi zákonnými a morálními pravidly. Úkolem příslušníka Policie České republiky (dále jen „policisty“) je především chránit bezpečnost a pořádek ve společnosti, prosazovat zákonnost, chránit práva a svobody osob, preventivně působit proti trestné a jiné protiprávní činnosti a potírat ji, usilovat o trvalou podporu a důvěru veřejnosti (Etický kodex Policie České republiky). Podle zákona o Policii České republiky se jedná zejména o úkoly v oblasti ochrany života, zdraví a majetku, odhalování a prevence trestných činů, zajišťování veřejného pořádku, boj proti terorismu a organizovanému zločinu, ale i dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu. Policistou by se měl stát takový občan, který chce ve svém životě zastávat a ctít zákon, přistupovat individuálně a spravedlivě ke každému občanovi a prohlubovat svoje znalosti a odbornou kvalifikaci.“

4.3 Požadavky na vzdělávací potřeby policisty

Požadavky kladené na vzdělání policistů vycházejí z citované zákonné úpravy požadavků na stupeň vzdělání, další odborný požadavek, speciální odbornost a služebního místa, na které je policista přidělen. Tyto požadavky jsou detailně rozebrány v kapitole 2. Dalšími požadavky na vzdělávání policistů jsou jeho kompetence pro výkon služby. Z části tyto kompetence vychází z již zmiňovaných legislativních požadavků, ale z větší části by se mělo jednat o kompetence získané celoživotní výchovou, vzděláváním a lidským posouzením situace vycházející z principu selského rozumu. Policista nemůže být pouze bezemoční stroj v normované ústroji, chrlící ze sebe oprávnění a povinnosti bez zdravého úsudku a lidského přístupu ke konkrétnímu řešení věci.

⁸² Příloha č. VIII - Etický kodex policisty

⁸³ *Kariéra v policii* [online]. 2010 [cit. 2011-12-01]. Policie České republiky. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/povolani-policista.aspx>>.

Vzdělávací potřeby policisty by se měly odvíjet především z klíčových kompetencí založených na dvou hlavních směrech:

- Osobnostní kompetence – smysl pro empatie, komunikativnost, pracovitost, pečlivost, sociální citění, vyrovnanost po psychické stránce, schopnost rychle a samostatně jednat a rozhodovat se, fyzická a zdravotní kondice.
- Odborné kompetence – vycházejí především z požadavků kladených na policisty zákonem a etikou policejní práce. Patří sem zcela jistě i schopnost využívat a ovládat techniku, právní vědomí a zkušenosti nasbírané při výkonu služby.

Jak vyplývá z požadavků kladených na policisty, mělo by být povolání policisty chápáno jako celoživotní povolání, během kterého si bude policista při výkonu služby prohlubovat svoje znalosti a odbornou kvalifikaci. V povolání policisty tedy můžeme spatřovat typický příklad celoživotně vzdělávaného jedince, který musí procházet celoživotní edukací až do svého ukončení služby. Při této edukaci je už od narození ovlivňován faktorem dědičnosti, výchovy a prostředím⁸⁴, které na něj působí i v průběhu výkonu služby, a dochází tak k celoživotnímu procesu rozvoje jedince - policisty. Faktor dědičnosti je pro něj daný a neměnný a měl by být do jisté míry ovlivněn výběrovým řízením k PČR. Faktor prostředí je do značné míry ovlivněn prostředím společnosti, ve které službu vykonává a jak na jeho výkon služby společnost pohlíží. Rozhodující závislou proměnnou složkou je tak u policisty faktor výchovy, který se odvíjí především z jeho dalšího vzdělávání ve všech formách. Jaký vliv má vzdělávání na policisty a jakým je přínosem pro jeho službu. To je cílem této práce.

⁸⁴ GRECMANOVÁ, Helena; HOLOUŠOVÁ, Drahomíra; URBÁNKOVÁ, Eva. *Obecná pedagogika I.* Olomouc : Hanex, 2002. Faktory rozvoje jedince, s. 40-62.

II. EMPIRICKÁ ČÁST

5 Výzkumná část

Empirická část práce se zabývá současným stavem na úseku problematiky vzdělávání policistů a jeho přímého vlivu na výkon služby policistů. V této části práce se snažím hlouběji proniknout do problematiky aplikace dosaženého vzdělání při vlastním výkonu služby a problematiky určení směru dalšího vzdělávání. Všeobecný trend ve zvyšování nejvyššího dosaženého vzdělání je zcela zjevný v celé společnosti i z předešlé teoretické části práce. Z teoretické části je rovněž znát i měnící se potřeby ve vzdělávání policistů v závislosti na momentální personální a ekonomické situaci, která v resortu bezpečnostních složek v dané době převládala. V současné době, kdy je v platnosti zákon o služebním poměru č. 361/2003 Sb. se zdá, že jsou všechna pravidla křivky o dosaženém vzdělání versus odsloužená doba v praxi, vůči zastávanému služebnímu místu zcela jasná a neměnná. Jestli tato pravidla platí ve skutečném výkonu služby je jedním z problémů řešených v této práci.

Cílem mojí práce je zjistit, jaký vliv má vzdělávání policistů na výkon jejich služby. V teoretické části diplomové práce bylo mým hlavním záměrem teoretické seznámení s problematikou vzdělávání v bezpečnostních sborech a jeho vývojem od doby vzniku Československé republiky do současnosti. V praktické části oslovuji za pomoci otevřených otázek vybraný vzorek policistů za účelem zjištění současného stavu na úseku celoživotního vzdělávání a jeho vlivu na problematiku služby policistů. Cílem práce je provést historickou analýzu požadovaného vzdělání a poskytovaného vzdělávání pro příslušníky bezpečnostních sborů. V praktické části především vlastním výzkumem mezi policisty v přímém výkonu služby.

5.1 Metoda výzkumu

V empirické části práce (pro zjištění potřebných relevantních dat) budu čerpat z polostrukturovaných rozhovorů s policisty, mající potřebnou dobu praxe s dosažením různého stupně a druhu vzdělání. Data shromažďuji pomocí kvalitativních rozhovorů.

K provádění výzkumu jsem tedy zvolil metodu polo-strukturovaného rozhovoru, která je definována jako: „*Návod k rozhovoru představuje seznam otázek nebo témat, která je nutné v rámci interview probrat... Je na tazateli, jakým způsobem a v jakém pořadí získá informace, které osvětlí daný problém. Zůstává mu i volnost přizpůsobovat si formulace otázek podle situace.*“⁸⁵

Kvalitativní výzkum ve své podstatě sám navádí k záměrnému výběru výzkumného souboru, kdy tento soubor je reprezentativní, ale na rozdíl od kvantitativního statistického výběru se reprezentace vyznačuje větší prezentací zkoumaného prostředí a problematiky.

5.2 Časové období zvolené pro provádění výzkumu

Nutno podotknout, že časové období, ve kterém jsem zpracovával vlastní terénní výzkum, v žádném případě nepřálo objektivním výsledkům prováděného výzkumu. Hlavním problémem, který nastal, byla značná destabilizace Policie České republiky, která nastala v souvislosti s rozpočtovými škrty v resortu Ministerstva vnitra ČR a především v samotné policii. Během výzkumu někteří vybraní respondenti ukončili služební poměr, či změnili služební zařazení. Někteří z vybraných respondentů se nechtěli výzkumu účastnit z prosté obavy o vlastní služební místo, či z vyslovení názoru na dotazovanou problematiku, který by se údajně mohl otočit proti nim. Rovněž tak počty základny respondentů značně prořídli, a během prováděného výzkumu postupně klesaly. Do jaké míry se jedná o oprávněné obavy a kdy jde čistě o neochotu spolupracovat, není podstatou této práce. I přesto jsem se snažil o výběr respondentů v níže uvedených podmínkách. Výzkum dotazování respondentů probíhal v časovém období od 1. 8. 2011 do 23. 12. 2011 a to nepravidelně.

5.3 Stanovení základny respondentů výzkumu

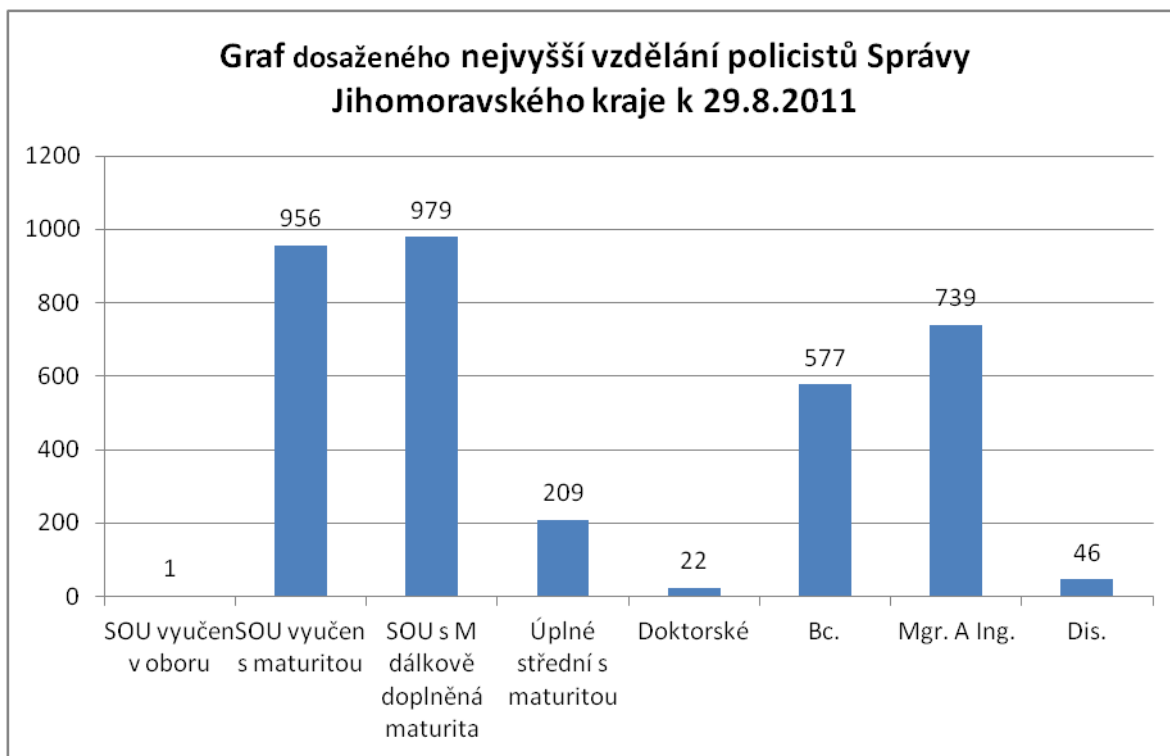
Při stanovování základny respondentů jsem vycházel ze základny celkového počtu vlastních příslušníků policie ČR ve služebním poměru k PČR. Tento počet se během

⁸⁵ HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum, základní metody a aplikace*. Praha : Portal, 2005. 407 s.174 s. ISBN 80-7367-040-2.

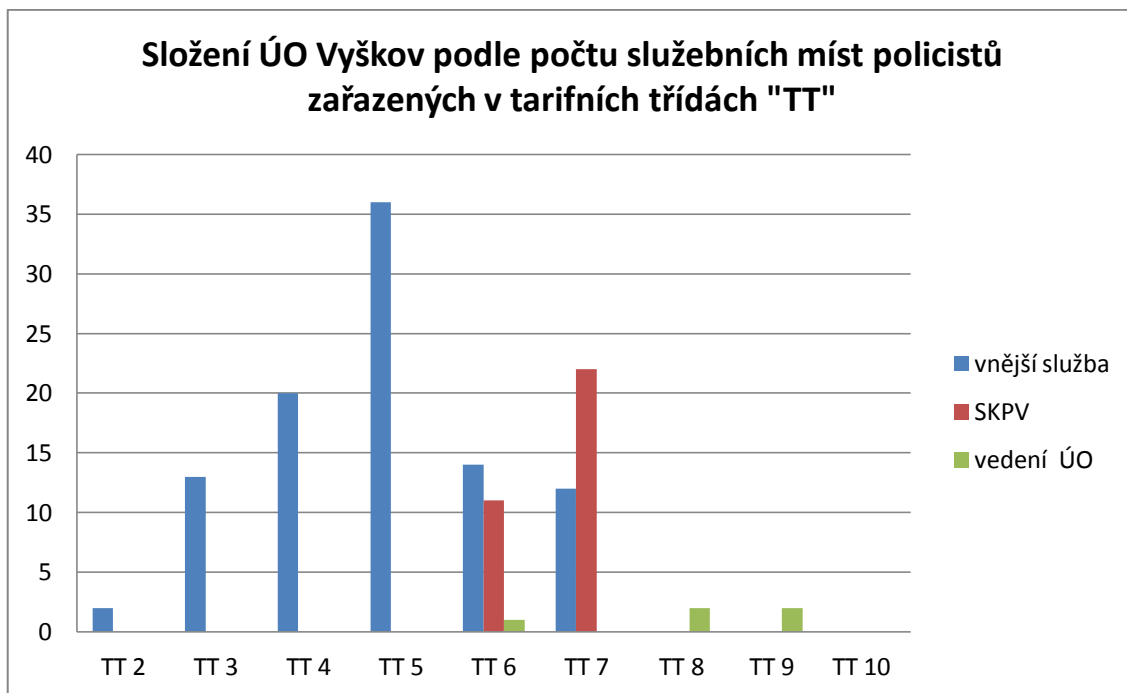
prováděného výzkumu podstatně snížil a to z 39 968 policistů na počátku měsíce srpna 2011 na 38 930 policistů v prosinci 2011. Vzhledem k tomu, že základna všech policistů je velmi rozmanitá a rozsáhlá, jak po stránce dosaženého vzdělání prováděných činností tak i podle odloučené doby v praxi, snažil jsem se o výběr typického vzorku pro policejní službu, tak jak ji zná občan ze svého pohledu. Do přímého kontaktu s občanem přichází složky tak zvaného přímého výkonu služby. Tyto složky zahrnují jak vnější službu PČR,⁸⁶ tak službu Kriminální policie a vyšetřování. Podle organizační struktury policie, která byla platná v době provádění výzkumu, jsem vybral nižší organizační celek typický pro běžný výkon policejní služby⁸⁷. Přímý výkon služby je rozptýlen dle zákona o policii do 14 krajských ředitelství PČR, kdy každé krajské ředitelství spravuje a odpovídá za příslušný počet územních odborů, které jsou nadřizeny jednotlivým obvodním oddělením PČR. Útvary SKPV jsou členěny pouze do výše územních odborů PČR. Územní odbory vnější služby PČR i SKPV kopírují převážně původní okresní členění České republiky. Vhodný výběr respondentů by se tedy měl nacházet právě v cílové skupině územního odboru PČR. K výběru respondentů jsem vybral Správu Jihomoravského kraje PČR, která s počtem 3 529 policistů patří k početně nejsilnějším policejním správám. Složení policistů zařazených ve službě Správy Jihomoravského kraje odpovídá dosaženým vzděláním složení ostatních krajských správ.

⁸⁶ Vnější služba PČR – uniformovaná služba, pořádkové a dopravní policie ČR a vybraných specializovaných útvarů (psovodi, potápěči, pyrotechnici, zásahová jednotka atd.)

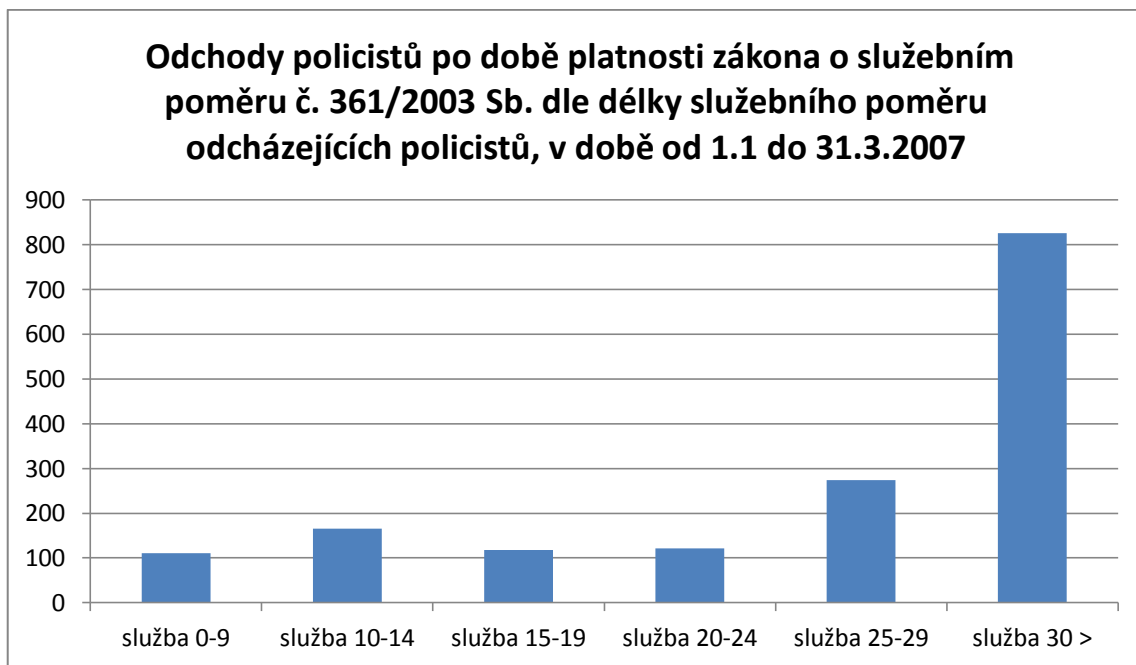
⁸⁷ Příloha: IX - Struktura PČR v rámci přímého výkonu služby na území ČR, dle § 6 odst. 1 písm. c) zákona č. 283/2008 Sb. o Policii ČR.

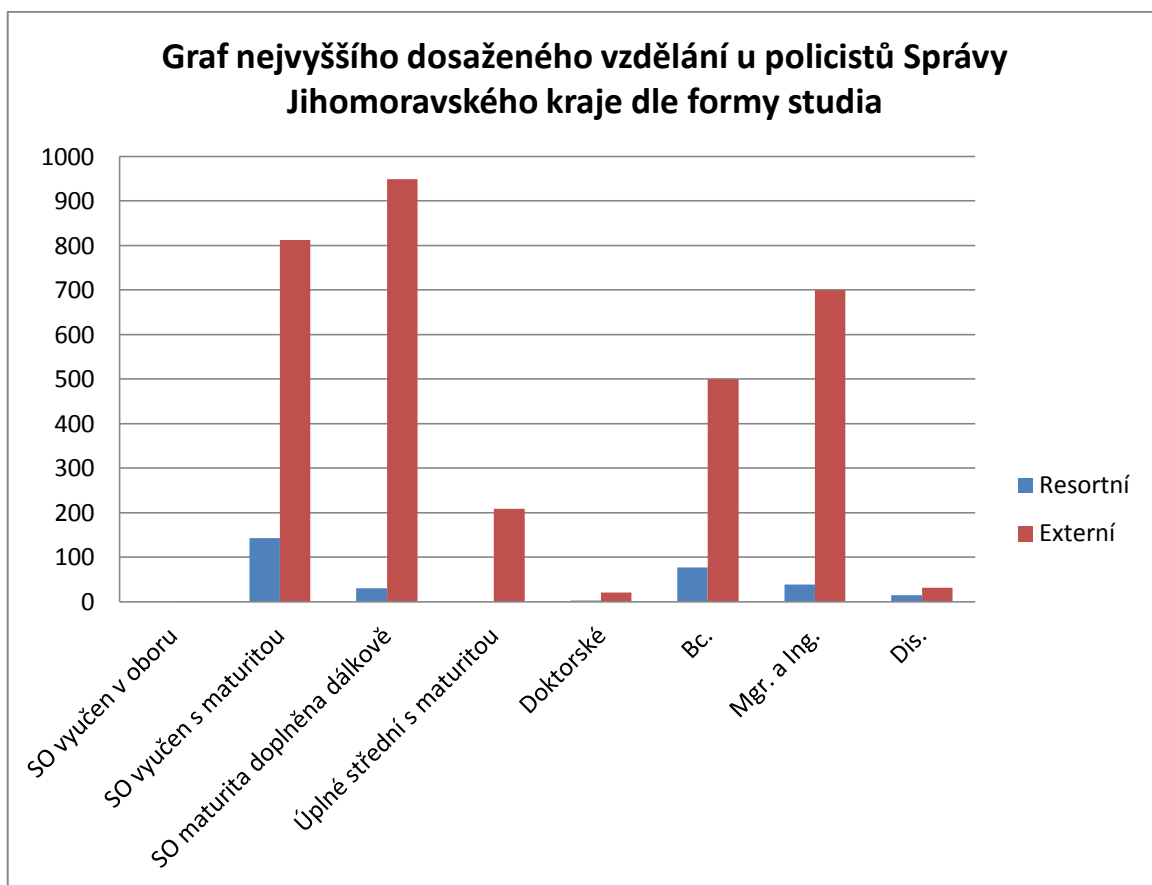
Z výběru respondentů jsem zcela vynechal top management police a rovněž tak vyšší střední management, který zasahuje většinou do krajských správ policie a z části i územní odbory policie na pozicích vedoucích funkcionářů v tarifních třídách 8 a výše. Tento vzorek je omezen počtem vedoucích funkcí na obvodních odděleních a územních odborech. Z územních odborů Správy Jihomoravského kraje byl vybrán Územní odbor PČR Vyškov. Složení policistů opět odpovídá ostatním územním odborům podle stanovené systemizace služebních míst policistů.

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že cílovou skupinou respondentů jsou policisté zařazení na nejobsazenějších služebních místech v tarifních třídách č. 4 – vrchní asistent, č. 5 – inspektor, č. 6 – vrchní inspektor, č. 7 – komisař. I když je pro každou tarifní třídu, a tedy služební místo ve služební hodnosti stanovena nejnižší doba trvání služebního poměru, je doba trvání služby v délce 2 let pro služební hodnost vrchního asistenta i doba 5 let u služební hodnosti vrchní inspektor nedostatečná pro účel prováděného výzkumu. Dobu služebního poměru jsem tedy stanovil v rozsahu nejméně 10 let výkonu praxe, aby bylo možné dostatečně hodnotit zkušenosti získané informálním vzděláváním policisty při výkonu praktické služby a určitých životních zkušenostech. Horní hranice doby trvání služebního poměru není pevně stanovena a pohybuje se na hranici 15 až 25 let, neboť policisté s větší dobou trvání služebního poměru jsou v přímém výkonu služby spíše výjimkou. Většina déle sloužících policistů opustila služební poměr v době po začátku platnosti zákona o služebním poměru č. 361/2003 Sb.

K dalšímu kritériu výběru respondentů sloužil graf o nejvyšším dosaženém vzdělání policistů na Správě Jihomoravského kraje, ve kterém je zohledněno na jaké instituci policista dosáhl svého vzdělání. Jedná se tak o vzdělávací instituce z civilního sektoru, jako jsou státní a nestátní školy v programu středoškolského, vyššího odborného a vysokoškolského vzdělávání. Vzdělávání policistů na resortních institucích probíhá především v nástupních odborných školách, které jsou pro všechny policisty povinné a jsou zohledněny v dotazové části. Dalšími resortními školami je Policejní akademie ČR, vyšší odborné školy MV a do nedávané minulosti fungující střední odborné policejní školy ve studijním oboru „Policejní činnost,“ kde si policisté mohli doplnit odborné středoškolské vzdělání ukončené maturitní zkouškou.

5.4 Provedení sběru dat výzkumu

Z každého oboru vzdělání (absolventi: Policejní akademie ČR, vyšších odborných škol, vysokých škol a středních škol) byli tedy vybráni tři respondenti, kteří vyhovují uvedeným kritériím. Těmto respondentům byly pokládány otevřené otázky, kdy byl stanoven daný problém a charakter odpovědi byl ponechán zcela na konkrétním respondentovi. Struktura otázek byla předem připravena a pořadí otázek si mohl respondent zvolit sám. Při průběhu rozhovoru docházelo často k prolínání témat a souvislostí mezi danými otázkami a odpověďmi. Délka rozhovorů se pohybovala kolem 40 minut. Každý respondent byl seznámen s tématem a cílem mé práce a stručně mu byla nastíněna zkoumaná problematika. Policisté, kteří svolili k výzkumu, odpovídali na otázky vstřícně a věcně a jevíli o zkoumanou problematiku zájem. U většiny policistů se rozvinula rozsáhlá debata k problematice, z které jsem z důvodu omezeného rozsahu práce vybral klíčové okamžiky vlastních odpovědí.

6 Rozhovory s policisty

6.1 Pokládání otázky

1. Jaké u PČR zastáváte služební místo, v jaké hodnosti, jak dlouho jste ve služebním poměru k PČR a jakými složkami při výkonu služby jste prošel?
2. Jakého vzdělání jste do současnosti dosáhl (či studujete), v jaké instituci toto vzdělávání proběhlo a jaký studijní obor?
3. Jakou jste absolvoval formu odborné nástupní školy k PČR a co dle Vašeho názoru Vám tato škola poskytla pro další výkon služby?
4. Jak probíhá a probíhalo Vaše další vzdělávání u PČR, kolika významných vzdělávacích aktivit jste se zúčastnil a jaký měly pro Váš výkon služby přínos?
5. Který ze studovaných předmětů ovlivnil pozitivně Váš výkon služby a jak se objevuje jeho přínos pro výkon Vaší služby?
6. Jak Vás ovlivňuje Vaše délka služebního poměru v rámci nabytých zkušeností a jejich další aplikace při výkonu služby?
7. Je podle Vás dostatečně realizován výcvik a příprava na službu a co byste navrhl ke zlepšení současného stavu?
8. Jaký je Váš názor na možnosti dalšího profesního růstu z hlediska Vaší praxe ve službě a dosaženého vzdělání?
9. Jaké vidíte nedostatky v dosavadním celoživotním vzdělávání policistů a jejich kariérním a profesním růstu?
10. Jakým směrem by se dle Vašeho názoru mělo směřovat vzdělávání policistů, za jakých podmínek a jakých cílů by mělo dosahovat?

6.2 Přepisy odpovědí dotazovaných respondentů

Nadpraporčík P. M. – policista č. 1

ad. 1) U PČR jsem ve služebním poměru již 17 roků a v současnosti působím jako vyšetřovatel na SKPV ÚO Vyškov ve služební hodnosti vrchní inspektor. Od svého nástupu k PČR jsem prošel všemi složkami pořádkové policie. Nastoupil jsem jako řadový hlídkový policista na obvodní oddělení a postupně jsem prošel spisovou službou pro zpracování přestupků a trestných činů až na SKPV oddělení obecné kriminality, kde jsem již dva roky.

ad. 2) K PČR jsem nastupoval se Střední průmyslovou školou v Prostějově, která byla zakončena maturitní zkouškou. V době, kdy jsem nastupoval na tuto školu, se jednalo o perspektivní obor pro průmyslovou výrobu. V současnosti studuji poslední ročník interní vyšší odborné policejní školy v Brně. Studium bude zakončeno titulem Dis.

ad. 3) Absolvoval jsem odbornou nástupní školu policejní v Brně, která trvala 18 měsíců. Myslím, že tato škola mě výborně připravila do služby. Naučil jsem se zde všechny nezbytné znalosti pro službu. Čerpám z ní doposud. Škoda, že již od doby studia na této škole uplynulo tolik času a mnohá legislativa a zásady policejní práce se změnily. Čerpám z této školy i při současném studiu na VOŠ policejní. Tato škola mi poskytla nejlepší základnu pro službu.

ad. 4) Moje další vzdělávání u PČR bych zhodnotil jako nulové. Absolvoval jsem pouze nějaká školení na vyšetřování mládeže a zcela nedostatečné školení k platnosti nového trestního zákoníku. Jako tzv. spisový policista na obvodě jsem si nemohl dovolit účastnit se z vlastní vůle žádného jiného vzdělávání, neboť moje spisy by dostal další spisově zatížený policista. Rovněž tak vedoucí si toho je vědom, tak mě ani na žádné školení nikdy neposlal. Situace je po této stránce velmi špatná. To je obecně známo. Jak už jsem uvedl, studuji VOŠ policejní a z této školy čerpám veškeré další vědomosti.

ad. 5) Mám pocit, že nejvíce mi pro výkon služby prospěla výuka práva, samozřejmě současného trestního práva ale i ostatních odvětví práva. Zcela zbytečné mi naopak přišlo studium historie práva, kdy jsme se učili na VOŠ právo z dob starého Říma. Výuka kriminalistiky by se měla zaměřit především na aplikaci do výkonu služby a méně na

teorii. Rovněž tak výuka cizího jazyka je potřebná. V mém případě je to němčina. Škoda, že neexistuje možnost si cizí jazyk procvičovat i nadále v rámci služby. Ulehčí to velmi práci, když policista je schopen komunikovat v cizím jazyce.

ad. 6) Výkon služby bych hodnotil jako nejlepší školu. Každý problém, na který jsem během služby narazil, jsem musel vyřešit většinou svépomocí, nebo mi poradil starší kolega. Čím více jsem se u toho zapotil, tím více si to pamatuji. Praxe ve výkonu je lepší než všechny školy.

ad. 7) Po dobu mého výkonu služby to jde s výcvikem a přípravou do služby velmi z kopce. V současné době chodím na služební výcvik asi čtyřikrát do roka a na pistoli se skoro bojím sáhnout. O výcviku sebeobrany ani nemluvím. Ke zlepšení bych navrhl pravidelný měsíční výcvik sebeobrany a střelby dvakrát týdně a dostatečný počet nábojů na vystřílení. Školení nových předpisů probíhá většinou tak, že pouze potvrdím v systému E-siař „seznámen“ a ani si nemám čas přečíst, o čem to vůbec je. Je to jen forma alibismu, aby inspekce měla za co trestat. Ostatní školení probíhá jen přečtením novel, ale žádné vysvětlení k tomu není. To jsem zažil při školení k novému trestnímu zákoníku. Platí prostě známé: „Rybo, plav.“

ad. 8) Profesní růst se odvíjí asi od stavu policie. Nechci se nijak blíže vyjadřovat, jak tento profesní - kariérní růst fungoval a funguje. Kdo se chce vzdělávat a má možnost z hlediska své služební pozice, nemá asi problém. Myslím, že by se mělo zohledňovat hlavně dosažené odborné vzdělání, praxe ve službě a lidský přístup k podřízeným a občanům.

ad. 9) Z větší části jsem již nedostatky označil v předchozím rozhovoru. V minulosti si vzpomínám, že existovaly různé kurzy a probíhalo mnoho IMZů⁸⁸. V současnosti se šetří a vzhledem k personálním stavům si ani vedoucí nedovolí postrádat policisty, kteří mají přidělené spisy. Dozorující státní zastupitelství nezajímá, že policista je nemocný nebo se účastní nějakého kurzu, lhůta je lhůta. Vzdělávacích aktivit se dle mého názoru účastní především vedoucí pracovníci a analytici. Běžný řadový policista jen výjimečně. Policista by se měl vzdělávat systematicky v průběhu služby a zaměření by mělo být především na jeho výkon služby a nové předpisy a legislativu. Rovněž tak je potřeba se zaměřit na

⁸⁸ IMZ – instrukčně metodické zaměstnání organizované resortem vzdělávání PČR. Zaměřené různě podle aktuálních problémů.

právní výklad legislativy. Produkce různých interních nic neříkajících nebo nesmyslných nařízení u policie je opravdu vysoká. Policista nemá šanci se s nimi seznámit, nebo si je jen přečíst. Policii by hodně prospělo, kdyby se tato produkce omezila na opravdu nutné předpisy.

ad. 10) Vzdělávání policistů by se mělo jednoznačně orientovat bezpečnostně právním směrem. Policisté by měli být vzdělávání podle svého služebního zařazení. Veškeré studium by mělo probíhat na resortních školách, které budou zaměřeny především na výkon služby a méně na teorii. Jak už jsem uvedl, vzdělávání by mělo probíhat systematicky během celého průběhu služby. K některým věcem je potřeba se rovněž vracet a znovu si je oživovat. Tento proces jsem poznal v současnosti při studiu na VOŠ, kdy si vlastně rozšiřuji a opakuji předměty, které jsem studoval na nástupní odborné škole. Tento směr vzdělávání považuji pro výkon služby policistů za nejlepší. Cílem by měl být policista profesionál po všech stránkách.

Nadporučík Mgr. D. S. – policista č. 2

ad. 1) Ve služebním poměru u PČR jsem 12 roků. Začínal jsem jako běžný policista na OOP. Postupně jsem se zařazoval do odbornějších výkonů činností až ke zpracovávání trestných činů. V současné době působím jako zástupce vedoucího obvodního oddělení. Jako ZVO (zástupce vedoucího oddělení) jsem působil rovněž v předešlé době, jednalo se ale o malé obvodní oddělení.

ad. 2) K policii jsem nastoupil s úplným odborným středoškolským vzděláním. Během služby jsem si doplnil bakalářské a magisterské vzdělání na Institutu mezioborových studií v Brně, obor sociální pedagogika.

ad. 3) Pro nástup k policii jsem měl dobrou přípravu, neboť jsem jako civilní středoškolák studoval na Střední policejní škole v Holešově. Poté jsem se přihlásil k policii a absolvoval jsem na stejné škole odbornou základní přípravu v délce 6 měsíců. Učivo obou škol se značně prolínalo, a proto si myslím, že to byla dobrá volba pro službu u policie. ZOP v Holešově mi doplnila především služební přípravu, jako střelecká

příprava, sebeobrana, spojovací příprava a policejní činnost. Ostatní předměty jsem absolvoval v dostatečné míře na střední policejní škole.

ad. 4) Moje další vzdělávání u policie probíhalo na civilní vysoké škole, již zmiňovaném IMS Brno, kde jsem si doplnil vysokoškolské vzdělání. Do vystudování bakalářského programu jsem se mohl ucházet o místo vedoucího na OOP, i když tehdy nebylo na toto místo ještě třeba vysokoškolského vzdělání. Z interního vzdělávání jsem se účastnil manažerského kurzu, transakční analýzy, kurzu vyšetřování domácího násilí a spousty dalších krátkodobých školení. Myslím, že ne všechny kurzy či školení měly význam pro službu. Hodně mi pomohl kurz vyšetřování domácího násilí. Byl dobře propracovaný i po stránce modelových situací a výkladu práva.

ad. 5) Pokud mám vybrat ty předměty, které mně nejvíce prospěly pro výkon služby, tak bych jednoznačně uvedl právo. Je to základ policejní práce a poskytlo mi teoretické znalosti pro službu. Rovněž tak psychologie, hlavně ta aplikovaná, mi pomohla pro lepší komunikaci a empatie s podřízenými a občany. Dále bych hodnotil prospěšně i management. V současné době využívám některé získané zkušenosti při výkonu služby vedoucího pracovníka.

ad. 6) Tato otázka se mi zdá jako dvojsečná zbraň. Z jedné strany bych délku služby hodnotil jako velký přínos pro službu, jako základnu zkušeností, ale z druhé strany se může jednat i o postupný nástup syndromu vyhoření. Hlavně v současné době, kdy je stav u policie hodně demotivující, žádné vize a pozitiva.

ad. 7) O nějakém výcviku, či přípravě na službu se nedá ani mluvit. Zcela chybí odborná příprava policistů, jak po stránce tělesné přípravy, tak po stránce psychické či odborné přípravy. Ke zlepšení současného stavu bych navrhl, aby byl hlavně vyčleněn čas a prostředky na toto vzdělávání a výcvik a vůbec bylo nějaké realizováno.

ad. 8) Možnosti jsou z reálného pohledu, vzhledem k současnému stavu policie omezené až nereálné. Nicméně však teoreticky možné. Dále bych to nekomentoval.

ad. 9) Žádné celoživotní vzdělávání policistů vlastně reálně neexistuje. Policisté se vzdělávají pouze z vlastní iniciativy a podle svých možností, co jim služba dovolí. Rovněž tak kariérní růst vlastně neexistuje. Při současném snižování stavů se čeká na

každé volné místo, aby se mohlo zrušit. Největší ztráty policistů (odchody) jsou z přímého výkonu, což o něčem svědčí. Při jejich zatíženosti ani nemůže žádné další vzdělávání být realizováno. Většiny vzdělávacích aktivit se účastní nevykonné složky.

ad. 10) Rozhodně by se další vzdělávání mělo ubírat směrem odborných předmětů. Vzdělávání však souvisí především s problémem, koho dnes v policii vzdělávat, protože v současné situaci není u výkonnostních složek koho vzdělávat. K výkonu služby je potřeba každého, kdo má ruce i nohy. Nemohu si jako ZVO dovolit postrádat jednoho nebo více policistů, kteří mi budou chybět při výkonu služby. Jejich povinnosti, jak při zpracování spisů, tak i při obsazování do služeb, prostě nemám na koho přenést. Kvalitní podmínky k výkonu služby tak souvisí i s potencionálním vzděláváním policistů. Toto se potom odráží i na kvalitě policistů a jejich výkonu služby. O své místo se svým způsobem neobávám, neboť je stejně tzv. odstřelové. Cílem vzdělávání policistů by měl být profesionální, spokojený policista a spokojený občan.

Poručík Bc. I. M. – policista č. 3

ad. 1) Aktuálně jsem zařazen ve služební hodnosti komisaře SKPV OHK. U PČR sloužím již 9. rok. Nastupoval jsem v hodnosti strážmistra na OOP malého typu a poté jsem postoupil na větší OOP jako vyčleněný na trestní spisy. Dva roky jsem na oddělení hospodářské kriminality.

ad. 2) Nejvyššího vzdělání jsem dosáhl již u policie na Policejní akademii ČR jako bakalář v oboru bezpečnostně právní studium, kde jsem studoval při zaměstnání.

ad. 3) Základní odbornou přípravu jsem absolvoval v rozsahu 12 měsíců na SPŠ Brno. Tam mi poskytli dle mého názoru veškeré potřebné vzdělání pro službu na základním útvaru policie. Při nástupu na OHK jsem žádný kurz neabsolvoval a nikdo mě na tento druh vyšetřování ani nijak nepřipravil.

ad. 4) Kromě absolvování již zmíněné ZOP se o žádném systémovém vzdělávání nedá hovořit. Vyjma kurzu „transakční analýzy“ jsem se za dobu své působnosti u PČR i přes projevený zájem nezúčastnil žádné vzdělávací aktivity. Každoročně se ale zúčastňuji

povinného školení řidičů a přezkušování vědomostí a dovedností ze zákona o PČR a střelecké přípravy. Nikdo mě na to ale nepřipravuje. Jen na přezkoušení řidičů je jeden den na seznámení s novými normami a interními předpisy.

ad. 5) Z celkového hlediska každý z předmětů studovaných na PAČR měl pro mou práci nějaký přínos. Nejmarkantnější však byl význam předmětu trestní právo hmotné, trestní právo procesní a kriminalistika. Kriminalistika hlaně ta aplikovaná. Tyto předměty mi poskytly rozhled a hlubší poznání daných problematik na teoretické úrovni. Čerpám z této teorie doposud. Škoda, že jen z teorie. Mnoho se změnilo od dob mého studia.

ad. 6) Délka praxe se zcela určitě projevuje pozitivně na objemu nabytých zkušeností, avšak je nutno podotknout, že se jedná s přihlédnutím k současnému systému edukace u policie v drtivé většině o získané zkušenosti systémem pokus/omyl, což je dle mého názoru za současného stavu kriminality z dlouhodobého hlediska nepřijatelné. Zním případy, že civilní studenti z PAČR, kteří studovali se mnou a následně nastoupili k policii a cítili se nedocenení, když nastoupili na základní útvar a ne k celostátnímu útvaru, který řeší závažnou kriminalitu. Kde je potom praxe? Některým se to totiž povedlo.

ad. 7) Dle mého názoru je příprava i výcvik na službu na hrubě nevyhovující úrovni. Návrhy na zlepšení tohoto neutěšeného stavu by: ad. 1) byly vzhledem k obsáhlosti uvedené problematiky na samostatnou diplomovou či disertační práci. Ad. 2) raději to přenechám k tomu určeným funkcionářům. Máme jich na tuto činnost dost.

ad. 8) Možnosti svého osobního profesního růstu spatřuji zejména v prohloubení znalostí v oblasti svěřených problematik a jejich zpětné uplatnění v praxi. K tomuto je opět nutno podotknout, že k tomu bude třeba značná dávka osobní iniciativy a nemalých vlastních finančních investic, jelikož resortní vzdělávání, dle mého názoru na naší úrovni (OHK), neexistuje.

ad. 9) Dle mého názoru, v souvislosti s výše uvedeným, žádné celoživotní vzdělávání u policie neexistuje (alespoň na naší úrovni), a proto není třeba se zabývat nedostatky. S tímto souvisí i profesní růst, který jde ruku v ruce se vzděláváním, a tudíž je jako takový čistě v rukou individuální iniciativy každého jedince. Co se týká kariérního růstu, tak i zde se jedná o širokou problematiku. Mám – li se však vyjádřit k nedostatkům dané

problematiky, pak se dle mého názoru jedná zejména o demotivující prvky, které však vyplývají spíše z celkového systémového pojetí kariérního řádu. Mezi tyto demotivující prvky bych zařadil zejména účelová hodnocení policistů, zabraňující se účastnit výběrových řízení, neobjektivnost výběrových řízení (předem vybraných vítězných účastníků), podmínky pro možnost vykonávání určitých funkcí – zejména obligatorní podmínka vysokoškolského vzdělání, bez nutnosti patřičného zaměření a bez ohledu na dosavadní získanou praxi, nepřehlednou změť stále se měnícího tabulkového systému bez dlouhodobé koncepce, apod.

ad. 10) Jsem toho názoru, že vzdělávání policistů by mělo být prioritou PČR. V tomto duchu by se měl nést i systém vzdělávání. Dle mého názoru se nemusí vymýšlet nové a nejlepší systémy vzdělávání, ale jednodušší by zcela určitě bylo převzetí již fungujících modelů vzdělávání například ze zahraničí. Mezi stávajícími policisty absentuje především distribuce, praktických zkušeností. Nových trendů, a to jak na straně pachatelů a páchání trestné činnosti, tak vyšetřovacích metod, postupů a zkrátka aktuálních možností policie jako takové i spolupráce s ostatními státními orgány, (např. finanční úřad, atd.). Zlepšení by mohlo být dosaženo stážemi, pravidelnými odbornými a přímo zaměřenými kurzy, a to jak interními, tak externími (které však musí vést lidé z praxe nebo externí odborníci). Ne tak, jak je zvykem, že plukovník s praxí tři roky školí policisty s praxí deset a více roků. Nutno však dodat, že k uvedenému by bylo třeba zejména tímto směrem nastavit celý systém vzdělávání a poskytnout zaměstnancům na tyto vzdělávací aktivity patřičný prostor. Při mé spisové zátíženosti, která se stále zvyšuje, tento prostor chybí. Abych chodil o dovolené dělat spisy, neodpovídá mému přesvědčení o dovolené na zotavenou. Cílem vzdělávacího systému by měl být plně odborně kvalifikovaný policejní sbor, schopný řádně vykonávat činnosti, k nimž byl zřízen.

Kapitán Ing. Bc. P. S. – policista č. 4

ad. 1) V současnosti jsem na služební hodnosti vrchní komisař ÚO Vyškov v hodnostním označení kapitán. Ve služebním poměru jsem od 1. 10. 1995 (16 let), kdy jsem nastoupil na tehdejší Úřad vyšetřování jako vyšetřovatel a asi od roku 2002 jsem byl na OHK SKPV, od 1. 1. 2009 do 30. 6. 2009 zástupce vedoucího OOK SKPV, dále jsem pracoval

jako koordinátor pro SKPV ÚO Vyškov a v současnosti jsem opět zástupce vedoucího OOK SKPV.

ad. 2) Absolvoval jsem v letech 1984 až 1989 Vysoké učení technické, strojní katedra, obor konstrukce obráběcích a tvářecích strojů, kde jsem získal titul Ing. V letech 1996, až 1999 jsem studoval Policejní akademii ČR, bezpečnostně právní směr a získal jsem titul Bc.

Ad. 3) Při nástupu k PČR jsem neabsolvoval žádnou odbornou nástupní školu, ale tzv. školu života. Byl jsem jmenován přímo na funkci vyšetřovatele. Prakticky během týdne jsem dostal přiděleny trestní spisy a po dvou měsících jsem začal chodit do služeb. Jelikož tehdy jsme měli výjimku na vzdělání s tím, že si máme dodělat právnické vzdělání, tak jsem od září 1996 začal studovat PA Praha.

ad. 4) Žádné další významné vzdělávací aktivity jsem neabsolvoval. Jezdila na kurzy pořádané PA Praha. Jednalo se o specializované školení – na různé novely tr. řádu a tr. zákona, případně obory z hospodářské kriminality – zajišťování výnosů TČ, úvěrové podvody, krádeže daně apod. Dále jsem absolvoval školení na problematiku mládeže a bohužel i kurz metody řešení konfliktů pomocí analýzy transakcí, který je sice povinný, ale myslím, že již dlouho existují dokonalejší psychologicko-komunikační kurzy.

ad. 5) Nejvíce mi určitě pomohly předměty trestní právo hmotné a tr. právo procesní. Tyto jsem jako vyšetřovatel nejvíc potřeboval a využil, proto jsem také šel na stará kolena do školy (PA ČR). V té době jsme byli stále ve styku s advokáty, dělali se s nimi výslechy i svědků, vyšetřovací pokusy, advokáti na nás zkoušeli různé figle, neboť hned poznali, že my, nově příchozí, nemáme právní vzdělání. Jelikož nemám rád, když ze mě někdo, dělá vola, tak jsem se snažil co nejdříve do věci proniknout.

ad. 6) Dá se říci, že do novely tr. řádu v roce asi 2002 se délka praxe a narůstající zkušenosti projevovaly jen pozitivně, ale od uvedeného roku probíhají neustálé změny, novely a úpravy, což se projevuje negativně, neboť je třeba neustále se učit něco nového. Člověk se nemůže spolehnout na to, že určitou věc již dělal, neboť mezi tím to mohlo být změněno a dělá to tak, jako by to bylo poprvé. Tím se tedy mažou výhody dříve nabytých zkušeností.

ad. 7) Za současného stavu, kdy není možná specializace, kdy dělá, kdo má ruky a nohy, každý všechno, je těžké provádět nějaký speciální výcvik a přípravu. Velký problém vidím v tom, že se vydávají další a další pokyny na každou blbost, tyto se ještě průběžně novelizují, takže to žádný člověk nemůže ani přečíst, natož se naučit. Řešení je pouze v navýšení počtu lidí, stabilizace a specializace. Myslím ve složkách přímého výkonu. O nějakém výcviku se nedá ani mluvit. To bývalo kdysi.

ad. 8) Otázka možného profesního růstu za současné situace je věštění z křišťálové koule. Již delší dobu trvající nejistota nyní graduje, lidi jsou jen figurky na šachovnici a k tomu neustále někdo třepe se stolkem. Atmosféra je špatná a každý vlastně jede na svoje triko.

ad. 9) Zásadní nedostatek vidím v tom, že nikdo neví, co bude dělat zítra. Vyšleme někoho na školení s určitým záměrem, a po vyškolení jde úplně jinam, kde je zrovna potřeba zalepit díru, tam, kde to nejvíce hoří. Někteří to potom nevydrží a raději odejdou ze služby. Možná je to účel. Těžko říct. Možná časem bude koho vzdělávat, aby se vložené investice pozitivně vracely do výkonu služby. Zatím ale nic.

ad. 10) Nejprve se musí stanovit, co bude policie vlastně dělat, jak bude fungovat, co od ní budeme chtít. Pak teprve můžeme přemýšlet, kam směřovat a provádět vzdělávání policistů, ne to dělat obráceně, někoho školit, vzdělávat a pak přemýšlet, co s ním a jak se jej raději zbavit, protože momentálně potřebujeme ušetřit za každou cenu.

Nadporučík Ing. Bc. L. K. – policista č. 5

ad.1) Jsem zaměstnán jako vedoucí oddělení HK na ÚO ve služební hodnosti komisař. U PČR jsem od roku 1996. Nastoupil jsem na Úřad vyšetřování PČR a tam jsem vlastně doposud, i když se název oddělení změnil.

ad. 2) Jako voják jsem vystudoval VVŠ pozemního vojska ve Vyškově – Inženýrská katedra druhů vojsk. Po nástupu k PČR jsem absolvoval Policejní akademii ČR v bakalářském programu směr vyšetřování.

ad. 3) Když jsem nastupoval jako vysokoškolák k PČR, tak jsem žádnou nástupní školu neabsolvoval. Až se na mě dostalo místo a udělal jsem přijímací zkoušky, tak jsem dálkově vystudoval PA ČR.

ad. 4) Rád a se zájmem se zúčastňuji odborných kurzů. Nejlépe v rozmezí tak 1 až 5 dnů. V posledním roce jsem se asi 4x účastnil školení na finanční šetření. Je to nová problematika, a tak je jí věnována dostatečná pozornost. Jinak jsem se účastnil pouze manažerského kurzu.

ad. 5) Prioritou je jasně trestní právo hmotné a procesní. To je základ práce u PČR. Rovněž tak kriminalistika mě především po teoretické stránce oslovila pozitivně. Vše je ale jen teorie, kterou musím aplikovat do praxe.

ad. 6) Praxe, to je to co musí každý policajt absolvovat. Zatím mě její délka ovlivňuje jen pozitivně. Když jsem nastoupil na úřad vyšetřování, tak jsem čerpal jen od starších a zkušenějších kolegů. Bez nich bych si moc neškrtnul. Praxe představuje teorii do výkonu. Jen tak se člověk otrká. Pokud se mám vyjádřit k možné stinné stránce praxe, tak jediné negativum vidím v tom, že některé věci se stanou po čase rutinou a snáze se udělá chyba.

ad. 7) Nejsem tak docela obeznámen s osnovami a náplní výcviku, různých policistů. Na našem oddělení OHK moc výcviku nemáme a spíše hledáme, jak využít každý čas pro zpracování spisů. Jinak si myslím, že je výcvik policistů realizován nedostatečně. Vše se odvíjí od vložených financí. Třeba pro problematiku OHK neexistuje žádný specializační kurz.

ad. 8) Praxe v profesním růstu je taková, že pokud policista splňuje vzdělání na požadovanou TT, nikdo se o jeho další či odborné vzdělávání nestará. V současnosti je spíše trend profesní růst utlumit z důvodu úspor. Proto vlastně skoro žádný není.

ad. 9) Myslím, že o žádný systém celoživotního vzdělávání nejde. Jak vyplývá z již zodpovězených otázek, je snaha pouze zalepit díry, které nás nejvíc trápí. Jestli nějaký systém celoživotního vzdělávání existuje, tak o něm nevím.

ad. 10) Vzdělávání u PČR se jednoznačně musí směřovat do kriminalistiky a trestního práva. Myslím, že zde je nejvíce nedostatků. Mělo by se školit i za cenu dálkového studia hlavně na resortních školách nebo i na civilních za podpory PČR. Myslím, že čím více vzdělaných lidí bude u PČR, tím více bude profesionální, bude mít potřebný nadhled, profesionální chování a vystupování. Vzdělávání by se mělo ubírat směrem kratších

specializovaných kurzů. Ty lze snáze přetrpět z důvodu zatíženosti policistů. Ze své pozice vedoucího dávám přednost vzdělávání v kurzech než zatíženosti policistů. Nejsem ale schopen to ze svého místa více ovlivnit. Zatíženost bude podstata problému, která není dořešena. Každá koncepce vzdělávání by se měla odvíjet od možnosti mužstva se účastnit.

Poručík Bc. J. F. - policista č. 6

ad. 1) U policie jsem 13 let. Nastoupil jsem na ulici jako člen pohotovostní motorizované jednotky a postupně jsem prošel přes vyřizování přestupkových spisů na trestní a na stálou a výjezdovou službu. V současnosti jsem již 3 roky komisařem na OOK SKPV.

ad. 2) K PČR jsem přišel jako vyučený na výjimku a ihned jsem nastoupil do policejní školy, kde jsem si dodělal maturitu a na kriminálce jsem dálkově vystudoval Dubnický technologický institut, obor učitel odborného výcviku a praktického výcviku, jako bakalář. Prostě jsem uvažoval i o tom, že ne na pořád musím zůstat u PČR a tuhle školu bych uplatnil i v civilu a rovněž jsem s ní splnil i požadavek vzdělání na služební místo.

ad. 3) Jak už jsem uvedl, šlo o střední policejní školu v denním studiu na 24 měsíců obor policejní činnost. Tato škola mi poskytla vše, co pro službu potřebuji. Bylo by potřeba ji ale vystudovat znovu. Mnoho se již změnilo.

ad. 4) Další vzdělávání probíhalo velmi nedostatečně. Nástupní škola na SKPV byla společná pro operativu a vyšetřování a probírala se spousta zbytečných a již všeobecně známých věcí. Jinak si na žádnou významnou vzdělávací aktivitu nevzpomínám.

ad. 5) Z vyučovacích předmětů dubnického institutu asi vůbec žádný, možná psychologie, abych se naučil jednat s lidmi a měl k nim schopnost empatie. Čerpám ze SPŠ a praxe.

ad. 6) Hledisko délky služby posuzuji ze dvou stran. Až při výkonu praxe by se mělo z policistů vybírat, kdo může postoupit na vyšší místa, Na základním útvaru by měl každý strávit minimálně 5 let. Jen tak by dostatečně poznal problematiku policejní služby. Z druhé stránky, když postupem času zjišťuji, jak státní aparát funguje, tak jsem docela zklamán až zhnusen. To je vše.

ad. 7) Výcvik u PČR je realizován úplně nedostatečně a nesprávně. Bývá zvykem, že vedoucí výcviku si dokazuje svoje kvality na úkor těch, co by měl učit. V četnosti výcviku je další obrovský problém, který by měl ctít i právě ten vedoucí výcviku. Jednou za čtvrt roku výcvik se zbraní je spíše údržbou zbraně. Výcvik by měl být více aplikovaný na konkrétní situace. Chybí zcela motivace k výcviku. Policie by měla poskytnout dostatek času a prostředků na řádný výcvik. Opakování je sice matka moudrosti, ale nesmí nám to výcvik znechutit.

ad. 8) Policista musí mít prvně nějaké ty známosti, aby se mohl dostat dál. Může být dobrý, jak chce a stejně ho přeskočí někdo jiný, který má známého na správném místě. Jen málo lidí profesně postoupilo takovým způsobem, jak by kariérní růst měl vypadat. Ono někdy stačí, když se někdo jenom zmíní, že ten a ten by mohl jít na to místo a už se kyvadlo nahne na jeho stranu. Současná výběrová řízení jsou organizována špatně. Upřednostňuje se jen vzdělání před praxí. Schopnosti takového člověka nejsou dostatečně ověřeny službou, ale pouze na základě rozhodnutí komise. Tito lidé ani neví, co vůbec vybíraný člověk ve službě dělá a jak se chová a zvládá službu.

ad. 9) Nejsou vůbec realizovány odborné kurzy, které jsou přesně zaměřeny na danou aktuální problematiku. Svět se velmi rychle vyvíjí a mění se i legislativa a na to je třeba adekvátně reagovat. Spousta věcí je jen v systému E-siař, kde si to ani nečtu, protože nemám čas a je to velmi zdoluhavé, ale hlavně, že je tam požadavek potvrdit tlačítkem, „byl jsem seznámen.“

ad. 10) Vzdělávání by mělo být realizováno rovněž kariérním způsobem. Nelze přeci, aby policista s praxí sotva 4 roky hned nastoupil do kurzu na SKPV. Každý by měl projít dostatečnou dobou služby na základním útvaru. Vzdělávání by se mělo realizovat především při výkonu služby, aby se samo neodepsalo od reality. Spíš kratší a více aplikované kurzy. Hlavně by další vzdělávání mělo rozlišovat potřebnou odbornost vykonávané služby policistou.

Praporčík I. S. - policista č. 7

ad. 1) U PČR jsem zařazen na služebním místě inspektora OOP, jako inspektor zpracovávající trestní spisy. K PČR jsem nastoupil v srpnu 1999, tedy 12 let ve službě. Nastoupil jsem jako hlídkař a postupem času jsem se dostal na zpracování trestních spisů.

ad. 2) Vyučil jsem se jako automechanik a poté jsem si dodělal maturitu v denním studiu na SŠ strojírenské. V současné době jsem čerstvě dokončil Dubnický technologický institut obor učitelství technických předmětů jako bakalář.

ad. 3) Nástupní škola k PČR byla v SPŠ Brno v délce 12 měsíců. Bylo to to nejlepší pro službu, co mě doposud potkalo.

ad. 4) Zúčastnil jsem se jen kurzu transakční analýzy, dvoudenního kurzu na kriminalitu mládeže, jinak žádného. Policie na mě dosud nijak nepracovala ani na mě nepůsobila.

ad 5.) Když nepočítám ZOP, tak to tedy nevím. Snad jen psychologie. Poskytla mi nějaké možnosti v mezilidské komunikaci.

ad. 6) Délka služby, spíše praktické zkušenosti, mě vlastně naučili vše a učí doposud. Učím se stylem pokus/omyl. Sice mě to někdy stojí nervy a kárání vedoucích, ale nic lepšího jsem nenašel. Myslím, že u policie platí: „Soukolí se pořád točí, i když ho nikdo nemaže a skřípá, ale pořád se točí.“ Tak to vlastně u policie funguje a nikomu to nevádí, protože ten stroj se zatím pořád točí. To myslím vyjadřuje vše pro toho, kdo ví, o čem je řeč.

ad. 7) Výcvik je rozhodně nedostatečný. V minulosti nějaký výcvik probíhal ať už v různých kvalitách, ale v současnosti se neděje nic. Naděje na zlepšení rozhodně není. Finančních prostředků je stále méně a spisů stále více. Nikomu to ale nevádí, protože ten skřípající stroj se pořád točí. Takže ubrat zatíženosti a přidat peněz tam kde je to třeba, tedy na výcviku. Zatím asi není dostatek mrtvých policajtů, aby to někomu vadilo.

ad. 8) V současné době není možný žádný profesní růst. Já jsem během letošního roku dodělal vzdělání a byl jsem vlastně degradován do nižší tarifní třídy, aby se ušetřilo. Nikomu už nezáleželo na tom, zda se vzdělávám nebo ne. Prostě buďto běž do nižší třídy

a hodnosti, nebo běž pryč. Stejně je potřeba snížit stavy. Dělán vlastně tu stejnou práci, které je více, ale za méně peněz. Tak o jaký profesní růst nebo kariérní tu vlastně jde?

ad. 9) O žádném celoživotním vzdělávání nevím. Možná něco existuje pro manažery, ale ne pro pěšáky. Ti nás nechají každý rok přezkoušet ze zákona o policii, střeleb a čekají, až někdo proletí, aby mu mohli snížit plat. Začal platit nový trestní zákoník a nikdo mi k tomu nic neřekl. Jen když jsem odeslal papír na OSZ, tak mi byla vytknuta špatná právní kvalifikace. To jsem se vlastně proškolil z trestního zákoníku sám. Od nás se požadují perfektní výkony, ale ten vklad do těch výkonů vlastně chybí. Když se podívám do E-siaře, tak jen koukám, kolik papírů je někdo schopen vyprodukovat s nulovou upotřebitelností. Kariérní růst proběhl v době, kdy se zřídilo 14 krajských správ. Tam je zašitá ta nadbytečná síla lidí. Za mého dědy existovala pro celou republiku tři ředitelství a fungovalo to.

ad. 10) Ten správný směr by měl být v motivaci, profesionalitě a umění komunikovat. Protože policajt, který se z těch nesmyslů neumí před občanem vykecat a dát mu aspoň naději, tak tu k ničemu není. Nepomůže mu ani perfektní právní orientace. Je jasné, že je problém řídit organizaci o více jak 10 lidech, protože ti se už na ničem nedomluví. Nevidím, ale alespoň snahu o to, aby se tento stav změnil. Od doby PP Koláře jsem od PP ani od politiků neslyšel žádná slova naděje na zlepšení, či pozitivní hodnocení policejní práce. Pokud nevyjdou pozitivní snahy z nejvyšších kruhů, tak nemá cenu vytyčovat žádné cíle.

Nadpraporčík Z. P. - policista č. 8

ad. 1) Ve služebním poměru jsem 11 let a jsem stále na OOP, kde jsem dosáhl nirvány jako vrchní inspektor pro zpracování trestních spisů. Lepší už to nebude!

ad. 2) Nejvyšší vzdělání mám ze SOŠ zemědělské v Boskovicích, kde jsem se vyučil jako automechanik s maturitou. O ničem jiném ani neuvažuji, stavím dům a platím dluhy.

ad. 3) Při nástupu k PČR jsem absolvoval SPŠ Brno v délce 12 měsíců. Poskytla mi vše potřebné pro službu a čerpám z této školy do současnosti.

ad. 4) Prošel jsem pouze kurzem transakční analýzy a kurzem domácího násilí. Jinak ničeho jiného jsem se neúčastnil. Ani zdokonalovacích pobytů IMZ u krajských správ, jak to bývalo dříve. To snad už ani nefunguje. To čtrnáctidenní školení policejního orgánu.

ad. 5) Z civilní školy čerpám nabyté zkušenosti ohledně motorových vozidel. Jinak, jak už jsem uvedl, z nástupní školy беру ve službě prakticky vše, co nás tam učili.

ad. 6) To je asi to jediné celoživotní vzdělávání, co u policie probíhá. Od starších policajtů, co už jsou v civilu, jsem pochytil nějaké zkušenosti jak, co řešit. Oni na to žádné písemné pokyny nepotřebovali. Teď existuje tolik písemných pokynů, že se vždy najde nějaký, který musíte porušit. Syndrom vyhoření asi ještě nepociťuji, nemám na to čas.

ad. 7) Výcvik a příprava na službu??? To jako jednou za rok střelby s 50 náboji? Nevzpomínám si ani, jestli jsem letos vůbec byl na nějakém výcviku. Příprava na službu rovněž žádná není. Co si nezjistím sám, to nemám. To je téma, které je určeno jiným, na to já nemám čas. Úspory, systemizace, zatíženost – vyřešit a potom budeme plánovat.

ad. 8) Z mého pohledu jsem dosáhl vrcholu. Nemám šanci se dostat nikam výše ani na jiné místo. Možná mí ještě přidají spisů, to zcela určitě. Zpracovat je to potom bude opravdu kariérní růst. Ještě v nedávné době ministra Langerera se rozdávaly funkce, a to byly raketové kariérní růsty. Teď máme plukovníky s pětiletou praxí a nikdo neví, co s nimi. Žabáci naskákali na květy, ale dolů se nikomu nechce. Jen na základních útvarech s vámi šibují, jak je třeba. Kolik kolegů v letošním roce spadlo do nižších tříd! To je profesní propadák, ne růst.

ad. 9) Celoživotní vzdělávání by mělo být pro všechny policisty, kteří slouží ve výkonu. Mělo by se na nich pracovat podle služebních míst, na kterých sedí. Není přece možné, aby přišel člověk s VŠ a byl jmenován do funkce komisaře zcela bez praxe jen proto, že má VŠ jakéhokoli zaměření. Ani právník není upotřebitelný u policie, když neví, co se děje ve výkonu.

ad. 10) Základem je, aby každý měl stejné podmínky pro vzdělávání a profesní růst. Potom by se měl klást důraz na vzdělávání při výkonu služby se zaměřením na vykonávanou činnost. Až když člověk prokáže kvality ve výkonu, může se zařadit do

dalšího vzdělávání na jiné služební místo. Myslím, že jsem slyšel, že to kdysi dávno tak nějak fungovalo. Nevím, proč se tento model nepřevezme a nedodrží i dnes. Na jedné straně se na základní útvary hrnou mraky spisů a na druhé straně se někdo nudí a vymýšlí si pro sebe i ostatní nějakou práci. Nejdůležitějším cílem v současnosti by mělo být, aby policie neztrácela nadále krok s vývojem ve společnosti. Vždyť technika, kterou používáme, pamatuje asi ještě předlistopadovou éru. Vždy je třeba myslet na to, že i policajt je člověk a má i svůj život. O důstojný život policisty by se mělo opírat další jeho vzdělávání a profesionalita.

Nadpraporčík O. K. - policista č. 9

ad. 1) Jsem 12 roků u PČR, stále na OOP, v současnosti jako vrchní inspektor na skupině dokumentace.

ad. 2) V civilu SŠ ekonomická, v současnosti studuji VOŠ PČR Brno – bezpečnostně právní činnost. Dostal jsem na to služební volno po dobu celého studia. Jinak bych do toho nešel. Tehdy byla taková doba, že mi to umožnili. Dnes už to asi nejde.

ad. 3) Nástupní škola byla v délce 12 měsíců SPŠ Brno. Dala mi prakticky vše potřebné pro službu. Na SOŠ si to vlastně opakuji s novými předpisy. Tyto školy na sebe dobře navazují. Tak nějak by to asi mělo fungovat.

Ad. 4) Byl jsem vlastně donucen se vzdělávat v rámci mého služebního místa. Vzhledem k tomu, že jsem v 6 TT, tak jsem nastoupil na VOŠ policejní Brno. Mimo to jsem se účastnil kurzu transakční analýzy, každý rok dvoudenního školení na řidičský průkaz a loni dva dny školení na kriminalitu mládeže. Na nový trestní zákoník nás školili dva podplukovníci ve věku cca 25 let. Jen četli nové znění, jinak mi to nic nedalo. Byl to propadák. Tak by to tedy vypadat nemělo. Bez vlastní iniciativy vlastně o žádné další vzdělávání ani nejde. Komplexní přínos dalšího vzdělávání nemůžu zhodnotit. Vlastně o žádné nejde.

ad. 5) Jak už jsem uvedl, hodně čerpám z VOŠ, kterou v současnosti studuji. Jinak především z předmětů, které jsem studoval v nástupní škole PČR. Jde především o pořádkovou a dopravní službu, právo a i psychologie je využitelná při výkonu služby.

Jde především o komunikaci s lidmi. Ta je velmi složitá, zvláště když se každý cítí, že ho policie nějak omezuje a napadá.

ad. 6) Každý policista je ovlivněn délkou svojí služby. Je to ta nejlepší škola života pro každého policajta. Na druhou stranu se délka služby podepisuje i na vlastní osobnosti policisty. Já to vnímám tak, že se po většinu doby služby setkávám jen s lidmi, kteří mají nějaké problémy, či jim vznikla nějaká újma. Člověk jim chce pomoci, ale možnosti jsou hodně omezené. Těžko se to vysvětluje lidem, kteří nemají potuchu o policejní práci. Tento handicap se potom časem projevuje u každého policisty.

ad. 7) Příprava na výkon služby je velmi krátká a nedostatečná. V současné, či vlastně nedávné době, se nově nastupující policisté ani neměli šanci naučit to, co budou potřebovat a někteří hned byli vrženi na odpovědná či vedoucí místa. Myslím, že u některých chybí i základní vojenská služba. Běžná služební příprava už snad ani neprobíhá. Chybí peníze a lidé do výkonu. To je hlavní zádrhel.

ad. 8) Profesní růst je minimální, nebo v současnosti vůbec žádný. Služební místa jsou obsazována podle nesmyslných kritérií. Nezáleží vůbec na oboru, ve kterém policista dosáhl vzdělání ale hlavně, že nějaké má. Taktéž je to i s praxí ve službě. To je ještě horší, ta je vlastně k ničemu. Hlavní je titul a známosti.

ad. 9) Nestačí jen alibisticky seznamovat policisty se spoustou nových předpisů a neustále vydávat nějaké nové nesmyslné předpisy. Je třeba tu spoustu nařízení omezit a vysvětlit podstatu věci. U policie je třeba na všechno mít papír, aby někdo mohl říct, že porušils toto konkrétní nařízení, s kterým jsi byl podle podpisu seznámen. Vzdělávání policistů nemá žádný systém a od toho se odvíjí i kariérní řád. U některých policistů ale neplatí ani to, že čím déle slouží, tím jsou profesionálnější. Spíše se vyplácí, čím méně toho dělám, tím méně je možností mě potrestat. To je chyba.

ad. 10) Vzdělávání policistů by mělo být systémové, postupné a mělo by probíhat stále. Jedná se především o odborné věci a novely zákonů. Především by mělo být zaměřené na odborné kurzy. Co je nám platný policista s VŠ v oboru nábytku, když kontroluje dopravu na ulici. Cílem vzdělávání policistů, by měla být kvalitní služba občanům. Rovněž občan by měl od policisty na rovinu vědět, jaké má policista reálné možnosti v jeho věci konat,

a ne jen jak se fiktivně podobné případy vyšetřují. Otevřenost a profesionalita, to jsou dvě věci, které by měly jít spolu a měly by být cílem vzdělávání policistů.

Poručík R. R. Dis. - policista č. 10

ad. 1) U PČR jsem 25 let. Nastoupil jsem na OOP potom na DI a následně na OOK kde jsem doposud ve služební hodnosti komisaře.

ad. 2) Vyučil jsem se automechanikem. U SNB jsem si dodělal dálkově maturitu a před rokem jsem absolvoval VOŠ policejní v Pardubicích jako Dis.

ad. 3) Jako nástupní školu jsem absolvoval školu VB v Brně. Čerpám z ní do současnosti i při studiu na VOŠ. Je to už ale velmi dávno a mnoho se změnilo. Dobrý základ pro službu a další studium mi ale dala.

ad. 4) V dřívější době probíhalo každý rok školení policejních orgánů v délce 14 dnů. Tam nás školili v nových předpisech a opakovali jsme to, co bylo nutné znát. Při změně zařazení jsem prošel rovněž v minulosti vždy povinným specializačním kurzem. Do nedávna existovaly i odborné IMZY. Tak dva tři roky zpět jsem se kromě povinných přezkoušení z ŘP a služebního zákona neúčastnil žádných vzdělávacích aktivit. Samozřejmě mimo VOŠ, která mi byla umožněna studovat vzhledem k zastávanému služebnímu místu, na které je požadováno nejméně VO vzdělání.

ad. 5) Většina předmětů, které jsem studoval na VOŠ, je upotřebitelná při výkonu služby.

ad. 6) Během své služby jsem se setkal s různými situacemi, které se svým způsobem opakují či jsou si podobné. Poznal jsem spoustu lidí a spoustu forem chování lidí. Během služby jsem se sám snažil seznamovat s novými předpisy a umět na ně reagovat. Výkon ve službě je pro policisty nezbytný. Je možné, že se u mě zčásti může projevit i syndrom vyhoření, ale ten se především odvíjí od prostředí, ve kterém sloužím. V současné době je to především nestabilita a nejistota úplně ve všem.

ad. 7) Výcvik a příprava na službu je zcela nedostatečná. V minulosti byl výcvik nějakým způsobem prováděn, i když ne zcela dobře, v současnosti není praktický žádný. Na tom co není, není co zlepšovat.

ad. 8) Na tuto problematiku mám velmi pesimistický názor. Současný trend obsazování funkcí je nastaven špatně a vymyká se zcela kariérnímu řádu. Máme tu spoustu vojáků, i když není válka, spoustu inženýrů, i když nic nestavíme, jen odborníků máme nedostatek.

ad. 9) To je velmi složitá otázka, která je ale spojena s jednoduchou odpovědí. Pokud nebude dostatečný rozpočet pro policii, nebude ani reálné žádné celoživotní vzdělávání. Lidi musí mít u policie jistoty a naděje na lepší zítřky, ne jen snižování stavů a úspory. Otázkou ale je, jestli je vůbec zájem policisty vzdělávat, aby byli ve službě obratní. Znáám jednoho ředitele velké firmy u nás v regionu, který nabírá a propouští lidi jako na běžícím pásu. Prý jsou to jen dělníci, kteří se musí hýbat. Nepotřebuje vědátory na to, aby ovládaly běžné stroje, ale dělníky, s kterými může manipulovat, jak potřebuje. Takový je trend asi i u policie.

ad. 10) Rozhodně je potřeba policisty vzdělávat, procvičovat a obnovovat jejich vědomosti a dovednosti. Policajt není voják na stráž, který je jen vidět a hlídá bod „A“, ale měl by komunikovat a ovládat svoje řemeslo. Důraz by měl být kladen na specializaci vykonávaného druhu služby, vzdělávat podle doby služby. Některé dobré vzdělávací systémy jsme opustili, místo toho, abychom je zdokonalili. Cílem by měl být profesionál ve svém oboru, žádný univerzální voják.

Poručík L. K. Dis. - policista č. 11

Ad. 1) U PČR 16 let. Po celou dobu na DI, silniční dohled, nehody, zástupce vedoucího pro vyšetřování dopravních nehod jako komisař.

ad. 2) K PČR jsem nastupoval s maturitou na strojní průmyslovce. U PČR jsem vystudoval VOŠ policejní v Jihlavě – dopravní služba.

ad. 3) Nástupní školu jsem absolvoval 12 měsíců v Brně. Byla již zaměřena na dopravní službu. Byla to asi nejdůležitější škola, kterou potřebuji pro výkon služby. I když se to tak možná nezdá, dala mi základ i pro další studium.

ad. 4) Následně jsem prošel 3 měsíční specializací na dopravní nehody a během služby spoustu školení na předpisy v dopravě. Za poslední rok jen dvoudenní kurz pro manažery a nějaké prodloužené porady, které byly ale většinou zaměřeny na pokárání za nedostatky ve službě, než vlastní školení. U policie se hodně a často kárá. Policista asi musí být stále pod tlakem, aby pracoval normálně.

ad. 5) Nejvíce mě ovlivnila nástupní škola a VOŠ. Bylo to jako navazující studium. Většina odborných předmětů, které jsme měli na VOŠ i v nástupní škole je upotřebitelná ve službě. Samozřejmě se tam vyskytují i zbytečné předměty jako např. filosofie, sociologie či historie práva. To tam ale asi musí být, aby to byla škola a ne jen specializační kurz.

ad. 6) Během služby nabírám stále nové zkušenosti. I když jsem u policie delší dobu, tak se mi zdá, že se pořád učím něco nového. Naše politická scéna je po legislativní stránce velmi produktivní. Povinnost odsloužit na určité pozici daný počet roků by měla být striktně dodržována. Je jen málo služebních míst, kde potřebujeme více okamžitý nástup specialistů z civilu, než policisty, kteří sloužili a mají zájem postoupit. Praxe je prostě škola života, kde se časem ukáže, kdo postupuje do dalšího ročníku a kdo propadl.

Ad. 7) Z mé pozice zástupce vedoucího bych řekl, že není zájem o výcvik a přípravu na službu. Závazným pokynem je stanoveno, kolika výcviků se musí policista minimálně zúčastnit, ale vyplývá z toho, že je to i maximum, kolika se má zúčastnit. Pokud zařadím policistu do výcviku, nemůžu ho dát na ulici a už jsem špatně hodnocený. Na zlepšení bych navrhl přehodnotit současnou koncepci výcviků a opustit populistická politická řešení a vrátit se k účelnému výcviku policistů. Těžko na cvičišti, lehce na bojišti. To je prověřené a mělo by se z toho vycházet.

ad. 8) Profesní růst u policie se zastavil. Místa jsou již obsazena a v současnosti bychom se potřebovali spíše zbavit nadbytečných funkcionářů a drahých služebních míst. Jednodušší je ale propustit dělníky na ulici, než sáhnout do vedoucích a nevýkonných funkcí. V nedávné době se k policii náborovali stovky vysokoškoláků, kterým se

slibovaly hory doly, a teď mám na ulici vysokoškoláky, kteří by chtěli po třech letech výkonu praxe velet, ale ne sloužit na ulici. Myslím, že je zbytečné, aby se některé funkce obsazovaly vysokoškoláky. Je to asi jen pokus o umělé navýšení počtu vysokoškolsky vzdělaných lidí. Tito se pak cítí při běžném výkonu nedocení.

ad. 9) Spatřuji jen jeden nedostatek. Žádné celoživotní vzdělávání neprobíhá. Možná je to dáno tím, že ještě nikdo neví, kolik policistů vůbec bude třeba vzdělávat a kolik má odejít.

ad. 10) Myslím, že systém vzdělávání formou policejních VOŠ je dobrý. Jen ta délka by se měla přizpůsobit výkonu služby. Nelze policistu postrádat ze služby půl roku. Vzdělávání by mělo jít formou pokračujícího, průběžného a navazujícího studia. Kdo má zájem, může se vzdělávat i na civilních školách, ale ta podstata by měla probíhat na interních institucích a být odborně zaměřená. Rozhodně by mělo být odborné studium podporováno studijními volny ze strany policie. Tak, jak byly podmínky na vzdělání nastaveny v novém služebním zákoně, je zcela špatné. Došlo k úplnému zničení interních doškolovacích institucí. Každý prahnul po dosažení VŠ vzdělání, za jakoukoliv cenu, jen aby mohl zastávat vyšší služební místo. Vzdělávání policistů by se mělo odvíjet průběžně od výkonu jejich služby. To by mělo být i cílem vzdělávání. Soustavné postupné zdokonalování a procvičování již jednou započatých kompetencí. Vzdělání by policistovi mělo poskytovat nejen odbornost, ale i morální sílu. K tomu je ale třeba stabilizace bezpečnostních sborů.

Poručík Mgr. D. G. - policista č. 12

ad. 1) U PČR zastávám služební místo ve funkci komisaře OOK SKPV, kdy mám hodnost poručíka. Ve služebním poměru jsem od roku 1989, což je 22 let. Během zmíněného období jsem prošel složkami od inspektora pořádkové služby (IPS), staršího inspektora pořádkové služby (SIPS), vyhledavatele – což je policista zpracovávající trestné činy do hranice odnětí svobody do 6-ti let. Zmíněné složky a jejich názvy byly užívány v dřívější době. V současnosti již nejsou v platnosti. Služební poměr jsem vykonával na Obvodním oddělení policie ve Vyškově. V roce 1993 vzniklo a bylo zřízeno nové Obvodní oddělení policie v Drnovicích, kde jsem vykonával funkci zástupce

vedoucího uvedeného obvodního oddělení. Od roku 1995 jsem započal výkon služby na obecné kriminální policii ve Vyškově. U této složky jsem i v současné době.

Ad. 2) Než jsem vstoupil do služebního poměru PČR, tak jsem vystudoval střední odbornou školu se zaměřením na učební obor číšník. Následně jsem v nástavbovém studiu pokračoval na střední ekonomické škole společenského stravování, které jsem zakončil maturitou. V souvislosti s výkonem povolání policisty a dle předchozího názvu příslušníka SNB, jsem v rámci edukačního programu absolvoval nástupní praporčickou školu, která byla zakončena závěrečnou zkouškou z odborných předmětů. Dále vzhledem k profesnímu růstu jsem byl vedením doporučen a dále absolvoval důstojnickou školu v rámci vzdělávacího rezortu PČR. V průběhu dalšího mého vzdělávání jsem vystudoval vysokou školu pod Baťovou univerzitou s názvem Institut mezioborových studií Brno, obor sociální pedagogika. Vysokoškolské vzdělání jsem ukončil jak státní závěrečnou zkouškou s titulem bakalář, tak i v navazujícím studiu státní závěrečnou zkouškou s titulem magistr.

Ad. 3) Jak již jsem v předchozím dotazu zmínil, před nástupem a samotným výkonem profese policisty PČR jsem absolvoval odbornou nástupní praporčickou školu v Praze, která byla v délce trvání jednoho a půl roku formou denního studia. V rámci profesního růstu jsem dále absolvoval důstojnickou školu v Brně, formou denního studia, která sloužila pro zdokonalení a vyšší odbornost výkonu policejní práce. Následně, již na pozici policisty kriminální policie, jsem se účastnil několikadenních školení se zaměřením na problematiku páčání trestné činnosti mládeží a na mládeži a dalších instrukčně metodických školeních po liniích páčání trestné činnosti na seniorech, páčání trestné činnosti na památkách a dalších problematikách jako je extremismus a toxikologie.

Ad. 4) V rámci vzdělávání u PČR jsem studoval nástupní policejní školu v Praze. Jejím přínosem je pro nastupující policisty získání základních znalostí z oblasti pořádkové i dopravní policie. Dále získání nezbytných znalostí z oblasti práva. Jednak základní znalost z okruhu práva trestního z čehož je nezbytná znalost trestního zákona (nyní trestního zákoníku), trestního řádu a také zákona o Policii. Z oblasti dopravní policie je v rámci zmíněného vzdělání nezbytná znalost silničního provozu, kdy právní vědomí lze získat znalostí zákona o silničním provozu. V rámci běžného výkonu služby pro nastupující policisty je zde rovněž vymezen jeden z učebních bloků.

V navazujícím studiu na důstojnické škole v Brně, kterou jsem absolvoval několik let po nástupní policejní škole, jsem si oživil právní znalosti, které jsem předchozím studiem získal a hlavně mi tímto bylo umožněno hlouběji proniknout do znalosti nově účinné a platné právní judikatuře.

Ad. 5) Pokud se mám vyjádřit, který ze studovaných předmětů ovlivnil pozitivně výkon mé služby, tak mohu s jistotou říci, že se jednalo o předmět filosofie, kdy jeden díl přednášek byl věnován k pojednání o Sisyfovi a jeho údělu a odkázání k marnotratné práci. Jeho údělem a následným mým porozuměním jsem rovněž já dospěl k názoru, že pro práci u Policie, i když se zdá marnotratná, je důležité, aby si každý z nás v ní našel svůj smysl. Jen tak lze mluvit o přínosu pro výkon naší služby vlasti.

ad. 6) Vzhledem k tomu, že jsem ve služebním poměru již dvacátým druhým rokem, měl by se zcela jistě dostavit tzv. syndrom vyhoření, kdy o smyslu práce přestávám mít jakékoliv iluze a vše se mi zdá zcela zbytečné. Opak je však pravdou. Snad je to zapříčiněno tím, že neustále vznikají nové zákony a jejich následné novelizace, tudíž o vzdělávání a poznávání dalšího nového při mé práci není vůbec nouze. Pokud se mám vyjádřit o nabytých zkušenostech, které jsem během doby výkonu u policie mohl a měl možnost získat, tak mohu s jistotou říci, že i v současné době se stále učím. Jak již jsem sdělil, v naší profesi přichází nové věci jako na běžícím pásu a jejich znalost je nutná. Mohu jen podotknout, že v současné době se i já učím od mladších a krátce sloužících policistů. Nemuseli se již učit toho tolik, co já, a osvojování si vědomostí je pro ně, vzhledem k jejich věku, snadněji dosažitelné.

Ad. 7) Výcvik a příprava na výkon služby u Policie je dle mého názoru nedostatečná. Policistů stále ubývá a nově příchozích je málo. Fyzickému výcviku je věnováno málo, ba téměř žádný čas. Prvotně je kladen důraz na administrativní práci, která je vlivem stávající právní legislativy, složitější a časově náročnější. Zlepšit současný stav lze tehdy až bude ve výkonu služby více policistů. Potom lze i v rámci zaměstnání využít čas na zlepšení fyzické zdatnosti.

ad. 8) Můj názor na možnosti dalšího profesního růstu z hlediska délky praxe a dosaženého vzdělání mohu z vlastní zkušenosti říci, že u složky policie ČR nehraje žádný z těchto ukazatelů význam. Vzdělání ohledně služebního zařazení je nutné, avšak

profesní růst není v současné době možný. Odchod z policistů z výkonu služby je ze strany vedení žádoucí a vzhledem ke stále klesajícím mzdám, výsluhám a případné ztrátě odchodného je i nutný.

Ad. 9) Policista ČR je nucen se celoživotně vzdělávat, aby stačil tempu v rámci osvojování si stále nově vznikajícím zákonům, nařízením a dalším závazným pokynům, které souvisí s výkonem jeho pracovní náplně. O kariérním a profesním růstu v poslední době není možné vůbec mluvit. Dříve souvisel ve spojitosti s dosaženým vzděláním i s délkou praxe. Nyní tak není a na místa pracovníků služby kriminální policie jsou dosazováni kolegové s minimální a třeba i žádnou praxí. Vzdělání je však podle zákona podmínkou.

Ad. 10) Na položenou otázku nemohu odpovídat. Je dosti specifická a kvalifikovaně by na ni dokázalo odpovědět oddělení personálního managementu, případně oddělení řízení lidských zdrojů. U policie ČR tyto složky jsou a jistě odvádí svou práci velice dobře a precizně.

6.3 Vyhodnocení rozhovorů s policisty a doporučení pro další vývoj policejního vzdělávání

Při uskutečnění kvalitativního výzkumu jsem dospěl k závěru, že nelze vyhodnocovat každou pokládanou otázku zvlášť a hledat k ní správné a doporučující odpovědi, ale na pokládané otázky je nutno pohlížet jako na ucelený okruh problematiky, který poskytuje komplexní soubor odpovědí na ústřední cíl diplomové práce. Rozhovory provedené s policisty byly vyhodnoceny prostřednictvím obsahové analýzy všech rozhovorů.

Otázky kladené pod č. 1 a 2 jsou orientační otázky zaměřené na osobnost dotazovaného, kdy nás komunikant seznamuje formou velmi hrubého strukturovaného životopisu se svojí osobou, zájmen o vzdělávání a službou u policie. Jedná se o otázky směřující k navázání potřebných empatií a navození atmosféry pro další komuniké. Rovněž tak slouží k vytvoření základny, odkud bude možno čerpat při další obsahové analýze následně pokládaných otázek. Při rozhovorech bylo nutno se k těmto otázkám vracet a zařazovat je do dalšího obsahu ostatních odpovědí.

Další pokládané otázky jsem rozdělil do dvou základních okruhů, které by se daly nazvat analýzou dosavadního vzdělávání a působení u policie – ot. č. 3 až č. 6 a okruh analytických doporučení pro další vývoj vzdělávání ot. č. 7 až č. 10.

Z prvního okruhu otázek jasně vyplývá, že zcela pozitivně je všemi respondenty hodnocena nástupní škola k policii a rovněž tak všichni potvrdili její význam pro další službu i další profesní vzdělávání. Dále pak bylo zjištěno, že v současné době se profesní vzdělávání policistů nachází v hlubokém útlumu, a to především ve srovnání s předešlou dobou, kdy byly organizovány pravidelné krátkodobé vzdělávací a doškolovací kurzy a obdobné aktivity. Vzdělávání policistů se z větší části opírá pouze o povinné proškolení v zastaralé transakční analýze a ze zákona povinném školení na kriminalitu mládeže. Dále pak se vzdělávání policistů opírá o mediálně proklamovanou kriminalitu na úseku domácího násilí. Z rozhovorů s respondenty ohledně prospěšnosti studovaných předmětů je zřejmé, že klíčové kompetence vzdělávání by měly být zaměřeny na současnou aktuální právní problematiku a nikoli na historii práva. Rovněž tak je pro respondenty důležitá aplikovaná psychologie. Především v oblasti komunikace a schopnosti empatického chování ve vztahu policista/občan.

Jednoznačně pozitivní přínos pro službu má délka výkonu služby. Tato část neformálního vzdělávání je hodnocena jako druhá nejpřínosnější složka vzdělávání policistů. V této části je patrná i skepse, která vyplývá ze současné nestabilní situace v bezpečnostních sborech a prolíná se i do druhého okruhu otázek.

V druhém okruhu zkoumaných otázek se projevuje značně negativní klima, které panuje v současnosti u policie. Ekonomická situace značně ovlivnila přípravu na službu, která dle většiny respondentů neprobíhá vůbec a dle zbytku probíhá nedostatečně. Obdobně je hodnoceno vzdělávání policistů, od kterého se odvíjí profesní a kariérní růst policistů. Jako zcela nesmyslné se zdají nastavené požadavky na dosažené vzdělání při obsazování služebních míst, které zcela nerespektuje kariérní řád založený na odsloužené době. Vzdělání se tak u policie stalo alibisticky poplatné současné konzumní době a vliv vyššího dosaženého vzdělání u PČR se tak dostatečně neprojevuje pozitivně ve zpětné vazbě k potřebám výkonu služby. Znatelný prospěch pro vlastní výkon služby přináší většinou jen odborně zaměřené neformální vzdělávání, jež působí pozitivně společně s informálním vzděláváním. Především pak přenášením zkušeností od starších kolegů

a z řešení vlastních nastalých problémů, na které příslušníci policie naráží při službě a musí je řešit dle vlastních možností a schopností. Významně tedy u policie převládá neformální a informální vzdělávání nad formálním vyšším a vysokým vzděláváním, probíhajícím v civilních vzdělávacích institucích. Tato skutečnost však není při výkonu služby nijak zohledněna. U policie, stejně jako v ostatních institucích, přesahují komerční hodnoty vzdělání ty duchovní. Tento trend je u policie přímo nastaven zákonem o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, který nerespektuje možnosti a význam sociálního kapitálu některých příslušníků.

Z obsahové analýzy historického vývoje vzdělávání příslušníků bezpečnostních sborů a provedeného výzkumu mezi respondenty vyplynulo, že vzdělávání policistů by mělo probíhat formou kvalitních odborných nástupních škol, na které má navazovat každoroční krátkodobé proškolení z nových poznatků a procvičování již získaných dovedností a vědomostí. V závislosti na odsloužené praxi by policisté měli být vzdělávání formou vyššího odborného vzdělávání zaměřeného na konkrétní vykonávanou problematiku. Toto vzdělávání by mělo přímo navazovat na předchozí odborné vzdělání z nástupních policejních škol. Při obsazování služebních míst by mělo platit pravidlo služební praxe, které by mělo být minimálně stejně významné jako dosažené vzdělání. Při obsazování manažerských služebních míst by měli být vybíráni manažeři z řad policistů, nikoli však policisté z řad potencionálních manažerů. Z výzkumu mezi policisty pak vyplynulo, že v současné době je jakákoliv nová koncepce vzdělávání zcela zbytečná do té doby, než dojde ke konečné stabilizaci situace v bezpečnostních sborech.

Závěr

Na počátku diplomové práce byl vytyčen cíl zjistit, jak vzdělávání policistů ovlivňuje jejich výkon služby. Jde o komplexní problematiku, která v sobě zahrnuje spoustu problematických podotázek, se kterými se v práci setkáváme především v empirické části práce. Do okruhu problematiky policejního vzdělávání patří i problematika, jak vzdělávání policistů ovlivňuje jejich kariérní růst a která forma a druh vzdělávání se pozitivně podílí na kvalitě výkonu služby policistů. Jaké má policista možnosti se vzdělávat a jak by asi mělo vzdělávání policistů vypadat, aby bylo pro jejich práci přínosem a tím i pro občana a celou společnost. Okruh tohoto tématu se zdál z počátku silně vymezený hranicemi, které stanovuje legislativa. Výstup z této diplomové práce je ale překvapující. Objevily se i další výstupy, s jejichž zkoumáním původně nebylo vůbec počítáno. Jednalo se především o klima, které vládne v policejních řadách a které je jedním z důležitých faktorů pro vzdělávání policistů a rovněž jedním z nejdůležitějších faktorů, které ovlivňují policistu při výkonu služby. Zcela překvapující je tzv. „havlovská blbá nálada,“ která se projevuje u ozbrojených sborů a většiny policistů, se kterými byly prováděny rozhovory a kteří se ji nebáli ventilovat jako součást zkoumaného okruhu problematiky. Na druhou stranu byla velká spousta těch, kteří se nechtěli k tématu vyjadřovat i přesto, že jim bylo zaručeno, že se neobjeví v práci jejich přesná identifikace. Těmto policistům se ale nelze divit, neboť pokládané otázky zasahovaly velmi citlivá témata, která se vztahují k jejich profesní kariéře. Lehko by se tak mohlo stát, že by i v daleké budoucnosti jejich otevřeně projevené názory na zkoumanou problematiku mohl být překážkou v jejich dalším kariérním růstu.

Cíle diplomové práce se začaly projevovat už na počátku teoretické části, kdy v první kapitole je popsáno, jak probíhalo vzdělávání příslušníků ozbrojených sborů od prvopočátku vzniku organizovaného bezpečnostního sboru v nově vzniklé Československé republice, a jak bylo toto vzdělávání organizováno v průběhu nelehkých období, kterými naše republika následně procházela. Srovnání vývoje vzdělávání u bezpečnostních sborů v různých vývojových etapách České republiky tak poskytuje přehled o vývoji vzdělávání příslušníků bezpečnostních sborů. Obsahovou analýzou této části diplomové práce bylo zjištěno, že kvalita vzdělávání policistů se vždy odvíjela od aktuálních počtů sloužících příslušníků a od vynaložených finančních prostředků, které

byly investovány do bezpečnostního sboru. Ať byl výběr nově nastupujících, či již déle sloužících příslušníků, jakkoliv ovlivněn politickou situací ve společnosti, vždy se jejich další vzdělávání odvíjelo od potřebného výkonu praxe. Nově nastupující příslušníci museli projít odbornými školami a teprve při výkonu služby se účastnili dalších vzdělávacích aktivit, které byly zaměřeny na jejich profesi a kvalitní výkon služby. V dobách totality bylo vzdělávání policistů velmi zasaženo politickou ideologií. Ale i přesto v komplexním pojetí takového vzdělávání, byla znatelná propracovanost resortního vzdělávání. První kapitola je obsahově značně rozsáhlá a poskytuje tak dokonalý přehled o tom, jak vypadalo vzdělávání příslušníků bezpečnostních sborů a jaké musel žadatel o službu splňovat kritéria. Znalost historie otevírá cestu k hlubšímu pochopení současné problematiky policejního vzdělávání a naznačila osvědčený směr, jak by mělo současné vzdělávání policistů vypadat.

Ve druhé kapitole jsou analyzovány současné legislativní podmínky, kterými je policista ovlivněn a které mu určují pravidla, za jakých bude probíhat jeho další vzdělávání a profesní růst. Ač se na první pohled zdá, že tato pravidla jsou pevně stanovena v policejní legislativě, vyplývá ze závěrů kapitoly, že i když má policista zájem se vzdělávat, nestačí to k tomu, aby se vzdělávání mohl účastnit. Pravidla stanovena především v zákoně o služebním poměru se vždy odvíjí od neurčitých slovních obrátů „může a lze,“ a tak přichází na řadu především sociální kapitál jedince, který má zájem o další vzdělávání.

Ve třetí kapitole je obsažen výčet vzdělávacích institucí, kde se policisté nejčastěji účastní formálního vzdělávacího procesu, jaké možnosti jim tyto instituce poskytují a co mohou očekávat od dalšího vzdělávání v těchto institucích.

Čtvrtá kapitola naopak pojednává o tom, co společnost vlastně očekává od vzdělávání policistů a jaké cíle jsou stanoveny pro vzdělávání policistů naší společnosti. Obecně jde o známé cíle a ideje, které se v praxi ne vždy daří uskutečňovat a ne vždy je snaha tyto cíle plnit, především když převládá populistická snaha o úspory finančních prostředků v resortu policie.

Empirická část diplomové práce předčila v průběhu zpracování samotné vytyčené cíle. Především v tom, že při výzkumu odhalila složitost a rozsáhlost problematiky

vzdělávání policistů a široké spektrum záběru kvalitativního výzkumu, který je veden v přátelském a otevřeném duchu. Strohé a neemocionální vyplnění dotazníku s předem nabídnutými odpověďmi poskytne sice statisticky upotřebitelné údaje, ale neposkytuje celkový pohled na zkoumanou problematiku. Především po stránkách, které jsou nedílnou součástí zkoumané problematiky, ale nebyly přímo předmětem zkoumání. Takovou složkou je klima u PČR, které je v současné době na velmi špatné úrovni a po všech stránkách velmi ovlivňuje všechny činnosti a aktivity, které policie provádí. Tato veličina, jež zpočátku ani neměla být zkoumána, vyplynula volně z prováděného výzkumu a je překvapující, jak významně ovlivňuje i vzdělávání policistů a jejich službu.

Diplomová práce v teoretické části poskytuje ucelený přehled o vývoji vzdělávání u bezpečnostních sborů. Seznamuje policisty o možnostech dalšího vzdělávání a s podmínkami, za jakým může vzdělávání probíhat. Rovněž tak poskytuje odpověď na otázku, jaké bude mít další vzdělávání vliv na jejich profesní a kariérní růst. V praktické části rozkrývá současnou reálnou problematiku vzdělávání policistů. Vyhodnocením praktické i teoretické části vytyčuje směr, kterým by se mělo vzdělávání policistů ubírat, aby bylo přínosem nejen pro ně, ale i pro celou společnost. Tento směr je jednoznačně spatřován v odborných resortních školách, kde vzdělávání probíhá v souvislosti s aktuálním výkonem služby. Především odborně zaměřené a systematicky naplánované vzdělávání policistů má tedy podstatný pozitivní vliv na výkon jejich služby. Závěrem lze konstatovat, že bylo dosaženo všech stanovených cílů, které byly v některých oblastech dokonce i překonány. Současně však zjištěné závěry otevírají nové možnosti k zamyšlení nad budoucností policejního vzdělávání.

Seznam zkratek:

ČR	Česká republika
ČSR	Československá republika
ČSSR	Československá socialistická republika
E-siať	Elektronická sbírka interních aktů řízení
IMZ	Instrukčně metodické zaměstnání
MV	Ministerstvo vnitra
NB	Národní bezpečnost
OHK	Oddělení hospodářské kriminality
OOK	Oddělení obecné kriminality
PČR	Policie České republiky
PA ČR	Policejní akademie České republiky
SNB	Sbor národní bezpečnosti
SKPV	Služba kriminální policie a vyšetřování
SOU	Střední odborné učiliště
SPŠ	Střední policejní škola
SR	Slovenská Republika
TT	Tarifní třída
ÚO	Územní odbor
VOŠ	Vyšší odborná škola
VŠ	Vysoká škola
VŠ SNB	Vysoká škola sboru národní bezpečnosti

Seznam použité literatury:

BEDNAŘÍKOVÁ, Iveta, I. *Kapitoly z andragogiky 1*. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2008. ISBN 80-244-1192-X.

BOČKOVÁ, V. *Celoživotní vzdělávání - výzva nebo povinnost?* Olomouc : Vydavatelství Univerzity Palackého, 2000. ISBN 80-244-0155-X.

GRECMANOVÁ, Helena; HOLOUŠOVÁ, Drahomíra; URBANOVÁ, Eva. *Obecná pedagogika I*. Olomouc : Hanex, 2002. 231 s.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum, základní metody a aplikace*. Praha : Portal, 2005. 407 s. ISBN 80-7367-040-2.

CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu*. Praha: Grada 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.

KALHOUS, Zdeněk ; OBST, Otto. *Školní didaktika*. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 1998. 178 s. ISBN 80-7067-920-4

KAŠPAR Luděk. *Historia magistra vitae*. Policista 2005/5, ISSN 1211-7943

KAŠPAR, Luděk. *Historia magistra vitae*. In *Policista*. Praha : Tiskárna MV ČR, 2005/4. s. 30-31.

KROUPA, Václav. *Sbor národní bezpečnosti 1945 - 1948*. Praha : Naše vojsko, 1977. 152 s.

MACEK, Pavel; UHLÍŘ, Lubomír. *Dějiny policie a Četnictva I*. Praha : Themis, 1997. 180 s. ISBN 80-85821-52-4.

MACEK, Pavel. *Dějiny policie a Četnictva II*. Praha : Police Histori, 1999. 230 s. ISBN 80-902670-0-9.

MACEK, Pavel. *Dějiny policie a Četnictva III*. Praha : Police Histori, 2001. 230 s. ISBN 80-86477-01-0.

MUSIL, Jan. *Sborník Policejní akademie ČR : Vývoj sboru NB v době normalizace*. Praha : Tiskárna MV ČR, 2002/3.

PEŠEK, J. *Vzdělávání, výchova a výcvik četnictva a policejních sborů stráže bezpečnosti v letech 1918-1938. Policista*, 1997, č. 6,

PRERAD, Václav. *Kriminalistický sborník : Završení první etapy specializovaného vysokoškolského vzdělávání pracovníků činných v trestním řízení*. Praha : Tiskárna MV ČR, 1972/2.

ROZUM, Zdeněk. *Bezpečnostní teorie a praxe : Sborník Policejní akademie ČR*. Praha : Policejní akademie ČR, 1998/2. Uplatnění absolventů PA ČR v praxi, s. 5-24.

SNITIL, Zdeněk a kol. *Stručný přehled dějin SNB*. Praha : Severografia n.p., 1981. s151

Odbor metodiky a kontroly MV ČR. *Zákon č. 361/2003 Sb. o služebním poměru*, Tiskárna MV ČR, Praha 2006

Zákon č. 273/2008 Sb., O Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, ze dne 17. července 2008. Zveřejněný ve Sbírce zákonů 16. září 2008.

Zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce, ze dne 21. dubna 2006. Zveřejněný ve Sbírce zákonů dne 7. června 2006.

Zákon č. 561/2004 Sb. O předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ze dne 24. září 2004. Zveřejněný ve Sbírce zákonů dne 10. listopadu 2004.

Zákon č. 361/2003 Sb., O služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ze dne 23. září 2003. Zveřejněný ve Sbírce zákonů 31. října 2003 s účinností od 1. ledna 2005.

Zákon č. 111/1998 Sb., zákon O vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách) ze dne 22. dubna 1998. Zveřejněný ve Sbírce zákonů dne 29. května 1998.

Zákon č. 186/1992 Sb., O služebním poměru příslušníku Policie České republiky ze dne 1. června 1992. Zveřejněný ve Sbírce zákonů, s účinností dnem vyhlášení.

Zákon č. 283/1991 Sb., Zákon České národní rady o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, ze dne 21. června 1991. Zveřejněný ve Sbírce zákonů, s účinností dnem vyhlášení.

Zákon č. 171/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 29/1984 O soustavě základní a středních škol ze dne 3. května 1990. Uveřejněný ve Sbírce zákonů dne 18. května 1990.

Zákon č. 100/1970 Sb., O služebním poměru příslušníků Sboru národní bezpečnosti ze dne 17. listopadu 1970. Zveřejněný ve Sbírce zákonů dne 23. listopadu 1970

Zákon č. 40/1974 Sb., O Sboru národní bezpečnosti ze dne 24. dubna 1974. Zveřejněný ve Sbírce zákonů dne 7. května 1974.

Zákon č. 70/1965 Sb., O Sboru národní bezpečnosti ze dne 30. června 1965. Zveřejněný ve Sbírce zákonů dne 14. července 1965.

Zákonné opatření předsednictva Národního shromáždění č. 165/1964 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon O některých služebních poměrech vojáků ze dne 12. srpna 1964. Zveřejněný ve Sbírce zákonů dnem vyhlášení.

Zákon č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků ze dne 18. prosince 1959. Zveřejněný ve Sbírce zákonů dne 29. prosince 1959.

Zákon č. 286/1948 Sb., o národní bezpečnosti ze dne 21. prosince 1948. Zveřejněný ve sbírce zákonů dne 30. prosince 1948.

Zákon č. 149/1947 Sb., o národní bezpečnosti ze dne 11. července 1947. Zveřejněný ve Sbírce zákonů dne 23. srpna 1947.

Nářízení vlády č. 104/2005 Sb., kterým se stanoví katalog činností v bezpečnostních sborech, ze dne 3. listopadu 2004, účinné dnem nabytí účinnosti zákona č. 361/2003 Sb.

Bezpečnostní teorie a praxe, Sborník PA ČR č. 2, 1998, s 5-25

Instrukce pro četnické školy, č. 47.761/13-1928, Praha : Ministerstvo vnitra, 1928,

Katalog činností Policie České republiky, Příloha nařízení vlády ČR č. 104/2005 Sb.

Statistiky a statistické údaje Ředitelství personálních zdrojů Správy Jihomoravského kraje Policie České republiky. Validní data poskytnutá k 30. 9. 2011.

Elektronické zdroje:

Estranky.cz [online]. 2007 [cit. 2011-09-07]. Zákon O četnictvu. Dostupné z WWW: <http://www.inoboediens.estranky.cz/clanky/pravni-predpisy/zakon-o-cetnictvu.html>

Abscr.cz [online]. 2004 [cit. 2011-09-21]. Internetová verze Sborníku AMV 2/2004. Dostupné z WWW: <http://www.abscr.cz/data/pdf/sbornik/sbornik2-2004/pohotovostni_pluk.pdf>.

Estranky.cz [online]. 6. 4. 2008 [cit. 2011-10-11]. SOŠ PS a VMV Holešov - do roku 1989. Dostupné z WWW: <<http://www.pajovo.estranky.cz/clanky/skolstvi-osh/sos-ps-a-vmv-do-1990-od-1990-vpd-pp-a-vmv-holesov.html>>.

Ministerstvo vnitra ČR [online]. 2008 [cit. 2011-11-22]. Desetileté jubileu Policejní akademie ČR. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/kriminalistika/2002/02_03/musil.html>.

REFORMA POLICIE ČR služba v nových podmínkách, str. 16, *Policie České republiky* [online]. 2010 [cit. 2011-10-26]. REFORMA POLICIE ČR - služba v nových podmínkách. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/policejni-reforma.aspx>>.

Etický kodex Policie ČR [on-line]. c2010, [cit. 2011-11-25] dostupné na www: <<http://www.policie.cz/clanek/eticky-kodex-policie-ceske-republiky.aspx>>.

Policie České republiky : Policejní školy [online]. 2011 [cit. 2011-11-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/policejni-skoly-285327.aspx>>.

Policejní akademie České republiky [online]. 2005 [cit. 2011-11-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.polac.cz/>>.

Estranky.cz [online]. 2011 [cit. 2011-10-23]. Historie bezpečnostních sborů. Dostupné z WWW: <http://www.inoboediens.estranky.cz/>

Abscr.cz [online]. 2004 [cit. 2011-08-11]. Archív bezpečnostních složek. Dostupné z WWW: <<http://www.abscr.cz/>>

Policejní akademie ČR : Pro studenty [online]. 2001 [cit. 2011-09-20]. Informace o studiu a kursech. Dostupné z WWW: <<http://www.polac.cz/>>.

Jak si vybrat vysokou školu [online]. 2011 [cit. 2011-11-07]. Průvodce pomaturitním vzděláváním. Dostupné z WWW: <<http://www.schoolsin.eu/tag/jak-si-vybrat-vs/>>.

Vysoké školy CZ [online]. 2011 [cit. 2011-11-07]. Katalog vysokých škol. Dostupné z WWW: <<http://www.vysokeskoly.cz/katalog>>.

Kariéra v policii [online]. 2010 [cit. 2011-12-01]. Policie České republiky. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/povolani-policista.aspx>>.

Reforma celoživotního vzdělávání příslušníků PČR, Policejní prezidium PČR, Praha 2008, dostupná na intranetu PČR. [cit. 2011-10-11]

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 14, o školních policejních střediscích, ze dne 21. ledna 2010, Policejní prezidium PČR, Uveřejněno v systému E-Siař, dostupné na intranetu PČR.

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 4, o provádění služební přípravy příslušníků Policie České republiky ze dne 19. ledna 2009, Policejní prezidium PČR. Uveřejněn v systému E-Siař.

Nářízení Ministerstva vnitra č. 65/2007, o vzdělávání příslušníků PČR a zaměstnanců v pracovním poměru k ČR se zařazením v PČR nebo v Ministerstvu vnitra v policejních školách a školských zařízeních Ministerstva vnitra. Uveřejněný v systému E-Siař.

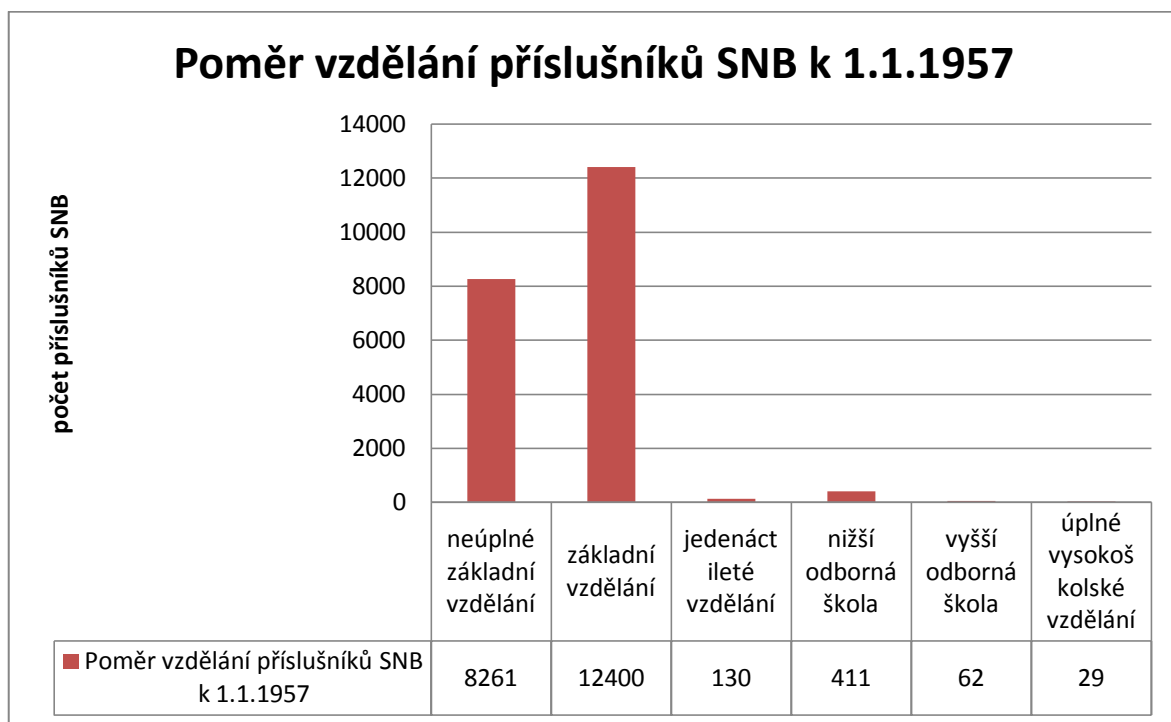
PŘÍLOHOVÁ ČÁST

Seznam příloh:

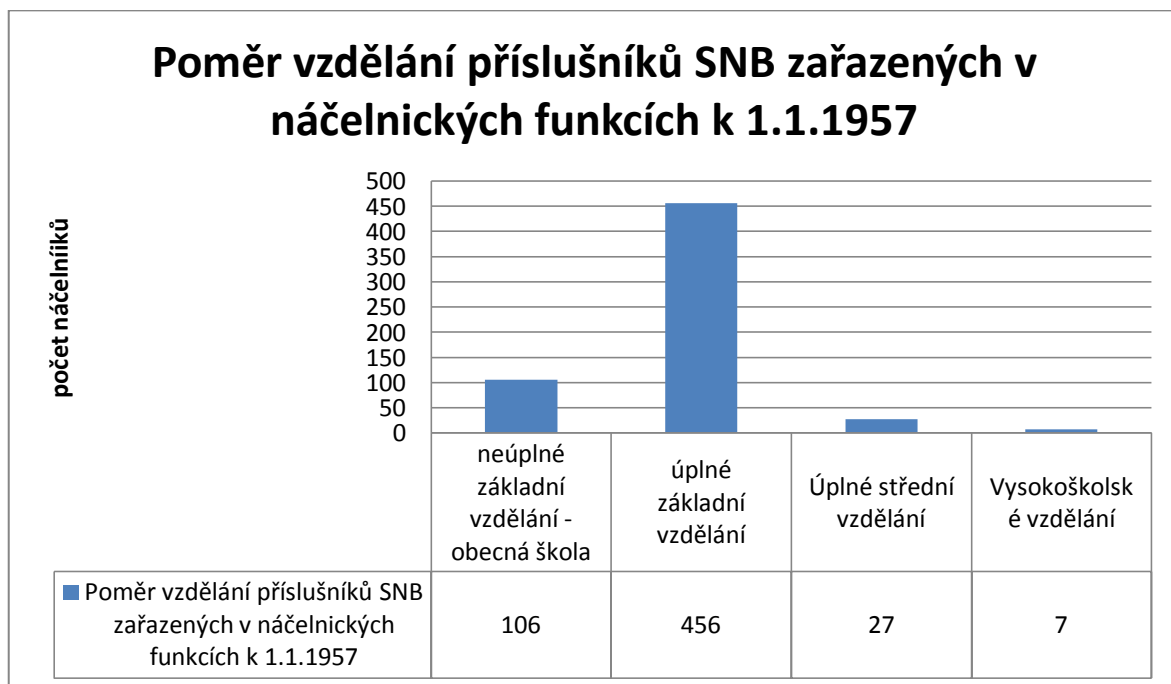
- Příloha č. I – graf č. 1 - znázorňující poměr dosaženého vzdělání příslušníku SNB k 1. 1. 1957. Graf č. 2 - znázorňující poměr dosaženého vzdělání příslušníků SNB zařazených v náčelnických funkcích k 1. 1. 1957.
- Příloha č. II – graf č. 3 - znázorňující poměr dosaženého vzdělání u přijatých příslušníků k Pohotovostnímu pluku veřejné bezpečnosti k 1. 9. 1972.
- Příloha č. III - stupnice základních tarifů pro příslušníky bezpečnostních sborů pro rok 2011, zpracování v barevném provedení k obsazenosti tarifů dle vykonávaných činností u PČR.
- Příloha č. IV - tabulka hodnotního označení, které odpovídá příslušné hodnotě dle § 8 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů
- Příloha č. V – přehled služebních hodnot, požadovaného vzdělání do hodnoty, doby trvání služebního poměru a tarifní třídy dle § 7 odst. 1 zák. č. 361/2003 Sb. o služebním poměru
- Příloha č. VI – vzor normované žádosti o poskytnutí služebního volna při studiu, dle § 73 zák. č. 361/2003 Sb. O služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů z elektronické knihy evidence PČR (ETŘ).
- Příloha č. VII - přehled o počtu podaných přihlášek v přijímacím řízení ve školním roce 2011/2012 na Policejní akademii ČR.
- Příloha č. VIII – Etický kodex Policie České republiky.
- Příloha č. IX – tabulka struktury PČR v rámci přímého výkonu služby na území ČR, dle § 6 odst. 1 písm. c) zákona č. 283/2008 Sb. o policii ČR

Příloha č. I

Graf č. 1

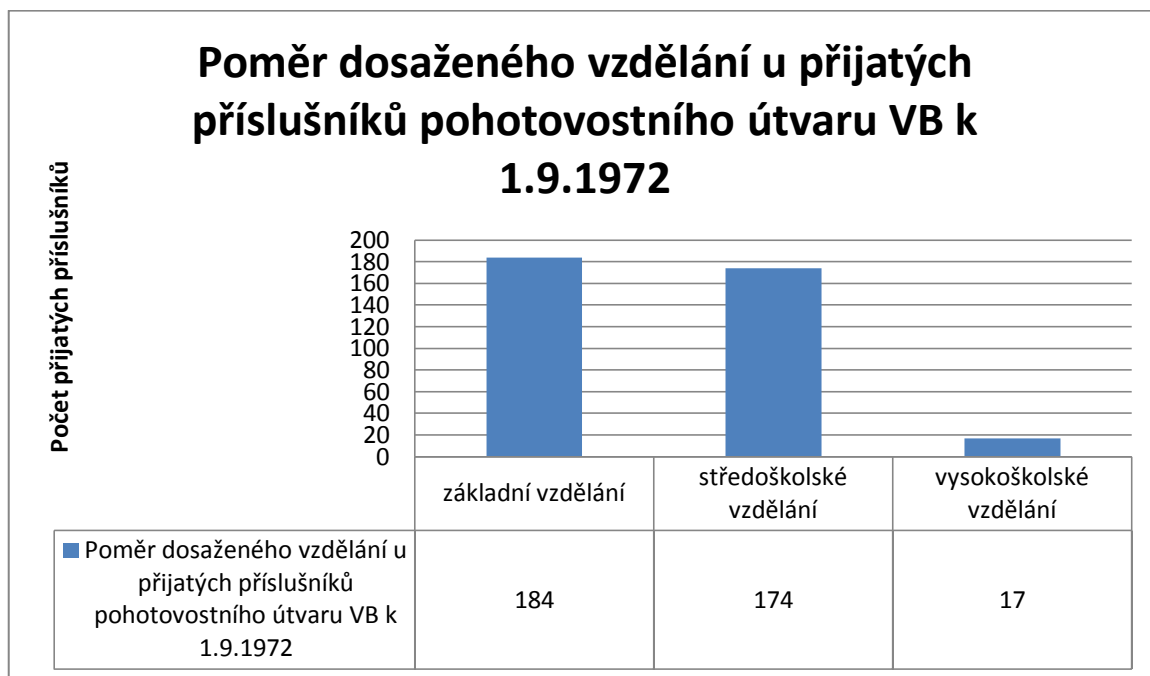
Graf č. 2

Zdroj: *Abscr.cz* [online]. 2004 [cit. 2011-10-10]. Internetová verze Sborníku AMV 2/2004. Dostupné z WWW: <http://www.abscr.cz/data/pdf/sbornik/sbornik2-2004/pohotovostni_pluk.pdf>.

Příloha č. II

Graf č. 3

Zdroj:

Abscr.cz [online]. 2004 [cit. 2011-10-11]. Internetová verze Sborníku AMV 2/2004. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/ministerstvo/oabs/sbornik/2004/organizacni_vyvojsnb.pdf>.

Příloha č. III

Přílohové tabulky k zákonu č. 361/2003 Sb. O služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

Příloha č. 1 k nařízení vlády č. 374 / 2010 Sb.

Stupnice základních tarifů pro příslušníky bezpečnostních sborů pro rok 2011

Doba praxe	Tarifní stupeň	Tarifní třída										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
do 3 let	1	12 740	13 820	15 000	16 270	17 660	19 160	20 790	22 550	24 470	26 550	28 800
do 6 let	2	13 220	14 340	15 560	16 880	18 320	19 880	21 570	23 400	25 390	27 540	29 880
do 9 let	3	13 720	14 880	16 150	17 520	19 010	20 620	22 370	24 280	26 340	28 580	31 010
do 12 let	4	14 230	15 440	16 750	18 180	19 720	21 400	23 210	25 190	27 330	29 650	32 170
do 15 let	5	14 770	16 020	17 380	18 860	20 460	22 200	24 090	26 130	28 350	30 760	33 380
do 18 let	6	15 320	16 620	18 030	19 570	21 230	23 030	24 990	27 110	29 420	31 920	34 630
do 21 let	7	15 890	17 250	18 710	20 300	22 030	23 900	25 930	28 130	30 520	33 120	35 930
do 24 let	8	16 490	17 890	19 410	21 060	22 850	24 800	26 900	29 190	31 670	34 360	37 280
do 27 let	9	17 110	18 560	20 140	21 850	23 710	25 730	27 910	30 280	32 860	35 650	38 680
do 30 let	10	17 750	19 260	20 900	22 670	24 600	26 690	28 960	31 420	34 090	36 990	40 130
do 33 let	11	18 420	19 980	21 680	23 530	25 520	27 690	30 050	32 600	35 370	38 380	41 640
nad 33 let	12	19 110	20 730	22 500	24 410	26 480	28 730	31 180	33 830	36 700	39 820	43 200

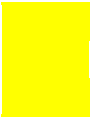

Příloha č. III

Příloha č. 2 k nařízení vlády č. 374 / 2010 Sb.

Stupnice základních tarifů pro příslušníky bezpečnostních sborů pro rok 2011 zvýšená o 10 % podle § 114 odst. 2 zákona

Doba praxe	Tarifní stupeň	Tarifní třída										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
do 3 let	1	14 020	15210	16 500	17 900	19 430	21 080	22 870	24 810	26 920	29 210	31 680
do 6 let	2	14 550	15 780	17 120	18 570	20 160	21 870	23 730	25 740	27 930	30 300	32 870
do 9 let	3	15 090	16 370	17 770	19 280	20 920	22 690	24 610	26 710	28 980	31 440	34 120
do 12 let	4	15 660	16 990	18 430	20 000	21 700	23 540	25 540	27 710	30 070	32 620	35 390
do 15 let	5	16 250	17 610	19 120	20 750	22 510	24 420	26 500	28 750	31 190	33 840	36 720
do 18 let	6	16 860	18 290	19 840	21 530	23 360	25 340	27 490	29 830	32 370	35 120	38 100
do 21 let	7	17 480	18 980	20 590	22 330	24 240	26 290	28 530	30 950	33 580	36 440	39 530
do 24 let	8	18 140	19 680	21 360	23 170	25 140	27 280	29 590	32 110	34 840	37 800	41 010
do 27 let	9	18 830	20 420	22 160	24 040	26 090	28 310	30 710	33 310	36 150	39 220	42 550
do 30 let	10	19 530	21 190	22 990	24 940	27 060	29 360	31 860	34 570	37 500	40 690	44 150
do 33 let	11	20 270	21 980	23 850	25 890	28 080	30 460	33 060	35 860	38 910	42 220	45 810
nad 33 let	12	21 030	22 810	24 750	26 860	29 130	31 610	34 300	37 220	40 370	43 810	47 520

Příloha č. III

- Tato položka náleží příslušníkům PČR sloužícím na oddělení hlídkové služby (příslušníkům sloužícím tzv. na ulici).
- Tato položka náleží příslušníkům PČR sloužícím např. na oddělení hlídkové služby (velitelé směn OHS, dále příslušníci na obvodních odděleních).
- Tato položka náleží příslušníkům PČR sloužícím např. na obvodních odděleních, SPJ(stálá pořádková jednotka atd.)
- Tato položka náleží příslušníkům PČR sloužícím např. na obvodních odděleních (zpracovatel trestních činů, SKPV - kriminální služba)
- Tato položka náleží vedoucím oddělení a specializovaným pracovištím, SKPV - kriminální služba.
- Specializované pracoviště, dále se jedná o koordinátory územních odborů a vedoucí územních odborů.
- Krajské správy, policejní prezidium.

Barevné označení příslušnosti činností výkonných útvarů PČR v tarifních třídách a stupních je zpracováno na základě analýzy provedené odborovou organizací „Unie bezpečnostních sborů“.

Zdroj: Platové třídy 2011 - tabulka. *Unie bezpečnostních složek MV* [online]. 2011. vyd. [cit. 2012-11-19].
Dostupné z: <http://www.ubs-mv.eu/>

Příloha č. IV

Hodnostního označení, které odpovídá příslušné hodnosti dle § 8 odst. 1
zákonu č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

Služební hodnost	Hodnostní označení
referent	rotný,
vrchní referent	strážmistr,
asistent	nadstrážmistr,
vrchní asistent	podpraporčík,
inspektor	praporčík nebo nadpraporčík
vrchní inspektor	nadpraporčík nebo podporučík
komisař	poručík nebo nadporučík
vrchní komisař	kapitán nebo major
rada	podplukovník nebo plukovník
vrchní rada	plukovník
vrchní státní rada	plukovník

Dle § 8 odstavec 2 téhož zákona: Jsou-li pro služební hodnost stanovena 2
hodnostní označení, náleží vyšší hodnostní označení vedoucímu příslušníkovi.

Příloha č. V

Služební hodnosti, požadované vzdělání, doba trvání služebního poměru a tarifní třída dle § 7 odst. 1 zák. č. 361/2003 Sb. o služebním poměru

Služební hodnost	Minimální stupeň vzdělání	Doba trvání služebního poměru	Tarifní třída
a) referent	střední nebo střední s výučním listem	-	1.
b) vrchní referent	střední s maturitní zkouškou	-	2.
c) asistent	střední s maturitní zkouškou	-	3.
d) vrchní asistent	střední s maturitní zkouškou	2 roky	4.
e) inspektor	střední s maturitní zkouškou	3 roky	5.
f) vrchní inspektor	střední s maturitní zkouškou/5 let vyšší odborné		6.
g) komisař	vyšší odborné nebo vysokoškolské v bakalářském studijním programu	6 let	7.
h) vrchní komisař	vysokoškolské v bakalářském studijním programu	7 let	8.
i) rada	vysokoškolské v magisterském studijním programu	9 let	9.
j) vrchní rada	vysokoškolské v magisterském studijním programu	10 let	10.
k) vrchní státní rada	vysokoškolské v magisterském studijním programu	12 let	11.

Příloha č. VI

Vzor normované žádosti o poskytnutí služebního volna při studiu dle § 73/2 písm. b) zák. č. 361/2003 Sb.

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje
Územní odbor Vyškov
Oddělení obecné kriminality
Brněnská 7a, 682 01 Vyškov

Realizováno pers. opatř. č.:
Datum realizace:

Č. j. KRPB-11111-81/ČJ-2011-021171

Vyškov 9. ledna 2012
Počet stran: 136
Počet příloh:

Žádost o poskytování služebního volna

Hodnostní označení, titul, jméno, příjmení: por. Jaroslav Novák
OEČ: 111111

Zařazení (služba, organizační článek, funkce, služební hodnost): **Služba kriminální policie a vyšetřování, OOK ÚO SKPV VYŠKOV, komisař**

Telefon: **974639111** E-mail: **novak.jaroslav.kk@.mv.cz** Mobil. tel: **600 100 100**

Obsah žádosti:

Žádám o udělení služebního volna při studiu **na vysoké škole v magisterském studijním programu.**

O udělení služebního volna žádám v souvislosti s přijetím ke studiu na:

Název školy, fakulty:	Palackého univerzita v Olomouci, Pedagogická fakulta
Sídlo školy (místo výuky):	Žižkovo nám. 4/100, Olomouc
Studium bylo/bude zahájeno dne:	1. 1. 2006
Předpokládaná délka studia:	6 roků
Forma studia:	kombinovaná
Obor studia:	Správní činnost

Žádám o udělení služebního volna při studiu dle ustanovení § 73 odst. 2 písm. b) zákona č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů v rozsahu stanoveném citovaným zákonem ke studiu na výše uvedené instituci.

Studijní obor je určen pro zaměstnance státní správy a příslušníky ozbrojených sborů. Absolvent studijního oboru je kvalifikován pro výkon funkcí specialisty a řídicího pracovníka v organizacích veřejné správy a bezpečnostních sborů. Dosažení uvedeného stupně vzdělání je tak nezbytné pro další výkon služby a profesní růst.

por. Jaroslav Novák
komisař

Stanovisko vedoucího organizačního článku: doporučuji x nedoporučuji *)

Datum: 09. 01. 2012

mjr. Ing. Alexandr Novák
vrchní komisař

Příloha č. VI

Stanovisko vedoucího odboru: doporučuji x nedoporučuji *)

Datum: 09. 01. 2012

por. Bc. Norbert Novák
komisař

Další stanoviska:

Vyjádření personalisty:

Bc. Jarmila Nováková
personalistka ÚO SKPV Vyškov

Stanovisko ředitele pro řízení lidských zdrojů: schvaluji x neschvaluji *)

mjr. Ing. František Novák
podpis služebního funkcionáře

Stanovisko náměstka pro ekonomiku: schvaluji x neschvaluji *)

plk. Ing. Alois Novák
podpis služebního funkcionáře

Stanovisko náměstka pro SKPV: schvaluji x neschvaluji *)

plk. Mgr. Antonín Novák
podpis služebního funkcionáře

Stanovisko náměstka pro VS: schvaluji x neschvaluji *)

plk. Ing. Mgr. Karel Novák
podpis služebního funkcionáře

Stanovisko ředitele: schvaluji x neschvaluji *)

plk. Mgr. Josef Novák
podpis služebního funkcionáře

Prošlo personálním štábem dne: 09.01.2012

Potvrzení o provedení předběžné řídicí kontroly:

- a) Potvrzují, že jsem prověřil(a) připravovanou operaci postupem podle § 13 odst. 2 vyhlášky č. 416/2004 Sb. a připravovanou operaci schvaluji x neschvaluji *)

Datum: 09.01.2012

.....
příkazce operace

- b) Potvrzují, že jsem prověřil(a) připravovanou operaci postupem podle § 13 odst. 4 vyhlášky č. 416/2004 Sb. a připravovanou operaci schvaluji x neschvaluji *)

Datum: 09.01.2012

Ludmila Nováková
správce rozpočtu

Seznámení policisty s nesouhlasným rozhodnutím:

Datum: 09. 01. 2012

por. Jaroslav Novák
jméno, příjmení, podpis policisty

Zdroj: stránka převzata z interního systému PČR ETŘ (evidence trestního řízení) užívaného v interní síti intranet PČR Správa Jihomoravského kraje, Brno 2011.

Příloha č. VII

Přehled o počtu podaných přihlášek v přijímacím řízení ve školním roce 2011/2012 na Policejní akademii ČR

druh studia	forma	civ./pol.	počet k přijetí	počet podaných přihlášek
B60 - bakalářské obor: bezpečnostně právní studia	prezenční	civilisté	50	1349
B60 - bakalářské obor: bezpečnostně právní studia	prezenční	policisté	20	2
B62 - bakalářské obor: policejní činnosti	prezenční	policisté (poř., dopr. , ciz. a krim. policie)	20	6
B71 - bakalářské obor: bezpečnostní management ve veřejné správě	prezenční	civilisté	45	556
B71 - bakalářské obor: bezpečnostní management ve veřejné správě	prezenční	policisté	10	0
N61 - magisterské obor: policejní management a kriminalistika	prezenční	civilisté	25	123
N61 - magisterské obor: policejní management a kriminalistika	prezenční	policisté	20	12
N71 - magisterské obor: bezpečnostní management ve veřejné správě	prezenční	civilisté	30	46
N71 - magisterské obor: bezpečnostní management	prezenční	policisté	10	0

Příloha č. VII

ve veřejné správě				
P61 - doktorské obor: bezpečnostní management a kriminalistika	prezenční	civilisté	3	5
B60 - bakalářské obor: bezpečnostně právní studia	kombinovaná	policisté (zaměst. PČR a MV, kteří nejsou zařazení v pol.činn., dále VS, BIS, VP, cel. a obec. a měst.policie)	120	291
B60 - bakalářské obor: bezpečnostně právní studia	kombinovaná	civilisté	25	310
B61 - bakalářské obor: kriminalistika a další forenzní disciplíny	kombinovaná	policisté (krim. technici, krim. exp., prac. KÚ, OKTE, polic.komisaři pověřeni vyšetřováním	20	18
B62 - bakalářské obor: policejní činnosti	kombinovaná	policisté (poř., dopr. , ciz. a krim. policie	120	511
B71 - bakalářské obor: bezpečnostní management ve veřejné správě	kombinovaná	hasiči policisti a zam. PČR a MV služebně zařazení v oboru kriz. řízení, prac. měst. a obec. úřadu působících v kriz.říz.	25 25	116
B71 – bakalářské obor: bezpečnostní management ve veřejné správě	kombinovaná	civilisté	15	130
N61 - magisterské obor: policejní management a kriminalistika	kombinovaná	policisté a zam. PČR a MV prac. BIS, VP, VS, A, celníci, obec. a měst. policie	80 10	460
N61 - magisterské obor: policejní management a kriminalistika	kombinovaná	civilisté	15	49

Příloha č. VII

N71 - magisterské obor: bezpečnostní management ve veřejné správě	kombinovaná	civilisté	25	29
N71 - magisterské obor: bezpečnostní management ve veřejné správě	kombinovaná	policisté, HZS apod.	25	79
P61 - doktorské obor: bezpečnostní management a kriminalistika	kombinovaná	policisté a civilisté	10	38
CELKEM podaných přihlášek				4130

Zdroj:

Policejní akademie ČR : Přehled o počtu podaných přihlášek v přijímacím řízení 2011/2012 [online]. 2011 [cit. 2011-10-02]. Úřední deska. Dostupné z WWW: <<http://www.polac.cz/>>.

Příloha č. VIII

Etický kodex Policie České republiky

Příslušníci Policie České republiky, vědomi si svého poslání, spočívajícího ve službě veřejnosti, založeného na úctě a respektu k lidským právům, vyjadřují následující principy, jež chtějí sdílet a dodržovat.

1. Cílem Policie České republiky je

- a. chránit bezpečnost a pořádek ve společnosti,
- b. prosazovat zákonnost,
- c. chránit práva a svobody osob,
- d. preventivně působit proti trestné a jiné protiprávní činnosti a potírat ji,
- e. usilovat o trvalou podporu a důvěru veřejnosti.

2. Základními hodnotami Policie České republiky je

- a. profesionalita,
- b. nestrannost,
- c. odpovědnost,
- d. ohleduplnost,
- e. bezúhonnost.

3. Závazkem Policie České republiky vůči společnosti je

- a. prosazovat zákony přiměřenými prostředky s maximální snahou o spolupráci s veřejností, státními a nestátními institucemi,
- b. chovat se důstojně a důvěryhodně, jednat se všemi lidmi slušně, korektně a s porozuměním a respektovat jejich důstojnost,
- c. uplatňovat rovný a korektní přístup ke každé osobě bez rozdílu, v souladu s respektováním kulturní a hodnotové odlišnosti příslušníků menšinových skupin všude tam, kde nedochází ke střetu se zákony,
- d. při výkonu služby jednat taktně, korektně a vhodně uplatňovat princip volného uvážení,
- e. používat donucovacích prostředků pouze v souladu se zákonem; nikdy nezacházet s žádnou osobou krutě, nehumánně či ponižujícím způsobem,
- f. nést odpovědnost za každou osobu, která byla omezena Policií České republiky na osobní svobodě,

Příloha č. VIII

- g. zachovávat mlčenlivost o informacích zjištěných při služební činnosti,
- h. zásadně odmítat jakékoliv korupční jednání, netolerovat tuto protizákonnou činnost u jiných příslušníků Policie České republiky, odmítnout dary nebo jiné výhody, jejichž přijetím by mohlo dojít k ovlivnění výkonu služby,
- i. zásadně se vyhýbat jakémukoliv jednání, které by mohlo být střetem zájmů

4. Závazkem vůči ostatním příslušníkům Policie České republiky je

- a. usilovat o otevřenou a partnerskou spolupráci,
- b. dbát, aby vztahy byly založeny na základě profesní kolegiality, vzájemné úcty, respektování zásad slušného a korektního jednání; jakékoliv formy šikanování a obtěžování ze strany spolupracovníků či nadřízených jsou vyloučeny,
- c. netolerovat ani nekrýt podezření z trestné činnosti jiných příslušníků Policie České republiky a trestnou činnost neprodleně oznámit; stejně tak netolerovat ani jiné jejich protiprávní jednání či jednání, které je v rozporu s Etickým kodexem Policie České republiky.

5. Osobním a profesionálním přístupem příslušníků Policie České republiky je

- a. nést osobní odpovědnost za svoji morální úroveň a svůj profesionální výkon,
- b. chovat se bezúhonně ve službě i mimo ni tak, aby důstojně reprezentovali Policii České republiky svým jednáním, vystupováním i zevnějškem.

Každý příslušník Policie České republiky, který jedná v souladu se zákonem a Etickým kodexem Policie České republiky, si plně zaslouží úctu, respekt a podporu společnosti, jejíž bezpečnost chrání i s nasazením vlastního života.

Příloha č. IX

Struktura PČR v rámci přímého výkonu služby na území ČR, dle § 6 odst. 1 písm. c) zákona č. 283/2008 Sb. o policii ČR.

Územní odbory PČR	Krajské správy PČR
Praha 1 Praha 2 Praha 3 Praha 4 Praha 5 Praha 6 Praha 7 Praha 8 Praha 9 Praha 10	hlavní město Praha
České Budějovice Český Krumlov Jindřichův Hradec Písek Prachatice Strakonice Tábor	Jihočeský kraj
Brno – město Brno – venkov Blansko Břeclav Hodonín Vyškov Znojmo	Jihomoravský kraj
Jihlava Třebíč Žďár nad Sázavou Pelhřimov Havlíčkův Brod	kraj Vysočina
Kroměříž Uherské Hradiště Vsetín Zlín	Zlínský kraj
Děčín Chomutov Litoměřice Louny Most Teplice Ústí nad Labem	Ústecký kraj

Příloha č. IX

Územní odbory PČR	Krajské správy PČR
Česká Lípa Jablonec nad Nisou Liberec Semily	Liberecký kraj
Olomouc Prostějov Přerov Šumperk Jeseník	Olomoucký kraj
Ostrava Bruntál Frýdek - Místek Karviná Nový Jičín Opava	Moravskoslezský kraj
Benešov Kladno Kolín Kutná Hora Mělník Mladá Boleslav Nymburk Praha - východ Praha - západ Příbram Rakovník	Středočeský kraj
Chrudim Pardubice Svitavy Ústí nad Orlicí	Pardubický kraj
Hradec Králové Jičín Náchod Rychnov nad Kněžnou Trutnov	Královéhradecký kraj
Plzeň - město Domažlice Klatovy Plzeň - jih Plzeň - sever Rokycany Tachov	Plzeňský kraj
Karlovy Vary Cheb Sokolov	Karlovarský kraj

Příloha č. IX

Zdroj:

Policie České republiky [online]. 2010 [cit. 2011-09-04]. Policejní reforma. Dostupné z WWW: <http://www.policie.cz/clanek/reforma-policie-cr-sluzba-v-novych-podminkach-191470.aspx>.

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Roman Trávníček
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	PeaDr. Jiří Hejda
Rok obhajoby:	2012

Název práce:	Vliv vzdělávání příslušníků Policie České republiky na výkon služby
Název v angličtině:	The Influence of the Education of The Czech Republic Police Members on their Work
Anotace práce:	Diplomová práce se věnuje problematice vzdělávání příslušníků Policie České republiky. V teoretické části se zabývá historickým popisem a analýzou vzdělávacích systémů příslušníků bezpečnostních sborů a požadavky které jsou stanoveny pro přijetí uchazeče k bezpečnostním sborům. Seznamuje s legislativní problematikou současného vzdělávání policistů ČR a možnostmi, které mají policisté na úseku profesního a kariérního růstu v závislosti na dosažené praxi a vzdělání. V praktické části analyzuje současné problémy vzdělávání policistů a společně s teoretickou částí vytyčuje směr, kterým by se mělo ubírat vzdělávání policistů, tak aby se vzdělání stalo přínosem pro policejní službu ve prospěch společnosti.
Klíčová slova:	Policie České republiky, celoživotní vzdělávání, profesní a kariérní růst, historie policejního školství, četnictvo, sbor národní bezpečnosti, zákon o služebním poměru, služební místo, služební zařazení.
Anotace v angličtině:	This thesis is devoted to training of Police of The Czech Republic. The theoretical part deals with the historical description and analysis of the educational system, the security forces and the requirements prescribed for admission of applicants to the security structures. There are introduced the current legislative issues of training Czech police officers and their possibilities in the field of professional and career advancement based on previous experience and education. In the practical part there are analyzed the current problems of police officers education and together with the theoretical part sets out the direction that should take police training in a more progressive way, so that educational results could represent police service in our society.
Klíčová slova v angličtině:	Police of The Czech Republic, lifelong learning, professional and career progress, history of police education, gendarmerie, Corps of National Security, law of police service, service location, service classification
Přílohy vázané v práci:	Grafy dosaženého vzdělání příslušníku SNB v roce 1957. Graf dosaženého vzdělání příslušníků PÚ SNB v roce 1972. Stupnice základních tarifů příslušníků bezpečnostních sborů. Hodnostní označení příslušníků bezpečnostních sborů. Služební hodnosti a požadované vzdělání. Vzor žádosti o poskytnutí služebního volna při studiu. Přehled o počtu podaných přihlášek ke studiu na PA ČR v roce 2011. Etický kodex PČR. Struktura PČR v rámci přímého výkonu služby na území ČR.
Rozsah práce:	115 stran
Jazyk práce:	CZ

